

české Vězeňství

ročník 14 * číslo 3/2006

Z obsahu

číslo 3/2006

Luděk Kula – první generál vězeňské služby

V pondělí 8. května 2006 povýšil prezident Václav Klaus u příležitosti státního svátku České republiky plukovníka Luděka Kulu do hodnosti generálmajora. Stalo se tak poprvé v dlouholeté historii českého vězeňství. – *Pozvánka na Pražský hrad.* str. 2

Odbory jsou pro ty, kteří nechtějí čekat s rukama v klíně

Mjr. Josef Malý byl před několika lety zvolen předsedou Rady předsedů základních odborových organizací Vězeňské služby ČR. Je tedy oficiálním představitelem odborů VS ČR, a proto jsme mu položili několik otázek týkajících se jejich činnosti. – *Více v našem rozhovoru.* str. 14

Korupce a úplatkářství

Jedním z aktuálních témat, o nichž se v poslední době v souvislosti s kriminalitou především v odborných kruzích hovoří, je korupce. V posledních desetiletích vzrostl počet korupčních afér a skandálů, pod jejichž tlakem se hroubí celé finanční systémy zemí, odstupují zdiskreditovaní vládní úředníci či celé vládní garnitury nebo lídři politických stran. – *O korupci nejen ve sportovní, ale i ve Vězeňské službě ČR.* str. 18

Věznice Saxerriet

Věznice Saxerriet se dne 5. května 2006 stala hostitelkou konference Evropského fóra pro aplikovanou trestní politiku. Z oken jednacího sálu byl krásný výhled na obzor ukončený strmými alpskými velikány se sněhem na vrcholcích, pod nimiž se na pastvinách prohánělo asi dvacet koní. – *Reportáž ze Švýcarska.* str. 30

Pohár putuje do Mírova

Nejlepším hráčem turnaje byl vedoucími jednotlivých mužstev zvolen nstrm. Václav Knop z vítězného družstva Věznice Mírov, nejlepším střelcem se stal jeho týmový kolega Lukáš Masopust a nejlepším brankářem strm. Leoš Holina ze Stráže pod Ralskem. – *Sport.* str. 38

Foto na obálce: Trofej Přeborníka VS ČR v kopané
Autor: Karel Neuvirt

Zprávy

Zpravodajství v GŘ VS ČR a organizačních jednotek vězeňské služby. str. 4-13, 42-43, 46

Vážení čtenáři,

dovolte mi, abych Vás stručně seznámil s projektem, který by měl, jak doufáme, přinést dobré výsledky v oblasti boje proti drogám, a významně tak přispět k naplnění cílů protidrogové politiky státu. Jedná se o pilotní projekt substituční léčby problémových drogově závislých osob ve výkonu trestu odnětí svobody.

Byl zpracován pracovní skupinou složenou z odborných pracovníků Vězeňské služby ČR ve spolupráci s externími specialisty na drogovou problematiku (MUDr. Popovem, primářem psychiatrického oddělení Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, MUDr. Zábranským z vládního výboru pro drogovou problematiku, MUDr. Řehákem, ambulantním hepatologem).

Příprava projektu byla dlouhá a složitá. Před jeho spuštěním bylo nutno překonat celou řadu překážek technického i organizačního rázu, včetně nesouhlasu lékařů základní péče ve vězeňských zařízeních, vyplývajících z jejich eticko-medicínských zábran podávat drogově závislým „pacientům“ místo klasické odvykací léčby drogu, byť syntetickou a připravenou pro medicínské účely. Substituce totiž znamená nahrazení nebezpečné, nelegálně užívané drogy látkou s podobným účinkem, ale takovou, kterou lze dobře medicínsky kontrolovat a která při užívání nevede k nežádoucím osobnostním projevům uživatele drogy a rizikovému chování, kterým ohrožuje nejen sebe, ale i své okolí.

Substituční léčba by měla zabránit páchání kriminálních trestných činů při získávání prostředků na drogu a také přenosu a nekontrolovatelnému šíření nebezpečných infekčních nemocí, k nimž dochází při nitrožilní aplikaci drog. Jedná se nejen o HIV infekce, ale především i o virové žloutenky typu B a C, které jsou při chronickém průběhu nebezpečné a jsou odborníky považovány za další časovanou bombu ohrožující lidstvo. Tato léčba je určena těm problémovým uživatelům drog, kteří se odmítají podrobit odvykací léčbě nebo po léčbě velmi brzy recidivují.

Projekt měl probíhat ve čtyřech vězeňských zařízeních, a sice ve vazebních věznicích Praha-Pankrác, Praha-Ruzyně, Brno a ve věznici v Příbrami, ale nakonec bylo rozhodnuto spustit ho pouze v pankrácké vazební věznici a v Příbrami.

V průběhu příprav jsme upustili také od úmyslu použít jako substituční látku Subutex, který je vyráběn v tabletové formě. Výhoda tohoto preparátu spočívá v jednoduchosti jeho podávání. Není však hrazen z veřejného zdravotního pojištění a náklady na jeho nákup by byly poměrně značné a musely by se čerpat z rozpočtu vězeňské služby. Proto bylo s konečnou platností rozhodnuto použít jako substituční látku Metadon, který je podáván v tekuté formě, což prakticky znemožňuje jeho zneužití jako „obchodního artiklu“ mezi vězňnými osobami, a kromě toho je možno jej získat z centra léčby drogově závislých při psychiatrickém oddělení Všeobecné fakultní nemocnice v Praze od MUDr. Popova. Tento preparát je hrazen ze státního grantu.

K tomu bylo ovšem třeba, aby odbor zdravotnické služby VS ČR požádal Ministerstvo zdravotnictví ČR o udělení akreditace Centra substituční léčby zřízeného při zdravotnickém středisku Věznice Příbram a Nemocnici s poliklinikou VV Praha-Pankrác. Stalo se a jmenované věznice tento certifikát získaly k 1. 4. 2006, tedy k datu spuštění pilotního projektu.

Celý projekt bude pečlivě sledován a vyhodnocen přibližně po roce. Potom bude rozhodnuto, zda bude rozšířen i na další věznice.

MUDr. Mečislav Lukosz,
ředitel odboru zdravotnické služby GR VS ČR

Luděk Kula – první generál vězeňské služby

Fotoreportáž z Pražského hradu

PRAHA • V pondělí 8. května 2006 povýšil prezident České republiky Václav Klaus u příležitosti státního svátku plukovníka Ludka Kulu do hodnosti generálmajora. Stalo se tak poprvé v dlouholeté historii českého vězeňství.

Významnému aktu, který se uskutečnil v pravé poledne v Trůnním sále Pražského hradu za účasti členů vlády, vzácných hostů a rodinných příslušníků, předcházela slavnostní přísaha příslušníků

Armády České republiky. Společně s Ludkem Kulou bylo na návrh vlády povýšeno do generálských hodností dalších sedm důstojníků z řad Armády a Policie ČR. „Věřím, že všichni vnímáte úkoly jak české armády, tak policie jako něco, co naše veřejnost intenzivně sleduje. Mnoho věcí, které mají dobrý začátek, mohou lehce nešikovným zásahem skončit. Věřím, že jste si toho vědomi a budete na tyto věci ve své činnosti dávat dobrý pozor,“ uvedl

po jmenování nových generálů prezident republiky a vrchní velitel ozbrojených sil Václav Klaus.

Krátce poté v prostorách Nové galerie Pražského hradu převzal Luděk Kula z rukou místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti ČR Pavla Němce generálský kord.

Generálního ředitele vězeňské služby doprovázela jeho manželka Vladimíra a první náměstek plukovník Zdeněk Kreuzzieger.

Luděk Kula a Václav Klaus

Noví generálové s prezidentem a svými nejbližšími

Generálmajor Mgr. Luděk Kula se narodil 8. ledna 1965 ve Frýdku-Místku. Je absolventem SOU, v roce 1990 maturoval na Střední průmyslové škole a v roce 2000 dokončil studium Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, obor sociální pedagogika, kde také získal magisterský titul.

Svoji profesní kariéru začal v roce 1986 ve Vazební věznici Brno, kde nastoupil do funkce strážný v oddělení ochrany a obrany. Po šesti letech se v tomto oddělení stal velitelem směny a v dalším roce vrchním inspektorem strážní služby.

Nová kapitola v jeho profesním životě začala s nástupem do funkce vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže ve Vazební věznici Břeclav. Ještě téhož roku, tedy v roce 1995, se stal i zástupcem ředitele VV Brno pro břeclavský vězeňský objekt. Pro své odborné znalosti a manažerské schopnosti byl v listopadu 1995 jmenován ředitelem Vazební věznice Brno a tuto funkci zastával následujících deset let. V roce 2005, ve svých čtyřiceti letech, byl z rozhodnutí ministra spravedlnosti ČR jmenován generálním ředitelem Vězeňské služby ČR.

Luděk Kula byl za výsledky své práce oceněn řadou domácími i zahraničními resortními vyznamenání.

Je ženatý a má dvě děti – jedenadvacetiletého syna Ludka a osmnáctiletou dceru Michalu. Rád rybaří a je členem Českého rybářského svazu, hraje fotbal, dokonce dvakrát získal titul mistra Evropy v dresu Vězeňské služby ČR, a je ho často vidět na tenisových kurtech. Mezi jeho koníčky patří i hudba.

Luděk Kula s manželkou a prvním náměstkem

Hradní stráž
přináší
prezidentskou
standartu

PRVNÍ DOJMY

Jaký je to pocit být prvním generálem vězeňské služby, zeptali jsme se Ludka Kuly bezprostředně po jeho povýšení do hodnosti generálmajor.

Je to obrovská pocta a výzva zároveň. A to nejen pro mě, Ludka Kulu a generálního ředitele vězeňské služby, ale i pro celou vězeňskou službu. Doufám, že to přispěje k celkovému zvýšení prestiže této instituce.

Je to tedy vlastně ohodnocení práce všech zaměstnanců vězeňské služby?

Určitě, já to tak vnímám. Za mým jmenováním jsou dobré výsledky celé vězeňské služby, dozorcem a vychovatelem počínaje až po vedoucí funkcionáře. Bez jejich obětavé práce bych to nedokázal.

Myslíte si, že teď, když máte tak vysokou hodnost, se vězeňské službě snáze podaří získat od vlády slíbené finance a tabulková místa?

Nedomnívám se, že generálská hodnost nám v tom pomůže. Nicméně budeme i nadále vyvíjet neustálý tlak na to, abychom tyto finanční prostředky a tabulky získali.

Dovolíte ještě tak trochu osobní otázku – myslel jste si někdy, že z vás jednou bude generál?

(smích) To jsem si v žádném případě nemyslel. Ale faktem je, že když jsem v roce 1986 nastupoval k vězeňské službě, tak jsem si ve svých snech představoval, že bych jednou mohl být v nějaké vyšší důstojnické hodnosti, ale že to bude generál, to mě opravdu v životě nenapadlo.

Obrátím se teď na vaši manželku, která stála při vás, když vás prezident republiky jmenoval generálmajorem. Paní Kulová, můžete popsat, jak se v tuto chvíli cítíte?

Jsem dojatá a zároveň pyšná na svého muže. Děti také. Vzpomínky na slavnostní okamžiky, které jsem před chvílí s manželem prožila, v nás zůstanou navždy. Manželky všech takto společensky exponovaných mužů, jak řekl pan prezident, když nám děkoval, že jsme to vydržely, to nemají lehké, musí leccos obětovat, a hlavně se smířit s tím, že své muže neuvidí tak často, jak by chtěly. Dnes ale mohu říct, že to stálo za to.

*Reportáž připravili
Eva Montgomeryová, Miroslav Jílek*

Ocenění zásluh

Generální ředitel Vězeňské služby ČR genmjr. Mgr. Luděk Kula udělil

Vyznamenání zaměstnanci Věznice Plzeň

MEDAILI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY I. STUPNĚ

plk. Mgr. Milanu JAŠURKOVI, 1. náměstkovi generálního ředitele ZVJS SR (19. 5. 2006);

MEDAILI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY II. STUPNĚ

pplk. Mgr. Simonu MICHAILIDISOVI, zástupci ředitele, Věznice Stráž pod Ralskem (10. 4. 2006);

Mjr. Janu ČEŠKOVI, vedoucímu samostatného referátu prevence a stížností, Věznice Litoměřice (27. 4. 2006);

plk. JUDr. Miroslavu BEDNÁŘOVI, řediteli Věznice Kynšperk (31. 3. 2006);

plk. PhDr. Zuzaně KALIVODOVÉ, ředitelce Věznice Kuřim (18. 5. 2006);

pplk. Mgr. Václavu BELŽÍKOVI, 1. zástupci ředitelky Věznice Kuřim (18. 5. 2006);

Mjr. Jan Češka přijímá Medaili VS ČR II. stupně

MEDAILI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY III. STUPNĚ

mjr. Jiřímu ČAPSKÉMU, pověřenému orgánu VS ČR, Věznice Nové Sedlo (10. 4. 2006);
mjr. Bc. Ladislavu BAHNÍKOVÍ, zástupci vedoucího oddělení výkonu trestu, Věznice Stráž pod Ralskem (10. 4. 2006);
mjr. Bc. Josefu BARTOŠOVÍ, vedoucímu oddělení vězeňské a justiční stráže, Věznice Stráž pod Ralskem (10. 4. 2006);
mjr. Mgr. Robertu FRÝDECKÉMU, vedoucímu oddělení výkonu trestu, Věznice Nové Sedlo (16. 5. 2006);
npor. Ladislavu KOLÁŘOVÍ, strážnému 1. třídy justiční stráže, Vazební věznice Praha-Pankrác (16. 5. 2006);
kpt. Jindřichu PAVLISOVI, pověřenému orgánu VS ČR, Věznice Vinařice (16. 5. 2006);
por. Milanu NOVOTNÉMU, dozorci 1. třídy, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);

Mjr. Mgr. Robert Frýdecký přijímá Medaili VS ČR III. stupně

mjr. Miroslavu ZEZULOVÍ, radovi VS – zástupci vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
mjr. Josefu HODANOVÍ, inspektoru VS pro služební přípravu oddělení vězeňské a justiční stráže, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
prap. Františku JANOVI, dozorci 1. třídy, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
kpt. Miroslavu KASÍKOVÍ, inspektoru strážní služby pro psovy oddělení vězeňské a justiční stráže, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
kpt. Ladislavu KOTÁLOVI, strážnému 1. třídy – vedoucímu referátu do-pravy oddělení vězeňské a justiční stráže, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
kpt. Pavlu ŠOLAROVÍ, dozorci 1. třídy, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
npap. Václavu LANGOVÍ, strážnému 2. třídy, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
npor. Jiřímu ZAHRADNÍKOVÍ, dozorci 2. třídy, Věznice Plzeň (16. 5. 2006);
pplk. Bc. Miroslavu LOULOVÍ, vedoucímu oddělení odboru výkonu vazby a trestu generálního ředitelství VS ČR (19. 5. 2006);
pplk. Mgr. Ing. Marku GRZESZKOWIAKOVÍ, Areszt Śledczy Poznań (24. 5. 2006);

Pplk. Bc. Miroslav Loula přijímá Medaili VS ČR III. stupně

mjr. Mgr. Vladanu HAVRÁNKOVÍ, vedoucímu oddělení VSaJS, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
mjr. Vlastimilu KRÍŽOVÍ, zástupci vedoucího oddělení VSaJS, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
kpt. Miroslavu MELICHAROVÍ, inspektoru strážní služby, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
kpt. Bc. Aleši LAVICKÉMU, inspektoru strážní služby – operátor, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npor. Jiřímu POLÍVKOVÍ, inspektoru strážní služby, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
por. Františku SATALOVÍ, strážnému 1. třídy pro eskortní službu, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npap. Janu KOTALOVÍ, strážnému 2. třídy – řidiči, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
prap. Franklinu Delano KAŠNÉMU, strážnému 2. třídy – řidiči, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
prap. Janu ZAVŘELOVÍ, strážnému 2. třídy – řidiči, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npap. Miroslavu HELEŠICOVÍ, dozorci 2. třídy, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npor. Janě KLEINOVÉ, dozorkyni 2. třídy, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npap. Marii HEMERKOVÉ, dozorkyni 2. třídy, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
npap. Miroslavu MARTÉNKOVÍ, dozorci 2. třídy, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
mjr. Mgr. Františku BUČKOVÍ, pověřenému orgánu VS ČR – vedoucímu oddělení, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
mjr. Mgr. Františku BENEŠOVÍ, pověřenému orgánu VS ČR, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);
mjr. Mgr. Jiřímu KAKÁČOVÍ, vedoucímu oddělení vězeňské stráže, Věznice Kuřim (18. 5. 2006);
kpt. Milanu SMOLINSKÉMU, inspektoru dozorčí služby, Věznice Kuřim (18. 5. 2006);

PLAKETU VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY II. STUPNĚ

Ing. Václavu HOLUBOVI, zástupci ředitele Věznice Stráž pod Ralskem (10. 4. 2006);

Mgr. Vojtěchu ROZTOČILOVI, vychovateli-terapeutovi oddělení VT, Věznice Stráž pod Ralskem (10. 4. 2006);

Zdeňku KLIEROVI, vychovateli, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Milanu HOLÉMU, vychovateli, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Ladislavu RAŠOVSKÉMU, vychovateli, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

PhDr. Haně JŮZLOVÉ, speciální pedagožce, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

PhDr. Soně HALUZOVÉ, psycholožce, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Marii VÍTKOVÉ, všeobecné sestře, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Mgr. Jiřině RÁBOVÉ, staniční všeobecné sestře, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Jaroslavě MUSILOVÉ, staniční všeobecné sestře, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Stanislavě GOTTLIEBOVÉ, všeobecné sestře, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Zdeňce HAVELKOVÉ, mzdové účetní, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Milanu DOLEŽALOVI, finančnímu účetnímu, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Jiřině KUHNŮVÉ, správní rada, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Ludmile ŠEBKOVÉ, správní referentce, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Mgr. Janu PILAŘOVI, vedoucímu oddělení logistiky, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Otmaru HEMERKOVI, referentu majetkové správy, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Eduardu MUSILOVI, technickému pracovníku – energetikovi, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Otýlii ŠVEJDOVÉ, kuchařce – specialistce, Vazební věznice Brno (26. 5. 2006);

Miloslavě STUDENÉ, personální oddělení, Věznice Kuřim (18. 5. 2006);

Ing. Otovi BARTOŇKOVI, vedoucímu oddělení logistiky, Věznice Kuřim (18. 5. 2006).

Vyznamenání zaměstnanci Věznice Stráž pod Ralskem

Věznice Kynšperk má nového ředitele

KYNŠPERK nad Ohří • Dnem 15. března 2006 byl na základě výsledků výběrového řízení pověřen výkonem funkce ředitele Věznice Kynšperk nad Ohří pplk. Mgr. Jiří Šrajber.

Jiří Šrajber absolvoval studia sociální patologie a prevence na VŠ pedagogické v Hradci Králové a sociální pedagogiky na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Do Vězeňské služby ČR byl přijat jako dozorce v roce 1986 ve Věznici Nové Sedlo. Po získání praktických zkušeností v letech 1990–1991 byl pověřen výkonem funkce vedoucího pobočky Věznice Nové Sedlo v Drahoně. V souvislosti s potřebami mateřské věznice vykonával v následujících letech funkci vedoucího oddělení výkonu trestu. Po osamostatnění Věznice Drahonice byl na vlastní žádost přeřazen a od počátku roku 2003 zde působil jako první zástupce ředitele věznice.

Ve své práci vždy kladl důraz na kázeň odsouzených, bezpečnost a vysokou profesionální úroveň zaměstnanců a jeho cílem je především rozvoj a uplatňování nových progresivních poznatků, forem a metod práce v oblasti zacházení s odsouzenými, které napomáhají k dosažení účelu výkonu trestu odnětí svobody tak, aby výkon trestu byl nejen bezpečný a humánní, ale i efektivní.

Jiří Šrajber je ženatý, má tři děti. Mezi jeho zájmy patří četba, turistika, autoturistika a kultura.

Petra Bělíková

Potřebujete právní radu?

Využijte možnosti obrátit se prostřednictvím našeho resortního časopisu na právníka VS ČR. V nové rubrice Právní poradna vám bude odpovídat JUDr. L. Šimek. Stručně formulované dotazy posílejte na adresu redakce Českého vězeňství.

Poděkování panu řediteli

KYNŠPERK nad Ohří • Po pěti letech působení ve funkci ředitele Věznice Kynšperk nad Ohří se plk. JUDr. Miroslav Bednář rozhodl ukončit ke dni 31. března 2006 svůj služební poměr u Vězeňské služby ČR a odejít do starobního důchodu. Funkce ředitele Věznice Kynšperk nad Ohří se ujal 1. února 2001 po předchozím devítiletém působení ve funkci ředitele Věznice Jiřice. Svou kariéru zahájil v roce 1966 ve Věznici Praha-Pankrác jako dozorce. Ve vězeňské službě tak působil dlouhých čtyřicet let a postupně vykonával řadu funkcí.

Jako výraz poděkování za celoživotní příkladné plnění služebních povinností přijal z rukou prvního náměstka generálního ředitele plk. PhDr. Zdeňka Kreuzziegera medaili

Vězeňské služby ČR II. stupně. Svým odpovědným přístupem ke službě a profesionálním chováním byl příkladem pro své kolegy i podřízené.

Petra Bělíková

Vzpomínky, které nesmí být zapomenuty

PRAHA • U příležitosti konce druhé světové války se 4. května 2006 u pankráckých pietních míst konalo vzpomínkové setkání. Zúčastnili se ho starosta Prahy 4 Bohumil Koukal, místopředseda Senátu Parlamentu České republiky Jiří Liška, generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula, ředitel Vazební věznice Praha-Pankrác plk. JUDr. Jaroslav Gruber, předseda Vrchního soudu JUDr. Vladimír Stibořík a řada pamětníků.

Účastníci setkání květinami uctili památku padlých v Květnovém povstání roku 1945 u pamětní desky na budově Vrchního soudu a v budově Rejstříku trestů, která nese jména dozorců pankrácké věznice umučených v koncentračních táborech a padlých v boji s nacisty. U vchodu do vazební věznice

si účastníci slavnostního aktu připomněli památku prvorepublikového představitele českého vězeňství dr. Emila Láňho, který zde padl v poslední dny druhé světové války. Závěr pietního shromáždění se konal v Památníku Pankrác, v někdejší pankrácké sekýrárně, kde nacisté popravovali gilotinou české vlastence. Položením květů a za zvuků státní hymny zúčastnění vzdali hold všem, kteří v boji za svobodu položili své životy.

Setkání bylo ukončeno vyprávením pamětníků květinových dní před jednadesátí lety plk. Miloslava Šáry a paní Nedvědové, kteří se s přítomnými podělili o své zážitky a vzpomínky na dobu, která by neměla být nikdy zapomenuta.

Mgr. Michaela Hájková

Setkání přátel

MORAVA/ČECHY • Novým impulsem k dalšímu rozšíření úspěšně se rozvíjející spolupráce mezi Vězeňskou službou České republiky a Zborem väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky se na počátku druhé poloviny května stalo pracovní setkání prvních náměstků generálních ředitelů obou státních institucí – plk. PhDr. Zdeňka Kreuzziegera a plk. Mgr. Milana Jašurka.

Prvním zastavením slovenského hosta byla Vazební věznice Olomouc, kde ho přivítal náměstek generálního ředitele VS ČR pro bezpečnost a výkon služby plk. Mgr. Milan Václavek a ředitel vazební věznice pplk. Bc. Jiří Ruprecht. Ten v úvodu setkání mimo jiné shrnul i predikci dalšího vývoje zvyšujícího se akcentu na bezpečnost vězeňských systémů a zdůraznil, že

pouze v bezpečných věznicích a s odborně připraveným personálem je možné provádět kvalitní programy zacházení s vězni.

Po prohlídce historického centra Olomouce se Milan Jašurek sešel se svým českým protějškem plk. PhDr. Zdeňkem Kreuzziegerem. Ten nejprve srdečně přivítal svého hosta a po krátkém úvodním rozhovoru ho pozval k prohlídce

zdejší vazební věznice. Ta zahrnovala mimo jiné i návštěvu operačního střediska, které v letech 2001–2003 prošlo rozsáhlou rekonstrukcí, dále oddělení se zvýšeným stavebně-technickým zabezpečením, vycházkové věže, návštěvní místnosti pro obviněné a odsouzené, výslechové místnosti, vězeňské kaple, kde jsou realizovány bohoslužby v průměru pro 20 obvi-

Z. Kreuzziegera a M. Jašurka přivítala ve V Kuřim její ředitelka Z. Kalivodová

M. Jašurek (třetí zleva) s M. Václavkem (druhý zleva) při setkání s vedením VV Olomouc

něných týdně a kde se nachází olomouckým arcibiskupem Mons. Janem Graubnerem požehnaný svatostánek a dřevorezba Křížové cesty.

V následném setkání s vedoucími pracovníky Vazební věznice Olomouc slovenský host ocenil vhodné a efektivní využití všech prostor olomouckého vazebního objektu a uvedl, že ve věznicích na Slovensku zatím obvinění nemají takové možnosti zapojení do programových aktivit jako v České republice. Krátce se také zmínil o slovenském projektu přednástupních kurzů, které jsou realizovány pro nově nastupující příslušníky, a nastínil obsahovou stránku služební a odborné přípravy těch uchazečů, kteří neabsolvovali základní vojenskou službu. Zdeněk Kreuzziieger hovořil o doporučeních Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT), které vzešly z jeho nedávné návštěvy České republiky.

ZASTAVENÍ V BRNĚ

Pracovní setkání prvních náměstků pokračovalo další den návštěvou vazební věznice v Brně. Při této příležitosti si slovenský host prohlédl i zdejší vězeňskou nemocnici, která svou úroveň snese srovnání s podobnými zařízeními ve vyspělých zemích Evropské unie. Zajímal se o systém bezpečnostních opatření, zvláště o speciální výstroj personálu, dále o metody využívání donucovacích prostředků a otázky vnitřní diference. Mezi oběma stranami byl patrný oboustranný zájem o společné problémy, například o zabezpečování eskort do zdravotnických zařízení a jejich finanční náročnost, reformy ve zdravotnictví či věkovou strukturu odborných lékařů.

Plk. PhDr. Zdeňka Kreuzziiegera a plk. Mgr. Milana Jašurka doprovázel při návštěvě Vazební věznice Brno její ředitel plk. Mgr. Karel Schmeidler a jeho 1. zástupce pplk. Mgr. Josef Baláž.

SLAVNOST V KUŘIMI

Z Brna odjeli oba čelní funkcionáři do nedaletké Věznice Kuřim, kde právě probíhalo setkání poradního sboru a dlouholetých zaměst-

nanců věznice, konané u příležitosti 25. výročí zahájení jejího samostatného provozu. V doprovodu ředitelky věznice plk. PhDr. Zuzany Kalivodové si první náměstci prohlédli specializované oddělení pro odsouzené mladé dospělé a specializované oddělení pro sexuální delikventy. Zavítali také do nástupního a výstupního oddělení. Pozornost věnovali opatřením, která zde uplatňují k zabránění průniku nepovolených předmětů a formám zaměstnávání odsouzených osob.

Součástí oslav pětadvaceti let provozu Věznice Kuřim bylo i ocenění práce zaměstnanců. Z rozhodnutí generálního ředitele vězeňské služby generálmajora Mgr. Ludka Kuly předal jeho první náměstek plk. PhDr. Zdeněk Kreuzziieger medaili VS ČR II. stupně ředitelce věznice plk. PhDr. Zuzaně Kalivodové

a jejímu prvnímu zástupci pplk. Mgr. Václavu Belžíkovi. Medaili VS ČR III. stupně obdržel vedoucí oddělení vězeňské stráže mjr. Mgr. Jiří Kakáč a inspektor dozorců služby kpt. Milan Smolinský. Vězeňská služba ČR není pouze ozbrojeným sborem, a proto byli oceněni i občanští pracovníci. Plaketu VS ČR II. stupně obdržela personalistka Miloslava Studená a vedoucí oddělení logistiky Ing. Oto Bartoněk.

VALDICE – ZÁVĚR SETKÁNÍ

Na závěr pracovního setkání zavítali Zdeněk Kreuzziieger a Milan Jašurek do Valdic, kde se nachází jedna z největších, ale také nejstarších českých věznic. Je situována v objektu dřívějšího kartuziánského kláštera a svým zařízením do kategorie věznic typu zvýšená ostraha umožňuje výkon dlouholetých trestů odnětí svobody včetně doživotního trestu. Hosty přivítal a provázel ředitel věznice plk. JUDr. Karel Kocourek.

V průběhu prohlídky si plukovník Jašurek se zájmem prohlédl výstupní a nástupní oddělení pro odsouzené ze zvýšené ostrahy, které bylo kompletně zrekonstruováno a otevřeno v lednu 2005 za účasti ministra spravedlnosti ČR JUDr. Pavla Němce. Vzhledem k tomu, že ve Věznici Valdice je z 1170 vězňů zaměstnáno celkem 762, tj. 65 %, slovenský host se živě zajímal o formy a metody, jimiž bylo této vysoké zaměstnanosti dosaženo.

Oba vysocí představitelé vězeňských služeb České a Slovenské republiky si během pobytu ve Valdicích nenechali ujít zápasy o titul Přeborníka VS ČR v kopané, které v době jejich návštěvy právě vrcholily.

Před ukončením pracovního a přátelského setkání obou funkcionářů předal plk. PhDr. Zdeněk Kreuzziieger plukovníku Jašurkovi medaili VS ČR I. stupně, kterou mu za mimořádné zásluhy o rozvoj vězeňské služby udělil generální ředitel Vězeňské služby ČR.

Martina Žbáňková, Soňa Haluzová,
Milan Novotný, Josef Witschel, Miroslav Jílek

K. Schmeidler ukazuje slovenskému hostu speciální výstroj příslušníků VS ČR

Konference Asociace ředitelů věznic SRN v Plzni

V druhém květnovém týdnu hostila Plzeň více než sto účastníků 32. konference Asociace ředitelů věznic Spolkové republiky Německo. Poprvé se tato konference konala mimo území Německa, na jednání byly pozvány delegace představitelů vězeňských služeb České republiky, Maďarska, Polska a Švýcarska. Mezi hosty byli také soudci nejvyššího soudu, pracovníci ministerstva spravedlnosti SRN, další němečtí odborníci v oblasti penologie a vedoucí právního a konzulárního referátu německého velvyslanectví v Praze Lydia Daimer.

Ve čtvrtek 11. května přednesl první náměstek generálního ředitele plk. PhDr. Zdeněk Kreuzzieger účastníkům zdavici generálního ředitele genmjr. Mgr. Ludka Kuly a tlumočil jeho poděkování, že asociace si pro svou první zahraniční konferenci zvolila právě Českou republiku. Tuto volbu generální ředitel chápe také jako ocenění vážnosti Vězeňské služby ČR a příslib dalšího rozvoje spolupráce mezi našimi vězeňskými službami. Při této příležitosti pak jménem generálního ředitele VS ČR předal nejvyšší resortní vyznamenání – Plaketu Vězeňské služby České republiky I. stupně – předsedovi asociace panu Klausu Winchenbachovi, řediteli věznice v hesenském Rockenbergu (na snímku druhý zleva).

Týž den se za účasti nejvyšších představitelů asociace a plk. Kreuzziegera konala tisková konference v hotelu Central. S hlavním referátem prezentujícím práci Vězeňské služby ČR a západočeského regionu vystoupil plk. Mgr. Pavel Třasák, ředitel Věznice Oráčov. Hovořil mimo jiné o Konceptu rozvoje českého vězeňství do roku 2015, současném stavu zabezpečování výkonu vazby a trestu v České republice a dosažených úspěších při transformaci českého vězeňství. V diskusi k přednesenému referátu vystoupili s doplňujícími informacemi plk. PhDr. Kreuzzieger a ředitel odboru výkonu vazby a trestu odnětí svobody generálního ředitelství VS ČR plk. Mgr. Milan Hospodka. Přednášku na téma česká historie přednesl prof. PhDr. Jan Kumpers, CSc., ze Západočeské univerzity v Plzni.

Účastníkům byla umožněna návštěva Věznice Plzeň, kde je osobně provázal ředitel ppplk. Bc. Pavel Šeřl, který podal výklad o historii

a současném zabezpečení výkonu trestu v Plzni, problémech a perspektivách rozvoje věznice.

Plenární zasedání asociace, které se konalo v závěru konference, zvolilo novým předsedou pana Wolfganga Fixsona, vrchního ředitele známé věznice Moabit (Berlín).

Dne 11. května přijal v Praze členy polských, maďarských, švýcarských delegací generální ředitel VS ČR genmjr. Mgr. Luděk Kula a v přátelské atmosféře s nimi diskutoval o problémech vězeňství.

Několik otázek pro K. Winchenbacha

Jak dlouho funguje vaše organizace, kolik má členů a za jakým účelem byla zřízena?

Naše organizace byla zřízena v roce 1971, sdružuje 350 členů. Hlavním cílem naší asociace je vytvoření jednotné linie zabezpečování výkonu vazby a trestu odnětí svobody, jelikož v současné době má každá spolková země svůj vlastní zákon, který upravuje činnost vězeňské služby.

Na jak dlouhé funkční období se volí předseda asociace a jaké musí splňovat podmínky?

Předseda se volí každé tři roky, může být zvolen nejdéle na dvě funkční období a musí to být ředitel věznice v aktivní službě. Jen pro vaši informaci, dnes v odpoledních hodinách proběhne volba nového předsedy.

Z jakého důvodu jste si vybrali právě Českou republiku?

Hlavním a rozhodujícím důvodem je to, že s českým vězeňstvím máme nejdéle trvající kontakty, již od roku 1993, a obdrželi jsme pozvání z České republiky.

Jedná se o první setkání u nás? Pokud ne, kolik jich již proběhlo a v jakém rozsahu?

První studijní cestu jsme vykonali již v roce 1993 a potom následovaly oboustranné návštěvy jak v Německu, tak v Česku a pravidelná účast Čechů na našich konferencích.

Ovšem plenární konferenci pořádáme za hranicemi Německa poprvé za celou dobu existence asociace. Další jednání by se mělo uskutečnit ve Švýcarsku a obdrželi jsme také pozvání od maďarského generálního ředitelství a další od pana plk. Mgr. W. Kosterkiewicz z Polska.

Hostů plzeňské konference z dalších zemí jsem se rovněž zeptala, zda u nich mají také asociaci ředitelů věznic. Od 1. náměstkyně maďarského generálního ředitele, brigádního generála Dr. László Biczó jsem se dozvěděla, že v Maďarsku existuje kolegium ředitelů věznic. Členství v něm je nepovinné. Zasedání kolegia se koná dvakrát ročně. Základní principy jsou stejné jako v Německu. Kolegium sehrálo velkou roli v přípravě a tvorbě nového zákona o výkonu trestu.

V Polsku mají spolek důstojníků, který působí obdobným způsobem. Jak nám prozradil plk. Mgr. W. Kosterkiewicz, na setkáních tohoto spolku jsou neoficiálním způsobem řešeny i služební věci.

Hans Zoss, ředitel věznice ve švýcarském Thorbergu, řekl, že u nich obdobná asociace jako v Německu existuje, avšak územní rozdělení věznic do tří konfederací se podobá regionálnímu členění, jaké máme v České republice.

Jana Bartošová

Poslanec navštívil ženskou věznici

SVĚTLÁ n. S. • Předseda podvýboru pro vězeňství Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Karel Šplíchal navštívil v pátek 31. března se svými spolupracovníky Věznici Světlá nad

Sázavou. Hosté si prohlédli ubytovny, specializované oddělení odsouzených matek a také

školské a vzdělávací středisko, kde se živě zajímali o kurzy a studijní podmínky odsouzených žen. Zaměstnanci oddělení je seznámili s výsledky teoretických i praktických předmětů a ukázali jim výsledky práce odborných kurzů. Na rozloučenou dostali drobné dárky, které odsouzené vyrobily.

Věznice Světlá nad Sázavou přitahuje pozornost široké veřejnosti, médií, studentů i odborníků. Svědčí o tom velký počet hostů, často i zahraničních, kteří ji hojně navštěvují. Důvodů, proč se tak děje, je několik. Jednak jsou zde umístěny výhradně odsouzené ženy, potom zde úspěšně funguje specializované oddělení pro odsouzené matky nezletilých dětí a věznice samotná je vybudována s přihlédnutím k posledním trendům moderního vězeňství.

Eva Hodná

Host z parlamentu

KYNŠPERK n. O. • Místopředseda ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky JUDr. Jiří Pospíšil navštívil 24. března Věznici Kynšperk nad Ohří. Uvítal ho její nový ředitel pplk. Mgr. Jiří Šrajber se svými dvěma zástupci pplk. Mgr. Ladislavem Novákem a Ing. Františkem Jílkem. Poté se host vydal v doprovodu dalších funkcionářů na prohlídku věznice. Navštívil ubytovny odsouzených, prostory, kde se konají volnočasové aktivity, výdejny stravy, sociální zázemí, terapeutické a kulturní místnosti i zdravotnické středisko a lůžkovou část ošetrovny.

Petra Bělíková

Dohoda o spolupráci

TRENČÍN • Slavnostním podpisem uzavřel dne 20. 4. 2006 plk. Mgr. Karel Schmeidler, ředitel Vazební věznice Brno, a plk. MUDr. Ladislav Getlík, ředitel Nemocnice pro obviněných a odsouzených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíně, Dohodu o podmínkách rozvoje spolupráce.

Dohoda specifikuje formy a oblasti spolupráce, které zahrnují jak služební stáže, tak i výměnné a krátkodobé pobyty včetně možnosti rekreačních pobytů v Léčebně-rehabilitačním středisku v Omšeni.

Od srpna minulého roku naplňuje Vazební věznice Brno také Dohodu o spolupráci s Aresztem Śledczym Poznań (Polsko). Za tu dobu již proběhly čtyři výměnné pětidenní pobyty, zaměřené na výměnu praktických zkušeností.

PhDr. Soňa Haluzová

Plk. Mgr. K. Schmeidler (vlevo) a plk. MUDr. L. Getlík po podpisu dohody

Přátelství, které trvá již dvacet let

Uprostřed vlevo plk. Mgr. P. Kolena, vpravo plk. JUDr. K. Kocourek

VALDICE • Věznice Valdice a Leopoldov udržují již více než dvacet let přátelské družební styky. Spojuje je nejen skutečnost, že o nich bylo před 150 lety císařským dekretem rozhodnuto, že se stanou věznicemi pro nejtěžší zločince, ale také příbuznost výkonu služby a společné sportovní zájmy.

Koncem května 2006 byla ve Valdicích podepsána nová Dohoda o vzájemné spolupráci, která navazuje na dohodu z roku 1999 a je uzavřena v souladu s dohodou mezi generálními řediteli Vězeňských služeb Slovenska a České republiky. Podepsali ji ředitel valdické věznice plk. JUDr. Karel Kocourek a ředitel Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon vazby v Leopoldově plk. Mgr. Peter Kolena.

Nově je v dohodě uvedeno, že se uskuteční vzájemné výměnné stáže příslušníků obou věznic. První z nich se pro leopoldovské příslušníky vězeňské stráže bude konat ve Valdicích.

Plk. JUDr. Karel Kocourek

Návštěva kolegů ze Sonnbergu

PRAHA-PANKRÁČ • „Vítám Vás ve Vazební věznici Praha-Pankrác.“ Tato slova prvního zástupce ředitele pplk. Bc. Milošlava Sekerky patřila skupině 25 příslušníků z věznice Sonnberg z Dolního Rakouska, vedené zástupcem ředitele mjr. Franzem Neutenfelem, kteří navštívili VV Pankrác v polovině května letošního roku.

Hosté se zajímali o vnitřní řád věznice, počty vězněných osob, jejich zaměstnávání, pestrost stravy, ubytování, využití volného času apod. Navštívili oddělení výkonu vazby včetně vycházkových dvorů, oddělení úseku mladistvých včetně cel a podívali se i na oddělení, kde jsou umístění obvinění z nejtěžších trestných činů.

Exkurzi ukončili prohlídkou expozice Památníku VS ČR, kde jim podrobný výklad poskytl PhDr. Aleš Kýr.

Při loučení mjr. Franz Neuteufel poděkoval vedení vazební věznice za milé přijetí a na oplátku pozval pankrácké kolegy na návštěvu do věznice v Sonnbergu.

Bc. Jana Jodlová

Nové úkoly tiskových mluvčích

PŘEDNÍ LABSKÁ • Komunikační strategie Vězeňské služby ČR musí být vždy odrazem daného vývoje trestní politiky státu a jeho vězeňského systému. Přitom i nadále bude realizována ve třech základních rovinách, a to v mediální, publicistické a na webových stránkách VS ČR. Shodli se na tom tiskoví mluvčí organizačních jednotek vězeňské služby na své celorepublikové poradě, která se konala ve dnech 9.–10. 5. 2006 v Zotavovně Přední Labská.

Porada, již tradičně organizovaná oddělením pro vztahy s veřejností sekretariátu GR VS ČR, měla na programu kontrolu plnění závěrů přijatých v říjnu minulého roku a další rozvoj komunikační strategie vězeňské služby ve světle požadavků vyplývajících z rozhodnutí a nařízení přijatých novým vedením VS ČR. V této souvislosti byly schváleny závěry a zásady závazné pro práci tiskových mluvčích. Ty mimo jiné zdůrazňují, že stěžejním úkolem je prezentace českého vězeňství jako vyspělé sociální služby pro společnost, tzn. popularizace konkrétních výsledků, kterých VS ČR dosáhla a dosahuje při výkonu trestu a vazby, v péči o zaměstnance a jejich odborný a další vývoj a při zvyšování bezpečnostní úrovně vězeňských zařízení. Konstatuje se v nich rovněž, že základním požadavkem komunikační strategie VS ČR je prohlubování vnitřní spolupráce, propojování pracovníků komunikačních složek s řídicími subjekty a rozvíjení vlastní iniciativy a invence. Konkrétně také definují postupy při poskytování tiskových zpráv médiím.

Vzhledem k tomu, že novým prvkem komunikační strategie VS ČR se od závěru loňského roku staly z rozhodnutí generálního ředitele vězeňské služby regionální tiskové konference, byly na poradě tiskových mluvčích přizváni lektori, kteří je seznámili s organizační přípravou a realizací tiskové konference. První získané poznatky si naši tiskoví mluvčí mohli bezprostředně vyzkoušet v rámci simulované tiskové konference.

V rámci zvyšování úrovně publicistické tvorby se účastníci porady seznámili s podstatou zpracování novinářského žánru, a to rozhovorem. Proveden byl i rozbor stávající úrovně webových stránek jednotlivých organizačních jednotek vězeňské služby.

Na závěr porady byli za výrazný podíl na tvorbě publicistické a webové prezentace Vězeňské služby České republiky v období od října 2005 do května 2006 oceněni: Bc. Monika Králová, Bc. Jana Jodlová, Bronislava Vetešníková, mjr. Ing. Jiří Vávra, PhDr. Jaroslav Hála a Bc. Josef Witschel.

(red)

Pomoc Fondu ohrožených dětí

KYNŠPERK n. O. • Již po šesté pořádala koncem února základní odborová organizace Věznice Kynšperk nad Ohří reprezentační ples. Účastníky plesu, na které čekal bohatý kulturní program, přivítal ředitel věznice plk. JUDr. Miroslav Bednář a předseda odborové organizace ing. František Verner. Nechyběla bohatá tombola, ve které byly desítky cen, a tak není divu, že lístky šly, jak se říká, na dračku. Návštěvníci se nejen dobře bavili, ale projeví i velkou solidaritu. Vybrali mezi sebou 2800 korun. Tato částka, k níž odbory věznice přidaly dalších pět tisíc korun, byla poslána na konto Fondu ohrožených dětí.

(pb)

Příslušníci v novém

ZNOJMO • Ve znojemské věznici, jako jediné v republice, se od poloviny dubna letošního roku zkouší nový stejnokroj Safari. Je jím vystrojena jedna směna, což je patnáct příslušníků. Testování bude probíhat do 30. června. Rozdíl proti původním uniformám je nejen v použitém materiálu, ale hlavně ve vzhledu. Současně s uniformou se změnila i obuv. Z prvních reakcí nově vystrojených příslušníků je zřejmé, že materiál jim vyhovuje, ale nejsou příliš nadšení barvou nového stejnokroje.

Ludmila Kurdíková

Příslušník Věznice Znojmo
v nové uniformě

Spolupráce s odboráři z Polska

OSTRAVA • Ve druhé polovině dubna se v netradičním prostředí na Věchýtku v Ostravě-Heřmanicích konala výroční schůze odborové organizace VV Ostrava. Její členové se na ní seznámili se zprávou o činnosti odborové organizace, hospodařením za rok 2005 a plánem činnosti na rok 2006.

Pozvání na schůzi přijal i ředitel Vazební věznice Ostrava plk. JUDr. Jan

Hlislík. Ten spolu s předsedou organizace Petrem Cieluchem přivítal předsedu a zástupce odborové organizace vězeňské služby v Polsku, kteří přijeli navázat spolupráci s odbory ostravské vazební věznice a získat nové poznatky nejen z oblasti odborové práce, ale i našeho vězeňství.

(mb)

Otázka pro

ŘEDITELKU PERSONÁLNÍHO ODBORU
GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ
VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ
REPUBLIKY JUDR. JAROSLAVU
KUBÁTOVOU

Jak vámi řízený odbor přispívá k zabezpečení všeobecné informovanosti zaměstnanců vězeňské služby v personální oblasti a k jejich volnému přístupu na webové stránky VS ČR?

Zabezpečování informovanosti zaměstnanců v pracovním poměru a příslušníků ve služebním poměru je nedílnou součástí činností odboru personálního a vychází přímo z náplně jeho činnosti definované v NGR č. 60/2005, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky. Dlužno v této souvislosti ale dodat, že odbor personální není a nemůže být ve věci informování zaměstnanců samostatným, nebo dokonce ojedinělým článkem.

Jedním z nejdůležitějších směrů zajištění informovanosti je spolupráce odboru personálního s vedoucími personálních oddělení nebo samostatných referátů věznic a vazebních věznic. Osvědčeným komunikačním kanálem je hlavně elektronická pošta, která umožňuje každodenní pracovní kontakt za účelem např. informování o změnách právních předpisů. Kromě toho odbor personální nejdříve svolal metodické zaměstnání či aktuálně vypracoval písemnou metodickou pomůcku. Těmito kroky vytváří potřebné podmínky pro následný přenos poznatků a informací až na jednotlivé zaměstnance organizačních jednotek. Do tohoto rámce náleží i plnění programu péče o zaměstnance, uskutečňované formou nabídek rekreačních pobytů, zájezdů nebo kulturních, sportovních či společenských aktivit pořádaných zaměstnavatelem. Do systému zajištění všeobecné informovanosti zaměstnanců patří rovněž poradenská a informační činnost, kterou odbor personální plní nejen ve vztahu k jednotlivým zaměstnancům, ale též ve vztahu k ostatním odborům generálního ředitelství či vedení organizačních jednotek. Například přípravu a vyhlášení výběrových řízení.

Pro informování zaměstnanců je v neposlední řadě významná spolupráce zaměstnavatele s odborovou organizací na základě příslušných ustanovení Zákoníku práce a sjednané Kolektivní smlouvy. Považuji přitom za objektivní na tomto místě připomenout i určité rezervy. Např. ustanovení Kolektivní smlouvy, v němž se zaměstnavatel zavázal, že v rámci vnitřní komunikační sítě Vězeňské služby České republiky budou zpracovány a zaměstnancům v roce 2006 zpřístupněny webové stránky sloužící k informování a poradenství z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Jaroslava Kubátová

Odbory jsou pro ty, kteří nechtějí čekat s rukama v klíně

Mjr. Josef Malý byl před několika lety zvolen předsedou Rady předsedů základních odborových organizací Vězeňské služby ČR. Je tedy oficiálním představitelem odborů VS ČR, a proto jsme mu položili několik otázek týkajících se jejich činnosti.

Začneme trochu přízemně: Pane předsedo, pokud vím, každému odboráři se jako členský příspěvek strhává jedno procento z čisté mzdy. A tak mě napadá provokativní otázka – co za to?

Pokud se skutečně stane, že se příslušník nebo zaměstnanec přijde zeptat, co za to, když vstoupí do odborů, pak mu vysvětlím, že členství v odborech není o výhodách pro jednotlivce.

Tomu rozumím, ale přece jen bych chtěl vědět, proč by měl někdo vůbec vstoupit do odborů.

Pokusím se odpovědět, ale musím to vzít trochu ze široka. Úkolem odborové organizace je ochraňovat zájmy zaměstnanců. Pracovní podmínky pak jsou často výsledkem kompromisů a dohod mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci. Jenže aby se zaměstnavatel vůbec o předstávách a potřebách zaměstnanců něco dozvěděl, musí mu o nich někdo říct. A ten „někdo“ by měl být pokud možno reprezentativní orgán, který nemluví jen sám za sebe. Tím se pomalu dostáváme k úloze odborů. Je pochopitelné, že čím více zaměstnanců je v odborech, tím silnější vyjednávací pozici odbory mají.

Pokud to dobře chápu, pak jako odbory jednáte s managementem vězeňské služby nejen za odboráře, ale za všechny zaměstnance. Čím větší procento zaměstnanců je v odborech, tím je pak i váš mandát silnější...

Je to přesně tak. Členství v odborech je příležitostí aktivně ovlivňovat dění kolem sebe, podmínky v zaměstnání a podobně. Nejde o to, aby členové odborů měli nějaké výhody, ale chceme, aby odboráři měli možnost prostřednictvím odborové organizace působit na atmosféru v zaměstnání, aby mohli přicházet s návrhy na zlepšení různých věcí. Tím jsem možná také odpověděl těm, kteří se ptají, proč by vlastně do odborů měli vstoupit. Prostě měli by tam být lidé, kteří cítí odpovědnost nejen za to, jaké budou platy zaměstnanců ve vězeňské službě, a nechtějí jen čekat s rukama v klíně.

To je zajímavá myšlenka. Přiznám se, že mně vždycky představa odborů splyvala s obrázkem „fasování“ vánočních kolekcí.

Bohužel někde jsou opravdu odbory ještě takto vnímány. Tam je ovšem chybou odborů, že ne vždy dokážou zaměstnance přesvědčit o smysluplnosti své existence. Lidé by měli vědět, že například všichni členové Odborového svazu státních orgánů a organizací, jehož jsou odbory Vězeňské služby České republiky součástí, mohou zdarma využívat právního poradenství Sdružení na ochranu nájemníků. Naš odborový svaz má také uzavřeny smlouvy s některými advokáty, kteří poskytují našim členům bezplatné právní poradenství v pracovněprávních sporech včetně zastoupení před soudem.

Takže odbory působí tak trochu jako pojistka?

I tak se to dá říct. Člen odborů může mít jistotu, že pokud se dostane do obtížné životní situace, nezůstane na své problémy sám.

V nedávné době bylo o odborech poměrně hodně slyšet v souvislosti s novým zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 361/2003 Sb. Pokud se nepletu, odbory předkládaly svá vlastní stanoviska k obsahu tohoto zákona i k posunutí jeho účinnosti.

Ano, je to tak. V této souvislosti bych rád poznamenal, že složitá situace kolem toho zákona přinesla i některá pozitiva. Nový předseda Nezávislého odborového svazu Policie České republiky JUDr. Štěpánek správně odhadl, že pro komunikaci s vládou a parlamentem bude mnohem účinnější, pokud budou odborové organizace různých bezpečnostních sborů vystupovat jednotně. Svolal proto schůzku zástupců odborových organizací Policie, Hasičského záchranného sboru, Celní správy a Vězeňské služby České republiky. Na této schůzce jsme zjistili, že příslušníky všech bezpečnostních sborů trápí podobné problémy a také že obavy z nového zákona jsou stejné u policistů, hasičů, celníků i příslušníků vězeňské služby. Domluvili jsme se na společném postupu vůči poslanecké sněmovně tak, aby zákon nabyl účinnosti a aby byl současně dostatečně profinancován. Mnozí příslušníci totiž vyslovovali obavy, aby na „základních funkcích“ nedošlo k poklesu platů.

Pokračuje spolupráce s odborovými organizacemi jiných bezpečnostních sborů i v současnosti?

Rozhodně. Na poslední schůzce v Hradci Králové jsme se domluvili na další spolupráci. Jsem rád, že vězeňská služba je pozitivně vnímána u kolegů policistů, hasičů i celníků. Myslím, že doba, kdy o nás nikdo nic nevěděl, je již dávno pryč.

Zůstaňte ještě chvíli u výše zmíněného tzv. služebního zákona. V čem je podle vás jeho největší přínos a v čem slabina?

Největší plus vidím v tom, že nový zákon přinese určitou jistotu pro příslušníky. Konečně budou vědět, na čem jsou. Doufám, že zákon přinese i spravedlivé finanční ohodnocení za práci, která je někdy opravdu velmi psychicky náročná, a troufám si říct, že i nebezpečná. Odbory vyvíjejí velkou snahu, aby platy byly koncipovány tak, aby nahradily výpadek na hodnostním příplatku a na příplatcích za noční služby, soboty a neděle a podobně. Výpadek lze očekávat i v odměně za přesčasy. Jak už jsem ale řekl, odbory dělají všechno pro to, aby si nikdo z příslušníků finančně nepohoršil, což původně u řadových příslušníků hrozilo. Velkou práci v této oblasti odvedla předsedkyně Odborového svazu státních orgánů a organizací Alena Vondrová. Poznal jsem ji jako nesmírně obětavého člověka, který se snaží pro zaměstnance udělat maximum. Ví, že intenzivně jednala s jednotlivými členy vlády a zástupci poslaneckých klubů o obsahu zákona.

Předjme k otázce vztahu mezi odbory a managementem vězeňské služby. Laicky bych si myslel, že se navzájem musíte vnímat jako oponenti. Je to tak?

Chápu, že se to tak může jevit, ale skutečnost taková není. Jakmile vyvstane nějaký problém, kontaktuji jednotlivé náměstky generálního ředitele nebo přímo generálního ředitele a nestalo se mi, že by si na mě neudělali čas. Sejdeme se, vysvětlíme si svá stanoviska a snažíme se domluvit na řešení, které by bylo přijatelné jak pro zaměstnavatele, tak pro zaměstnance. Také jednání rady předsedů se pravidelně účastní někdo z vrcholového managementu vězeňské služby. Myslím, že vedení vězeňské služby přistupuje k odborům z pozic stanovených zákonem a nemá potřebu s nimi

Mjr. Josef Malý (* 1958) působí ve Vězeňské službě ČR od roku 1982. Za tu dobu prošel různými funkcemi: od strážného přes vedoucího referátu dopravy, vychovatele až po současnou pozici zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu odnětí svobody Věznice Pardubice. V současné době studuje na vysoké škole sociální pedagogiku.

vést nějaký boj. Pouze ojediněle se setkáváme s řediteli věznic, kteří vnímají odbory vysloveně negativně. Možná že mají obavu, že by jim odbory chtěly zasahovat do jejich kompetencí, což ale v žádném případě není jejich úkolem či ambicí. Nutno však dodat, že takových vedoucích pracovníků není mnoho.

Plynule se dostáváme k otázce kolektivní smlouvy. Mám stále v paměti situaci před rokem v Českých drahách, kdy jeden z odborových svazů odmítl vyjednané podmínky a kolektivní smlouva pak nevstoupila v platnost. Zaměstnanci potom nemohli čerpat různé výhody, jako je delší dovolená a podobně. Může taková situace nastat i ve vězeňské službě?

U nás je situace dost odlišná. Ve vězeňské službě působí jen jeden odborový svaz. Takže na čem se s vedením VS ČR domluvíme, to platí.

Zeptám se ještě jinak. Je vůbec kolektivní smlouva pro zaměstnance důležitá?

V každém případě. Někteří zaměstnanci si neuvědomují, že kolektivní smlouva sjednává pracovní podmínky nad rámec zákona. Zákon stanovuje určité minimum, nad které je však možné jít díky dohodnuté kolektivní smlouvě. Pro zaměstnance je tedy výhodné, že nedostávají pouze jakési minimum garantované zákonem, ale díky kolektivní smlouvě mohou od zaměstnavatele čerpat výhody, které zákon negarantuje. Neméně důležitý je fakt, že kolektivní smlouva upravuje i podmínky čerpání peněz z FKSP.

Mohl byste na závěr alespoň stručně popsat organizační členění odborů ve vězeňské službě?

Určitě. Na jednotlivých věznicích mohou působit základní odborové organizace, v jejichž čele stojí výbor a předseda. Všichni předsedové základních organizací jsou členy Rady předsedů základních organizací, v čele této rady stojí předseda, který jménem odborů oficiálně jedná se zástupci zaměstnavatele. Naše odborové organizace jsou pak, jak jsem již uvedl, součástí Odborového svazu státních orgánů a organizací.

Poslední otázka – mohl byste uvést příklad nějaké běžné záležitosti, které řešíte?

V současné době se například snažíme dosáhnout toho, aby všichni zaměstnanci vězeňské služby měli co možná největší přístup k informacím. V některých věznicích není například běžné, aby měli všichni přístup k programu ASPI, což je, jak víte, systém právních norem. Určitě by bylo také vhodné, aby všichni zaměstnanci měli možnost přístupu na webové stránky vězeňské služby a našeho odborového svazu.

Mgr. Martin Kocanda
Mgr. Eva Montgomeryová

EMOČNÍ INTELIGENCE V NAŠEM ŽIVOTĚ

Kdo by neznal zkratku IQ. Inteligenční kvocient a jeho měření pomocí nejrůznějších testů si kod počátku minulého století vybudovaly pevnou pozici v povědomí lidí. Jeho výše byla dlouhou dobu považována za dobrý ukazatel úspěšnosti v životě. Co měří IQ? Klasické IQ testy jsou zaměřeny především na naši schopnost racionálně a logicky myslet, na prostorovou představivost, verbální a numerické schopnosti, paměť atd. Dosažené výsledky sice určují výši našeho IQ (více či méně kvalitně – záleží na typu testu, testové situaci, vašeho aktuálního naladění apod.), ale toto číslo je jen určením míry našich schopností v jedné či více specifických oblastech. Nijak se nezabývá tím, jak tyto své možnosti využíváme v denním životě.

Od počátku 90. let se však ukazuje, že tento příliš jednostranný pohled zanedbával důležitou součást našich životů: naše city, emoce. Přitom právě ony mají z velké části na svědomí, jak si v životě povedeme. Vědecké výzkumy také ukazují velký vliv emocí na fungování našeho imunitního systému a zdraví vůbec. A tak se vedle známého pojmu IQ začíná objevovat pojem další: emoční inteligence (EQ).

Emoční inteligence je velice praktická, navíc výzkumy posledního desetiletí ukazují, že je pro úspěšnost v životě dokonce důležitější než kognitivní předpoklady. Zatím neexistuje žádný test na výši EQ, zkouškou je každodenní život.

Pokud příliš používáme racionální mysl na úkor citů, ochuzujeme se o podstatnou a důležitou součást svých životů. Zásadní rozdíl mezi „rozumem“ a „citem“ můžeme techničtěji označit jako rozdíl mezi racionálním, kognitivním myšlením a emoční sférou. Některé naše schopnosti jsou čistě kognitivního rázu, například schopnost analytického myšlení či odborné znalosti. Jiné jsou kombinací myšlení a citu, těm říkáme „emoční kompetence“, kvality emoční inteligence. Veškeré emoční kompetence v sobě zahrnují jistý stupeň obratnosti na citové úrovni bez ohledu na to, s jakým druhem kognitivní aktivity jsou zrovna spojeny.

Používat spíše emoční inteligenci je pro pocit pohody a naplnění jistě lepší, nejvýhodnější je však spojení obou našich základních inteligencí. To může být základem pro náš osobní i profesní růst.

CO SI PŘEDSTAVIT POD POJMEM EMOČNÍ KOMPETENCE

Emoční kompetence je zdokonalovatelná schopnost, součást emoční inteligence, figurující jako nezbytný předpoklad úspěšného plnění pracovních a jiných úkolů. Stupeň naší emoční kompetence závisí na tom, jak svůj potenciál emoční inteligence dokážeme uplatnit v pracovním procesu. Například dobrá služba zákazníkům předpokládá vysokou úroveň empatie, navíc spolehlivost a důvěryhodnost, což je vlastnost založená na sebeovládání, na tom, jak dokážeme zvládat

vlastní vnitřní impulsy a pocity. Empatie a spolehlivost jsou vlastnosti, kterými se vyznačuje dobrý pracovník prodeje. Sama vysoká úroveň emoční inteligence však ještě neznamená, že jedinec zvládne její praktické využití v pracovním procesu. Znamená jen, že příslušným potenciálem disponuje, ale ještě mu zbývá příslušným dovednostem se naučit.

PŘÍBLÍŽÍME SI TERMÍN EMOČNÍ INTELIGENCE

Emoční inteligence (EQ) ukazuje na hlubší a komplexní inteligenční rovinu, která se zdá v mnoha ohledech důležitější, než je právě IQ. Sleduje naši schopnost reakce ve stresu, zvládnání náročných situací, sleduje také míru sebevědomí v každodenním životě. Rovněž jak známe svoje vlastní mechanismy (neboli dynamickou strukturu osobnosti), jak jsme schopni se vyrovnat se silnými emocemi či nenadálými situacemi. Je to taková, abych řekl, obvyčejná lidská zralost, ve které se ukazuje, kdo člověk je, jak došel daleko v kultivaci své osobnosti a do jaké míry si je vědom toho, co žije.

Emoční inteligence se zaměřuje na pět hlavních oblastí:

1. znalost vlastních emocí – sebeuvědomění;
2. zvládnání emocí;
3. schopnost sám sebe motivovat;
4. vnímavost k emocím jiných lidí – empatie;
5. umění mezilidských vztahů.

„Emoční inteligence je to, že přestanu ukazovat na to, co dělají druzí, a začnu se zabývat tím, co dělám já.“

CO SE SKRÝVÁ POD NÁZVEM SEBEUVĚDOMĚNÍ

Především je to klíčová kvalita emoční inteligence. Umožňuje rozpoznání vlastních pocitů a jejich vlivu na naše jednání. Lidé disponující touto kvalitou emoční inteligence si uvědomují:

- co cítí a proč;
- souvislost mezi vlastními pocity a tím, jak se projevují navenek, jak myslí, jak jednají, co říkají;
- že jejich emoce ovlivňují jejich pracovní výkon;

- že disponují pevným vědomím vlastní ceny a jasnou perspektivou cílů, jichž chtějí dosáhnout.

Jde o to, vůbec si začít uvědomovat, že emoční sebeuvědomění začíná ochotou naslouchat proudu pocitů, který u každého z nás nepřetržitě probíhá a pokračuje pochopením faktu, že aktuální pocity ovlivňují naše vnímání, myšlení a jednání. Z toho se odvíjí i další poznatek, totiž že naše momentální pocity působí i na lidi, s nimiž jednáme. Potom některé způsoby našeho chování vedou k tomu, že nás opouštějí partneři nebo kvůli určitým vlastnostem přicházíme do opakovaných konfliktů. Právě v každodenních konfliktech a situacích, které jsou pro nás těžké, si začínáme uvědomovat své vlastnosti. Ve chvíli, kdy započne proces sebeuvědomování a lidé se vydají na cestu osobního růstu, mohou progresivně měnit svoji úroveň EQ.

Lidé mnohdy nevědí, že mají nějaké emoční bloky a nezvládnuté emoce, že mají určité vlastnosti, které vytvářejí v jejich životě problémy. Když jsou lidé v první fázi a „nevědí, že nevědí“, tak mají pocit, že je to neřešitelná situace – rozvádějí se nebo jsou nešťastní, když jim odejdou děti... Tyto okamžiky mohou způsobit, že člověk uvidí svoje vlastnosti, které byly příčinou situace. Že si všimne, že někoho kritizuje, někým manipuluje či že je agresivní. Díky těmto okamžikům mu může dojít, že pokud něco nezmění, přijde o partnera či ho vyhodí z práce. Tento bod uvědomění může přijít i s informací z nějaké knihy či semináře.

Emoční inteligence a práce s emocemi má několik pravidel. Jedním z nich je: *nemá cenu emoce potlačovat. Cesta, jak zvýšit svůj potenciál, vede přes to, že s emocemi pracuji jako člověk a že se je naučím zpracovat.*

PONOŘÍME SE DO SFÉRY SEBEUVĚDOMĚNÍ A UKÁŽEME SI PRINCIP TOKU POCITŮ

V našem nitru nepřetržitě probíhá tok pocitů držící krok s tokem myšlenek. Vždycky, v každou denní dobu, se dá říci, že máme takovou či onakou náladu, přestože si v denním shonu

její jemné výkyvy neuvědomujeme. Probouzíme se mrzutí či naopak dychtiví, každodenně vnímáme slabý nápor frustrace vyvolaný nutností odejít do práce, v průběhu dne nás nahoru a dolů unášejí stovky, ba tisíce slabších či silnějších citových vzruchů.

Ve spěchu a shonu pracovního dne se naše mysl přednostně obírá proudem myšlení – plánováním dalšího kroku, řešením nějakého aktuálního úkolu, hloubáním nad úkoly nadcházejícími. Aby si člověk neustále podpovrchově zurčen nálad uvědomil, musí se zastavit, udělat si přestávku – luxus, který si jen málokdy dopřejeme. Naše pocity nás provázejí na každém kroku, jen zřídka však dosahují až k našemu vědomí. Začneme se jimi zabývat, teprve když překročí únosnou mez a vykypí na povrch. Pokud však dokážeme pozorně naslouchat, můžeme zaregistrovat jejich zdroj dřív, než se manifestují.

Tempo moderního života nám dopřává příliš málo času na reflexi vlastních citů a případnou reakci na ně. Jsme od přírody nastaveni na pomalejší rytmus, než je hektické pracovní a životní tempo, kterým se řídíme. K introspekci, ponoření se do sebe, je zapotřebí času, který buď nemáme, nebo nejsme ochotni si ho udělat. Emoce žijí vlastním životem, podle vlastního rozvrhu hodin. Náš způsob života jim ale nedopřává prostor, takže zůstávají pod povrchem. Výsledkem je, že náš věčný spěch a shon nakonec umlčí tichý vnitřní hlas udávající správný směr, kormidlo, nabízející se k bezpečnému proplutí nástrahami života.

Ti, kdo se nedokážou orientovat ve vlastních pocitech, jsou výrazně znevýhodněni. V jistém smyslu je můžeme označit za emočně negramotné, hluché a slepé v říši reality, jež nás obklopuje a jejíž obklopení je tak důležité pro život vůbec – o životě pracovním nemluvě.

U některých jedinců je tato „hluchota k vnitřním signálům“ provázena navíc nevšímavostí k poselstvím, která k nim vysílá jejich vlastní tělo, ve formě chronických bolestí hlavy, bolestí v kříži, stavů úzkosti a podobně. Jiný extrém představují jedinci postižení alexithymií, kteří se ve vlastních citech nedokážou orientovat. Takovým lidem se daleko čitelnější a přehlednější jeví vnější svět, nikoli vlastní nitro. Pletou si různé druhy emocí, rozdíl mezi kladnými a zápornými nevnímají, splývají jim, navíc bývá okruh jejich citů omezen, speciálně v oblasti emocí kladných, jako je například pocit štěstí. Jelikož jemné odlišnosti vlastních pocitů nevnímají, zůstávají pro ně nečitelné, chybí jim schopnost naslouchat vnitřnímu hlasu a řídit se jím.

JAK UDRŽET NA UZDĚ RUŠIVÉ IMPULSY PODVĚDOMÍ

K tomu nám pomáhá „sebeovládání“. Lidé s touto schopností:

- bez problémů zvládají vnitřní impulsy k neuváženému jednání i pocity frustrace;
- zůstávají klidní, vyrovnaní a pozitivně zaměřeni, ani v náročných situacích neztrácejí hlavu;
- dokážou jasně uvažovat a zůstávají soustředěni na podstatu věci, i kdyby se ocitli pod tlakem.

Sebeovládání je něco, co není vidět, co se manifestuje především nepřítomností emotivně zabarvených projevů, schopností vzdorovat stresovým situacím a jednat s nepřátelsky nala-

děným protivníkem, aniž bychom nepřátelství opláceli. Jedním takovým přímo významným příkladem uplatnění sebekontroly je dobrovolné dodržování denního režimu. K tomu je zapotřebí vysoké míry sebekázně. Sebevláda je nutná, abychom dokázali odolat svodům vedoucím k rozptýlení a k zabíjení času.

Schopnost rozpoznat a zvládat vlastní duševní stavy je vrcholem sebekázně hlavně na pracovišti. Neustále probíhající výkyvy nálad vedou, pokud se jim poddáme, k výraznému narušení soustředění, paměti i vnímání. Když nás například ovládá hněv, kupodivu přednostně vnímáme ty podněty, které ho v nás živí, naše mysl zůstává zaujata objektem našeho vzteku a podráždění, které z toho vychází, dokáže zkeslit naše vnímání reality natolik, že nás k výbuchu pak dokáže vyprovokovat i podnět sám o sobě nevýznamný. Vnitřní odolnost vůči diktátu vlastních nálad je podmínkou pro produktivní práci naprosto nezbytnou.

Jeden černý den v práci žádnou roli nehraje, ale trvale špatné vztahy vedou prokazatelně ke snížení obranyschopnosti imunitního systému. Jak prokázaly nedávné objevy dosud neznámých anatomických a hormonálních propojení mezi mozkem a tělem, naše duševno hraje v udržení tělesného zdraví významnou roli a rozhodující je činnost našich center pocitů, emocí, jelikož jsou vydatně propojena jak s kardiovaskulárním, tak s imunitním systémem.

Právě tyto biologické spoje vysvětlují, proč situace spojené s prožitkem smutku, zklamání, vzteku, napětí a intenzivní úzkosti představují u lidí se zúženými koronárními tepnami znásobené riziko snížení průtoku těmito tepnami, a tím i riziko infarktu.

K ČEMU NÁM POMÁHÁ EMPATIE

Empatie představuje něco jako radar nutný k orientaci ve společnosti. Komu chybí v tomto smyslu senzitivita, bývá nežádoucím způsobem „mimo obraz“. Malá vnímavost ke společenskému klimatu vede k nejistotě ve styku s lidmi: buď z důvodů mylných představ o jejich úmyslech, či z důvodu přehlíživosti, lhostejnosti k jejich pocitům, která ústí až v indolenci (lhostejnost, netečnost až otrlost) a funguje jako brzda komunikace. Nedostatek empatie se pak může projevit stereotypní reakcí navenek, kdy jsou všichni v okolí vnímáni nediferencovaně, nikoli jako individuality.

Empatie tedy předpokládá schopnost vnímat pocity jiných lidí, orientovat se v nich. Na vyšší úrovni to znamená vycítit jejich nevyslovená přání či obavy a na nejvyšší úrovni pak vystopování skrytých pohnutek a zájmů stojících v pozadí.

Nesmíme však zapomenout na důležitý fakt, že rozhodující roli ve schopnosti orientovat se v citech druhých lidí hraje zmapování vlastního nitra a uvědomování si vlastních pocitů.

Hladkost a příměřenost společenské interakce závisí do značné míry na automatické odezvě. Během rozhovoru účastníci podvědomě navzájem synchronizují spád řeči, dokonce i délku přestávek, kdy jeden skončil a druhý odpovídá, automaticky vzájemně kopírují postoj a držení těla i pohyby. Je to proces, probíhající podvědomě, zřejmě řízený z vývojově starších, primitivnějších etáž mozku a nastupuje okamžitě během pouhé pětiny sekundy. Pokud tato automatická komunikace z nějakých důvodů vázne, vnímáme to jako nepřijemné.

Nejvíce navzájem kopírujeme výraz obličeje. Kdyžkoli u druhého zaznamenáme radostný, nebo naopak rozzlobený výraz, podvědomě ho mimikou napodobíme, třebaže někdy sotva znatelně. Stejnou měrou, jakou napodobujeme rytmus řeči, držení těla či výraz obličeje druhé osoby, současně vpadáme i do stejného pocitového ladění.

Naše podvědomí automaticky zapojuje empatii, vcítění (v němž hlavní roli hraje amygdala). Do jaké míry ale dokážeme „naladění na stejnou vlnu“ využít, závisí na získaných, naučených dovednostech, uplatňovaných v souladu s motivací. Zvláda – a týká se to i lidí – chovaná od mládí v izolaci vykazují jen malou schopnost orientace v interpersonálních vztazích. Neumějí se totiž přizpůsobit emocionálním signálům z okolí nikoli proto, že by jim příslušné nervové okruhy chyběly, ale proto, že jim ve vývoji chyběl vzor. Nikdy se totiž ne naučila vnímat signály vysílané druhým jedincem, a tak vinou nedostatečného procvičování u nich schopnost komunikace zakrněla.

První lekci empatie dostává lidské mládě už jako kojeneček v náručí matky či otce. Vznikají primární vazby, základ výuky, jak spolupracovat, jak být přijat, jak zapadnout do skupiny. Míra, do jaké jsme v dětství stihli tyto dovednosti zvládnout, určuje v dospělosti úroveň naší schopnosti komunikovat. Všimněme si dětí na hřišti: ty, kterým základní instrument k usnadnění vzájemného styku chybí, neomaleně do hry vpadají, místo aby se do ní zapojily, a tím ji přerušují.

Na rozdíl od nich sociálně vyspělejší děti dokážou chvíli vyčkat, sledovat dění, a když pochopí pravidla hry, ve vhodném okamžiku se nenásilně zapojí a do skupiny zapadnou. U dospělých je tomu podobně: vystihnout „rytmus“ skupiny a správně načasovat své připojení je nezbytnou podmínkou začlenění.

Rozdílná úroveň ovládání základních pravidel společenského styku se projevuje rozdíly v chování odvozeném z empatie. Empatie tak představuje bazální schopnost, z níž ostatní schopnosti potřebné v mezilidském styku vycházejí.

NĚKTERÉ MYLNÉ PŘEDSTAVY

Předně, emoční inteligence ve styku s lidmi neznámá pouze „být milý“. V jistých strategických momentech se její uplatnění naopak projevuje jako schopnost definitivně „nebýt milý“, například jako schopnost bez obalu někomu naservírovat nepřijemnou, ale závažnou skutečnost, kterou odmítá přiznat. Za druhé, emoční inteligence neznámá bezbřehou upřímností, detailní svěřování se na setkání, nutkání „vybalit všechno“. Ide spíš o sebeovládání, o zvládání vlastních pocitů, které je třeba vhodně a efektivně usměrnit ve smyslu spolupráce s ostatními členy skupiny k dosažení společného cíle.

Rovněž bych chtěl zdůraznit, že úroveň emoční inteligence není dána dědičností ani není ovlivněna vývojem v raném dětství. Na rozdíl od IQ, které se po dosažení devatenácti let už významně nemění, se kvality emoční inteligence ukazují jako dlouhodobě se vyvíjející, naučitelné, schopnost sebeovládání se pod tlakem motivace zvyšuje, stejně tak i schopnost interakce a míra společenské adaptace. Pro tento rozvoj EQ existuje jedno označení: zrání, popřípadě zralost.

PhDr. Josef Sýkora, Věznice Heřmanice

Korupce a úplatkářství aneb Nešvar doby

Jedním z aktuálních témat, o nichž se v poslední době v souvislosti s kriminalitou především v odborných kruzích hovoří, je korupce. Zesílený zájem o korupci spočívá v tom, že její míra celosvětově vzrůstá, a to zejména v posledních desetiletích, narůstá počet korupčních afér a skandálů, pod jejichž tlakem se hroutí celé finanční systémy zemí, odstupují zdiskreditovaní vládní úředníci či celé vládní garnitury nebo lídři politických stran. Také již zdaleka nejde jen o formy deliktů, jež jsme znali z minulého období. V důsledku celospolečenských změn dnes u nás korupce – stejně jako v převážné většině ostatních civilizovaných zemí – představuje vážné nebezpečí pro demokracii a jednotlivé složky zajišťující její fungování a ohrožuje nejen základní principy tržní ekonomiky, ale i demokratizační procesy zvláště nově se formujících společností.

Nejedná se tedy o nový jev. Naopak korupce se prolíná celou historií lidské společnosti stejně tak jako snaha a pokusy o její kontrolu. Její kořeny lze hledat již v raných fázích civilizace. Od dob, kdy byly zaznamenány první kroky předznamenávající existenci státních formací, máme také první zprávy o zneužívání moci politické a ekonomické, o „korumpování“ státních úředníků, vojáků, a dokonce i samotných vladařů (korupci řešil již Chamurapiho zákon), ale s ustanoveními proti korupčnímu jednání se lze setkat i ve starověké Indii, v Athénách za Solón a znali je i staří Římané. Protikorupční opatření lze nalézt i ve středověku – např. jedním z prvních statutárních zákonných ustanovení o trestných činech v Anglii je zákon z roku 1551 o prodeji funkce, podle kterého se zakazuje prodávat nebo kupovat jakoukoli státní funkci spojenou s výkonem soudnictví.

VYMEZENÍ POJMU KORUPCE

Slovem korupce se odedávna nazývalo v latinou dotčených společnostech „kažení veřejného ži-

vota“ a slovo corruptio původně znamenalo zkázu, kažení, porušení, ale také stav zkaženosti, zvrácenosti, mravní úpadek, rozklad.

Základní prvky korupčního jednání jsou podchyceny ve zcela jednoduché, srozumitelné a dostatečně obecné definici, jež korupci charakterizuje jako *cílevědomé porušování pravidel jednání, při kterém získávají zapojení účastníci nespravedlivou výhodu na úkor ostatních nebo celé společnosti*.

BOJ PROTI KORUPCI

Od roku 1998 patří protikorupční politika mezi priority vlády ČR. Usnesením č. 125 ze dne 17. února 1999 vzala vláda na vědomí Vládní program boje proti korupci a uložila členům vlády a vedoucím ústředních správních orgánů úkoly, jejichž plnění by mělo zabránit rozmachu korupčního jednání ve společnosti. Jedná se zejména o potírání korupce ve veřejném sektoru, speciálně u vedoucích pracovníků orgánů státní správy, soudců, státních zástupců, policistů, celníků aj.

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČR

V rámci Vězeňské služby ČR vznikají značné prostory pro korupční jednání. Toto jednání lze předpokládat jednak ze strany příslušníků VS, ale i ze strany osob ve výkonu trestu nebo ve vazbě a též jejich příbuzných nebo jiných osob, které jsou určitým způsobem spjaty s těmito osobami. Podnětem ke korupčnímu jednání je získání neoprávněných výhod, poskytování služeb, které spočívají např. v zajišťování drog, různých druhů spojovacích prostředků apod. Právě proto v současnosti vystupuje do popředí nutnost připravenosti zaměstnanců vězeňské služby na skutečnost, že korupce jako nástroj organizovaného zločinu se pokouší také o vydírání či diskreditaci příslušníků VS ČR při přímém výkonu služby a práci s odsouzenými. Preventivní opatření proti korupci jsou provádě-

děna na všech úsecích činnosti vězeňské služby v personální práci, přímé práci s obviněnými nebo odsouzenými, vyřizování stížností těchto osob a ve spolupráci s Policií ČR.

Korupce je jedním z faktorů, kterými se společnost v minulosti i současnosti jen velmi těžko vyrovnává. Vždyť materiály OSN uvádějí, že vyjde najevo jen asi jedno procento případů korupce. Korumpující i korumpovaný jednají tak, aby jejich počínání nevyšlo najevo. Samozřejmě si k němu neberou svědky. Proto se tato činnost velice obtížně odhaluje a dokazuje. Navíc zde není většinou jasný ani poškozený, a tedy není žalobce. A kde není žalobce, není ani soudce či vyšetřovatel. Vězeňská služba nemá k dispozici operativněpátrací prostředky, na které je odkázána pouze ze strany policie. Při konkrétním prošetřování se v několika případech ukázalo, že ani Policie ČR není dostatečně technicky ani jinak vybavena, což může pramenit i z nezkušenosti a neznalosti vězeňské problematiky. Opatřování těchto prostředků bývá často zdlouhavé a neoperativní, což může vést i ke zmaření celé akce. Z uvedených důvodů se doporučuje zavést ve vězeňské službě zákonné používání operativněpátracích prostředků k odhalování trestné činnosti zaměstnanců i vězňů.

Za současných podmínek lze na korupci ve vězeňské službě přijít jen náhodou, například když se některý ze zúčastněných chlubí nebo když se přece jen nějaký poškozený ozve.

Úplné odstranění korupce je prakticky nemožné. Jedna z cest k jejímu snížení je soustavná kontrola na všech úrovních tak, aby byly všechny projevy korupce řádně prošetřeny, zveřejněny a lidé měli strach z postihu nebo alespoň ostudy.

Další cestou je úprava vnitřních předpisů, týkajících se zadávání veřejných zakázek ve VS tak, aby se minimalizovala rizika korupčního

jednání, zlepšila evidence a dořešil systém realizace veřejných zakázek a vlastní kontrolní mechanismus uskutečňování těchto zakázek.

Jsou zpracovávány vnitřní předpisy, v nichž je zakotvena ochrana práv vězňů osob, povinnost zaměstnance dbát dobrého jména, cti a vážnosti zaměstnance VS a nezneužívat svého postavení k osobnímu prospěchu.

V oblasti správy majetku je nutné u všech zaměstnanců vytvářet povědomí maximální efektivity, odpovědnosti za majetek a k tomu jim připravovat odpovídající podmínky.

Nejsou-li však zaměstnanci hmotně stimulováni, nejsou-li odměňováni podle kvality své práce, jsou častěji nakloněni k tomu, aby využili okolností a preferovali svůj osobní zájem před zájmem obecným.

Formy korupčního jednání ve vězeňské službě je možno rozdělit do tří skupin – oblast veřejných zakázek, jednání jednotlivých zaměstnanců VS při přímé práci s vězni a oblast personální.

V oblasti veřejných zakázek se může jednat o tyto případy:

- u obchodních veřejných soutěží je možná užší spolupráce s předem vybraným uchazečem tak, aby jeho nabídka byla tzv. ušita na míru;
- u výzvy více zájemcům je možné ovlivnit výběr dodavatele tak, že jsou osloveni zájemci, kteří nabídku zpracovat nemohou, neumějí nebo ani nechťejí, při hodnocení pak zůstane jen předem vybraný zájemce, jehož nabídka vyhovuje;
- u zakázek malého rozsahu a zjednodušeného zadání je možné, obzvláště u spotřebního zboží, ovlivnit zadavatele k tomu, aby všechny zakázky realizoval od jednoho uchazeče;
- během realizace zakázky je možné neúměrně zvyšovat její rozsah.

V jednání jednotlivých zaměstnanců VS při přímé práci s vězni může dojít k:

- umožnění použití mobilního telefonu;
 - předávání vzkazů obviněným od spoluobviněných nebo jiných osob;
 - odesílání a příjem korespondence obviněných mimo cenzuru;
 - předávání balíků bez řádné kontroly;
 - předávání věcí mezi vězni;
 - umožnění návštěvy za účelem pohlavního styku;
 - umožnění neoprávněných nákupů, a to i v prodejně pro zaměstnance;
 - donáška drog do věznice, jejich prodej.
- To vše za peníze nebo služby poskytnuté vězněm nebo někým zvenku.

V oblasti personální je to například:

- udělování odměn, povyšování a zvyšování platu za sexuální a jiné protislužby;
- přidělování poukazů na rekreaci, do lázní a na rehabilitaci;
- přidělování bytů, funkčních a pracovních míst, ale i vybavení kanceláří.

Téma korupce se stává závažným problémem, kterým se zabývá téměř každé odvětví veřejné správy. Ani vězeňská služba není vý-

jimkou. Za korupční jednání se obecně považují skutky dle §§ 160–162 tr. zákona, podle přípisu ředitele odboru generální inspekce ministerstva spravedlnosti i všechny případy dle §§ 158–159 tr. zákona. Nutno však podotknout, že zatímco jako trestný čin dle § 158 tr. zákona může být kvalifikováno například i neoprávněné použití donucovacích prostředků, kde i laik vidí, že zde o korupční jednání asi opravdu nepůjde, úplně je opominuta kategorie trestných činů dle ustanovení § 171 tr. zákona – tedy maření výkonu úředního rozhodnutí. V podmínkách VS ČR může být takto kvalifikováno například donesení mobilního telefonu, případně vnesení dopisu u vazební stíhané osoby a další závažné skutky, které se velmi pravděpodobně dějí za úplatu.

Z výše uvedených důvodů tedy vyplývá, že jako jednání korupčního charakteru nejsou slepě označena všechna požadovaná ustanovení trestního zákona (tj. 158–162 a 171), ale teprve po zpracování přehledu trestné činnosti jsou ze skutků dle výše uvedených ustanovení tr. zákona vybrány pouze určité případy, kde se podle popisu věci opravdu jedná o korupční charakter.

V roce 2005 bylo ve 126 případech vedeno trestní řízení proti zaměstnancům vězeňské služby, a to ve 112 případech proti 121 příslušníkům VS a ve 14 případech proti 17 občanským zaměstnancům VS, u kterých se mělo jednat o podezření ze spáchání trestného činu.

PŘÍSLUŠNÍCI VS

Řízení uzavřeno:

- u 78 prošetřovaných příslušníků byla věc po prošetření odložena dle § 159a odst. 1 tr. řádu, neboť se o trestný čin nejednalo;
- u 11 příslušníků se jednalo o přestupky, a ne o trestné činy a věc byla odevzdána ke kázeňskému projednání ředitelům vazebních věznic nebo věznic dle § 159a odst. 1 písm. b) a § 171 odst. 1 tr. řádu;
- u pěti příslušníků bylo trestní řízení podmíněně zastaveno podle § 307 tr. řádu;
- tři příslušníci byli odsouzeni pro trestný čin. Dva příslušníci Věznice Stráž pod Ralskem byli odsouzeni dle § 285 tr. zákona (porušování povinností strážní služby), když jeden z nich byl kontrolním orgánem přistižen, jak při výkonu služby na strážní věži spí, a druhý se opakovaně dostavil k výkonu služby opožděně a v podnapilém stavu. Za způsobení dopravní nehody byl dle § 223 tr. zákona (ubližení na zdraví) odsouzen příslušník Věznice Horní Slavkov.

Řízení neuzavřeno:

- u 7 příslušníků dosud probíhá šetření pověřeným policejním orgánem VS;
- 17 zbývajících příslušníků je šetřeno jinými orgány činnými v trestním řízení. Z tohoto počtu:
- u 9 příslušníků probíhá šetření orgány Policie ČR;
- 8 příslušníkům je sděleno obvinění dle § 160 odst. 1 tr. řádu, a to: 2x za porušení §§ 158, 171, 187 a 188a tr. zákona (zneužívání pravomoci veřejného činitele, maření vý-

konu úředního rozhodnutí, nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů a šíření toxikomanie), 2x za porušení §§ 235 a 238 tr. zákona (vydírání a porušování domovní svobody), 1x §§ 158 a 171 tr. zákona (zneužívání pravomoci veřejného činitele a maření výkonu úředního rozhodnutí), 1x § 158 tr. zákona (zneužívání pravomoci veřejného činitele), 1x § 223 tr. zákona (ubližení na zdraví) a 1x § 250a tr. zákona (pojistný podvod).

Občanství zaměstnanců VS

- u tří občanských zaměstnanců byla věc Policií ČR odložena;
- u čtyř občanských zaměstnanců byla věc po prošetření orgány Policie ČR odevzdána přestupkové komisi obecního úřadu nebo řediteli vazební věznice nebo věznice dle § 159a odst. 1 písm. a) tr. řádu k projednání přestupku;
- sedmi občanským zaměstnancům bylo Policií ČR sděleno obvinění, a to: 4x za porušení § 178 tr. zákona (neoprávněné nakládání s osobními údaji), 2x § 171 tr. zákona (maření výkonu úředního rozhodnutí) a 1x §§ 247 a 249b tr. zákona (krádež a neoprávněné držení platební karty);
- dva občanství zaměstnanci jsou stále v šetření orgánů Policie ČR;
- jedna občanská zaměstnankyně Věznice Oráčov byla odsouzena za trestný čin spáchaný dle § 171 (maření výkonu úředního rozhodnutí), když s odsouzeným udržovala nepovolený styk a nosila mu peníze.

Z případů výše uvedených je možno posoudit jako korupční jednání celkem sedm případů, kterých se dopustilo devět současných nebo bývalých zaměstnanců (4 příslušníci a 5 občanských zaměstnanců) VS ČR. U dvou občanských zaměstnanců probíhá šetření Policií ČR, trestní stíhání jako obviněných dle § 160 tr. řádu je vedeno proti čtyřem příslušníkům a dvěma občanským zaměstnancům, jedna občanská zaměstnankyně byla odsouzena. Celkově, tzn. i za trestnou činnost spáchanou v předchozím období, byli odsouzeni čtyři příslušníci a tři občanství zaměstnanci VS ČR.

Podotýkám, že zde nejsou uváděny skutky, kde věc byla odložena usnesením policejního orgánu dle § 159a odst. 1 tr. řádu, to znamená, že se nejednalo o trestné činy a ani nebylo možno kvalifikovat jednání jako přestupek.

V současné době je v provozu protikorupční linka VS ČR – **telefonní číslo 244 024 666** –, na kterou může kdokoliv anonymně předat poznatek o možném protikorupčním jednání všech zaměstnanců VS ČR. Provoz linky není nijak časově omezen. Dosud byly na protikorupční lince VS ČR zaznamenány čtyři podněty. Ve třech případech se jednalo o podněty na chování jednotlivých zaměstnanců vazebních věznic a věznic VS a svým obsahem to byly spíše stížnosti. V jednom případě byl sdělen poznatek takového charakteru, že k jeho vyřešení byla věc předána k dalšímu šetření Policií ČR. Dosud nebylo Policií ČR sděleno, jak bylo šetření ukončeno.

Mjr. Bc. Ladislav Pokorný

O chlebu a vodě?

JAK SE JÍ V ČESKÝCH VĚZNICÍCH

Stravování ve Vězeňské službě ČR se řídí obecnými právními předpisy, vyhláškou Ministerstva zdravotnictví, zákonem 169/1999 o výkonu trestu odnětí svobody a interním předpisem. Zákon stanoví, že „odsouzeným se poskytuje pravidelná strava za podmínek a v hodnotách, které odpovídají požadavku udržení zdraví a přihlížejí k jejich zdravotnímu stavu, věku a obtížnosti vykonávané práce. V rozsahu, v jakém to umožňuje provoz věznice, se přitom přihlíží k požadavkům kulturních a náboženských tradic odsouzených”.

Obvinění, odsouzení a zaměstnanci se stravují v 35 vazebních věznicích a věznicích na celém území ČR. Počet celodenně stravovaných osob se v současné době pohybuje kolem devatenácti a půl tisíce a k nim připočítáme ještě přibližně pět tisíc porcí pro zaměstnance.

Ze zákona vyplývá, že stravování obviněných a odsouzených musí být zajištěno v rozsahu celého dietního systému pro nemocnice, podle náboženských tradic (muslim, žid, hinduista) a stravovacích zvyklostí (vegetariáni, vegani). Základní strava je dále členěna pro odsouzené zařazené do práce, na těžce pracující, těhotné ženy, mladistvé a eskortované osoby. Samostatnou skupinou v ženské věznici ve Světlé

nad Sázavou je skupina dětí ve věku od jednoho roku do tří let.

Skladba stravy je zajišťována s ohledem na délku vazby a odnětí svobody. Z tohoto pohledu jde o zajištění stravování v délce několika měsíců až let a někdy se dá říci, že jde o stravování celoživotní.

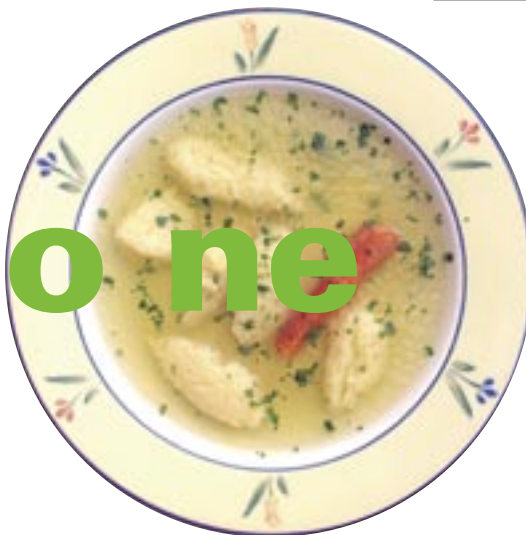
Ve stravovacím sektoru ve vazebních věznicích a ve věznicích pracuje kolem tisíce pracovníků. Z tohoto počtu je k dnešnímu dni zhruba tři sta civilních pracovníků vězeňské služby a sedm set odsouzených, kteří jsou zařazení převážně na místa pomocných pracovníků sil. V poslední době se zvyšuje počet odsouzených zařazených jako kuchaři.

SYSTÉMY HACCP A STANDARDY EU

Stravovací provozy Vězeňské služby ČR reagovaly bez odkladu na zákonnou povinnost zpracovat systémy HACCP (kontrolní a kritické body při výrobě potravin) v návaznosti na požadavek v té době platné Vyhlášky č. 107/2001 Sb. Již na samém začátku si odpovědní pracovníci stravování a výživy uvědomili velkou náročnost činností při zavádění systému, ale současně i budoucí přínosy funkčního systému pro vnitřní kontrolu správné hygienické a výrobní praxe v provozech. Proto s ohledem na vysoké požadavky na bezpečnost výroby pokrmů bylo Generálním ředitelstvím VS ČR nařízeno zpracování systémů ve všech stravovacích provozech vězeňské služby bez ohledu na množství pokrmů, které stravovací provoz vyrábí. Tím bylo umožněno přijmout jednotný postup a jednotnou strategii. Toto rozhodnutí se navíc časem ukázalo jako velmi prozíravé, protože další změny právních předpisů, konkrétně ustanovení zákona č. 274/2003 Sb., následně přinesly zákonnou povinnost zpracování systémů HACCP do všech stravovacích provozů.

Po zvážení všech souvisejících problematik při zavádění a provozování systémů se Vězeňská služba VS ČR rozhodla zavést a provozovat systém ve spolupráci s odbornou poradenskou firmou. Na základě výběrového řízení byla vybrána pro spolupráci společnost HASAP GASTRO Consulting, s. r. o. Již v roce 2001 byly všechny stravovací provozy vybaveny softwarem na zpracování a zavedení systému HACCP. Vzhledem k tomu, že pro účinné a funkční zpracování systémů je nutné zohlednit v systému konkrétní stavebnětechnický stav provozů a technologického vybavení a úroveň výrobních standardů, je nutné posoudit, zda jejich stávající stav a úroveň vůbec umožňují zpracovat procesy tak, aby bylo možné pokrmy

Už dávno ne

bezpečně vyrábět. Proto některé z nich prošly na samém začátku spolupráce s poradenskou společností vstupní analýzou stravovacího zařízení. Bohužel bylo v řadě provozů popsáno mnoho drobných, ale i zásadních nedostatků, zejména na úrovni stavebnětechnických stavů, a tak současně se zaváděním systémů bylo zintenzivněno provádění stavebnětechnických úprav v jednotlivých kuchyních tak, aby systémy bylo možné zavést. Výsledkem tohoto společného snažení je řada opravených nebo zcela zrekonstruovaných provozů. Některé již fungují zcela v novém kabátě, další na potřebné úpravy ještě z finančních důvodů čekají. Nicméně dlouhodobá strategie stravování podle hygienických požadavků odpovídajícím standardům Evropské unie je na světě.

MONITOROVACÍ ZAŘÍZENÍ

Od samého začátku byla v souvislosti se zaváděním systému HACCP diskutována otázka, jak zvládnout jejich zavádění při stávajících povinnostech odpovědných zaměstnanců referátů stravování a výživy. Zkušenost z provozů ukázala, že pokud se chce, všechno jde. Generální ředitelství podpořilo potřebu zajistit alespoň základní monitorovací systémy pro zabezpečení pravidelnosti a pravdivosti při měření ukazatelů v kritických bodech. Provozy byly vybaveny jednoduchými monitorovacími systémy na měření teplot ve skladech, případně na dochlazovaných pracovištích (datalogery, registrační a identifikační čipy) a systémy na automatické zaznamenávání teplot kontrolních měření pro provádění různých výrobních činností. Na jednotlivých pracovištích byla úroveň a rychlost definování systémů včetně zprovoznění monitorovacích zařízení rozdílná.

Konkrétní úroveň zavedení systému HACCP a využití monitorovacích zařízení pro záznam v rámci tohoto systému byla prověřena provedením auditů ve všech stravovacích provozech v období od dubna 2004 do února 2005. Audity prováděla opět odborná konzultační firma a výsledky byly ve většině zařízení uspokojivé. Generální ředitelství VS ČR zajistilo v rámci školení zaměstnanců odpovídajících za zavedení a provozování systémů v jednotlivých vězeňských několik uživatelských školení, při nichž jim pracovníci konzultační společnosti vysvětlili a objasnili hlavní zákonitosti systému a konkrétní způsoby využití SW pro-

gramu pro jeho zpracování a provozování. Kromě toho si jednotlivé organizační jednotky na základě výsledků auditu, podle klasifikační tabulky, mohou objednat další doškolení pracovníků. Řada takovýchto školení se již uskutečnila, některá probíhají. Podle dosavadních výsledků lze očekávat, že tím budou odstraněny poslední nedostatky v zavádění systémů a jejich užívání. Ale to neznamená, že si po zavedení systému HACCP budeme moci dát

rozhodli vyvzorovat takové jídelní nádobí, které bude splňovat hned několik požadavků, a to průchodnost celovým oknem, nerozbitnost, nepřenašení teplot mezi jednotlivými prolisy, tepelnou odolnost pro mytí v mycích automatech, hygienickou nezávadnost, možnost tabletování již ve stravovacím provozu (a zajistit tak anonymitu při výdeji na celý), zakrytí tabletu víčkem, materiál, který znemožní použití tablet

ruce do klína. Je to systém, který musí být stále udržován při životě a pravidelně ověřován.

ZMĚNA JÍDELNÍHO NÁDOBÍ

Stravování ve vazebních vězeňských probíhá pod dohledem vězeňských dozorců formou rozvozu stravy k jednotlivým celům, kde je odsouzeným rozdělováno na různé jídelní nádobí – hliníkové ešusy, plastové talíře, nerezové misky, plastové misky a nerezové prolisy. Vzhledem k dlouhodobě neuspokojivé situaci v této oblasti bylo rozhodnuto o změně jídelního nádobí. Způsob rozvozu stravy je velmi podobný tabletovému nemocničnímu stravování, který nás inspiroval. Problémem, oproti nemocnicím, se však ukázalo používání speciálního systémového porcelánového nádobí, které obvinění z bezpečnostních důvodů nemohou používat. Proto jsme se

jako zbraně, rozměrově a objemově se co nejvíce přiblížit gastronomické normě atd.

Tablet je plněn ve varně, kde se kompletují jednotlivé potraviny a provádí vizuální kontrola. Pak se pokrmy nakládají do tabletových vozů, distribuují do všech poschodí věznice a vydávají do cel. Po konzumaci se jednotlivé tablety seberou a svázejí do umývár. V posledních letech se nám podařilo modernizovat a rekonstruovat značnou část svých stravovacích zařízení. Domníváme se, že se zúčastňuje systémová práce, která byla odstartována před několika lety. Dnes se můžeme pochlubit stravovacími provozy, které splňují nejnáročnější kritéria z hlediska přípravy stravy, úspornosti energií, snadnosti obsluhy, vedení HACCP, snadné sanitace apod.

*Vojtěch Štěpnička,
odbor logistiky GR VS ČR*

RISK ASSESSMENT

Nový penologický pojem?

Na společném semináři Vězeňské duchovenské péče a Vězeňské služby České republiky konaném ve dnech 17. a 18. května 2006 na Přední Labské byla mimo jiné diskutována i problematika, která je v poslední době frekventovaně označována jako RISK ASSESSMENT. Jedná se o skutečně nový pojem, který je třeba urychleně včlenit do české teorie a praxe vězeňství, nebo je to spíše módní (v dobrém slova smyslu) zdůrazňování starých pravd a komplexnější náhled na ně v soudobých souvislostech?

V anglicko-českém slovníku nalezneme pod heslem „risk“ ekvivalent „riziko, nebezpečí“, dále pak u „assessment“ významy „vyhodnocení, ocenění, odhad“. Po etymologickém vysvětlení přijmeme pracovní obsahový (penologický) výklad pojmu jako *vyhodnocení konkrétního rizika nebezpečnosti vězně pro společnost (samozřejmě i pro sebe samého a svoji rodinu)*.

Pokusme se nyní zasadit RISK ASSESSMENT do „přediva pojmů“ (odborně i didakticky užitečný výraz zhusta užívaný nestorem české a moravské psychologie – profesorem Švančarou z brněnské Masarykovy univerzity).

V dobře fungující věznici je pro každého odsouzeného individuálně zpracována neformální PENITENCIÁRNÍ (vězeňská; pro účely věznění) DIAGNÓZA zachycující bio-psycho-socio-duchovní stav, v němž se posuzovaný odsouzený nachází v době svého nástupu do výkonu trestu odnětí svobody. Jejimi nezbytnými články jsou:

1. základní data („tvrdá fakta“) o osobě odsouzeného, o jeho trestném činu a uloženém trestu (i o případných předchozích zločinech a trestech); rizikovost zvyšuje zejména zaznamenání předchozích sexuálních, eventuálně jiných agresivních trestných činů;
2. lékařské doporučení (nikoli tedy medicínská diagnóza – ta může i pro tyto účely zůstat přísně střeženým lékařským tajemstvím), tj. především upozornění na hrozící zdravotní rizika a tudíž nezbytné limity ve vztahu k pracovním, vzdělávacím, sportovním a dalším důležitým aktivitám odsouzeného;

3. důkladná (zejména psychosociální) anamnéza, přičemž výskyt problémů s alkoholem, drogami nebo hazardní hrou jistě náleží k významným rizikovým faktorům;
4. psychologická charakteristika odsouzeného včetně jeho postojů ke spáchanému trestnému činu (případně i oběti) a uloženému trestu; vývojový akcent k disociální nebo jiné specifické poruše osobnosti (stále ještě přetrvává zastaralé označení psychopatie), zjištění agresivity v předchozím výkonu vazby nebo trestu, a to zvláště ve spojení s nižší inteligencí, patří mezi nejzávažnější rizikové faktory;
5. RISK ASSESSMENT – doporučuji chápat komplexněji a definovat jako *vyhodnocení podstatných nebezpečí, rizik, problémů, obtíží a překážek* (záměrně nepřipojuji též „potřeb“ – předcházím tím nebezpečí, že jakkoli kvalifikovaný odborník bude „určovat potřeby“ jiného, třebaže vězněného člověka, a tím paternalisticky narušovat jeho niternou, subjektivní sféru vlastní zodpovědnosti a rozhodování), *kteří nyní, tj. v začátku výkonu trestu odnětí svobody brání budoucí dobré reintegraci (znovuzačlenění) odsouzeného do společnosti*. Jako příklady lze uvést:
 - a) nebezpečí recidivy násilné trestné činnosti na podkladě přetrvávající zvýšené agresivity;
 - b) problémovost v mnoha oblastech osobního, rodinného i společenského života vycházející z nepřekonané závislosti na drogách;
 - c) riziko nezaměstnanosti (a tím i recidivy majetkové trestné činnosti) v důsledku nedostatečné nebo společností nepožadované profesní kvalifikace.

Na odstranění, překonání nebo alespoň zmírnění faktorů nepříznivých pro reintegraci je třeba zaměřit ZACHÁZENÍ s odsouzeným po celou dobu trvání jeho uvěznění. Připomínám, že pro moderní evropské penologické myšlení je charakteristická právě orientace na budoucí propuštění, nikoli tedy pouze na „bezporuchový“ (tj. především bez mimořádných událostí probíhající) výkon trestu odnětí svobody (i když i ten je jistě legitimním dílčím cílem penitenciárních snah)!

ZACHÁZENÍ (jako ústřední pojem penologie, tj. vědy o trestech a trestání, jejíž podstatnou součástí je teorie vězeňství) lze definovat jako *soubor aktivit vězeňských pracovníků aplikovaný s cílem motivovat odsouzeného (poskytovat mu hodnotné a osobně přitažlivé výzvy) k práci na sobě samém, a tím pomáhat zvyšovat jeho šance na život v zákonosti po propuštění z vězení a na reintegraci do demokratické společnosti*. Potom PROGRAM ZACHÁZENÍ (vycházející z penitenciární diagnózy a opět výrazně individualizovaný) představuje časově rozvržený sled vhodných činností (vlastních aktivit odsouzeného a konání vězeňských pracovníků) směřující k dosažení žádoucích cílů, tj. pozitivních změn v chování a osobnosti odsouzeného (vyjádřeno slovníkem z okruhu *risk assessment*: k minimalizaci rizik). Neortodoxně pojaté programování by mělo být realizováno minimálně ve čtyřech okruzích: 1. práce, 2. vzdělávání (profesní i všeobecné), 3. aktivity ve volném čase, 4. poradenství a terapie. Ná sledující možnosti programovaných činností navazují na výše uváděné příklady *risk assessment* a ukazují jejich řešení:

- a) zařazení odsouzeného do *kurzu snižování agresivity* (dobré zkušenosti z realizace v podmínkách německého vězeňství viz např. Eisele, V.: *Anti-Gewalt-Training im Strafvollzug*. In: *Gewalt in der Gesellschaft. Auswirkungen auf den Strafvollzug, Dokumentation aus der Tagung*. Evangelischer Pressedienst Frankfurt am Main, 2005, 13/14, s. 83–89);
- b) motivace odsouzeného k životu bez drog (bezdrogová zóna, činnost poradny protidrogové prevence, oddělení specializované pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování, způsobem užíváním psychotropních látek, oddělení specializované pro výkon ochranného léčení protitoxikomaniace v ústavní formě);
- c) umožnění získání kvalifikace (rekvalifikace) již v průběhu uvěznění, a to v souladu s osobnostní způsobilostí odsouzeného i délkou trvání jeho trestu.

Lze uzavřít: RISK ASSESSMENT je plnohodnotný penologický pojem, který je vhodné převzít, správně v praxi i teorii používat a využívat. Změna myšlení ovšem někdy bolí. Cíl, v tomto případě důraz na PRINCIP ÚČINNOSTI vězeňství, však za to stojí.

PhDr. Jaroslav Hála

Doporučujeme si přečíst

Konflikty mezi vězni

Hanba, mužnost, respekt. To jsou faktory, které sehrávají významnou roli v konfliktech mezi vězni. Michelle Butler, která na toto téma provádí výzkum v Institutu kriminologie na Univerzitě Cambridge, v článku Prisoner Conflict (Prison Service Journal, březen 2006) shrnuje dosavadní poznatky.

Hlavní příčinou konfliktů mezi vězeňskou klientelou je odmítání odpovědnosti za vlastní agresivní chování. A kupodivu i hanba. Někteří vězni hanbu necítí, někteří se s ní doká-

zali vypořádat, jiní ne. Právě poslední jmenovaná skupina jsou lidé, u nichž je možno téměř s jistotou předvídat, že se v budoucnu stanou původci konfliktů. Pocity hanby, které v sobě nosí, totiž souvisejí se sociálním vylučováním. Lidé, kteří je zažili, jsou mnohem citlivější na to, jak se k nim ostatní spoluvězni chovají. Cítí se poznamenáni, nechtějí, odstrkovaní. Vehe- mentně vyžadují, aby se k nim ostatní chovali s respektem, nevyvyšovali se nad ně, jsou alergi- čtí na to, co považují za přehlížení. I na tak banální incident, jako je předbírání ve frontě na oběd, reagují velmi agresivně, perou se a hádají.

„Nejsem neviditelný, ty mi nebudeš říkat: Ty nulo, já jsem lepší než ty.“

„Nevím, kdo jsem, myslím, že jsem..., že jsem..., že jsem nikdo.“

S tím souvisí i jejich mužnost. Většinou si totiž připadají víc jako chlapci než muži, chybí jim dostatečné „chlapské“ sebevědomí.

Dramaticky zredukovat výskyt konfliktů pramenících ze subjektivně pocítovaného nedostatku respektu u lidí, kteří trpí pocity hanby, s níž si nevědí rady, je těžké. Částečně se to podaří jen tak, že se v rámci možností omezí případy jejich stigmatizace a marginalizace ve vězeňské komunitě. Významným pomocníkem k jejich integraci do společnosti, v němž se nacházejí, může být rodina a přátelé. Někteří odborníci vidí klíč k úspěchu ve vzdělání, které vede k sebepoznání, nalezení vlastní identity, sebevědomí, a tím i přiznání odpovědnosti za své činy.

(mon)

Příprava nově přijatých příslušníků

Vydáním nového rozkazu generálního ředitelství se zjednodušil postup při přípravě nových příslušníků Zboru vězenské a justičnej

stráže. Zatímco v minulosti se nováčkům věnovali starší příslušníci a byli s nimi veleni do služby, nyní jsou čekatelé vedeni školitelem. Příprava nových příslušníků má tři fáze. První, adaptační fázi zabezpečují vedoucí oddělení, čekatel je obeznamován s ústavem a studuje interní předpisy související s výkonem služby. Po ukončení této fáze provádí s čekatelem pohovor vedoucí oddělení za přítomnosti školitele. Zaměření a obsah se zaznamenávají do deníku pohovorů. Druhou etapou je samostudium. Školitel postupně ukládá konkrétní úkoly a nový příslušník je velen do služby ředitelem ústavu. Každý měsíc přichází čekatel k pohovorům, jejichž průběh je zaznamenáván stejně jako v předchozí fázi. Ve třetí etapě se již stanovují individuální postupy zaměřené na praktický výkon služby podle jeho služebního zařazení. Čekatelé většinou v poslední fázi absolvují odborný kurz v Institutu vzdělání ZVJS. Stejně jako v předchozích fázích přichází čekatel každý měsíc k pohovorům a je zjišťována úroveň jeho zkušeností a znalostí. Na závěr přípravy je prováděno celkové vyhodnocení. (Zvesti)

(lk)

Informace z odborné knihovny VS ČR

Předkládáme čtenářům druhou část výběru bibliografie oddílu Absolventské práce – závěrečné práce absolventů vyšších odborných škol, bakalářské práce a diplomové práce absolventů vysokých škol. Do této části knihovního fondu přispívají průběžně jako autoři absolventi různých typů škol, a to nejen pracovníci Vězeňské služby ČR, ale i absolventi z jiných resortů státní správy. Jedná se o práce, které vznikají s využitím knihovního fondu odborné knihovny VS ČR. Studium těchto prací je možné pouze prezenčně v knihovně VS ČR.

PLZÁKOVÁ, Lucie

Vzdělávací programy u žen ve výkonu trestu. Diplomová práce. Praha: Právnická fakulta UK, 1998. – 105 s., přílohy

Sign. AP 14

Z obsahu:

- Resocializace odsouzených – Vězeňský systém ČR před rokem 1990 a legislativní předpoklady po roce 1990. Věznice se středním odborným učilištěm;
- Žena, trestná činnost a odsouzení – Žena ve výkonu trestu a rodina. Žena, gramotnost a vzdělávání;
- Situace v České republice – Z historie vězeňského ústavu Pardubice. Charakteristika pardubické věznice;
- Pardubice – věznice s výučným listem – Složení vězeňské populace. Přehled vzdělávacích aktivit.

PETRAS, Michal

Postavení a úloha dozorce ve výkonu trestu odnětí svobody s přihlédnutím k problematice mladistvých odsouzených.

Diplomová práce. Praha: Filozofická fakulta UK, 1998. – 138 s., přílohy

Sign. AP 69

Z obsahu:

- Historický vývoj – Stručný nástin historického vývoje českého vězeňství od poloviny 19. století. Problémy vězeňského systému v přechodném období od totality k demokracii;
- Dozorce a jeho postavení ve výkonu trestu odnětí svobody – Pojem, funkce a status „dozorce“. Profesionální kvalifikace a osobnost dozorce. Pracovní náplň dozorce. Vliv rizikových faktorů a jejich dopad na osobu a práci dozorce. Specifika dozorce u mladistvých;
- Výzkum – Výzkumná sonda ve Všehrdech – výkon trestu u mladistvých;
- Srovnání se zahraničím – Mezinárodní zkušenost v oblasti dozorcí služby;
- Závěrečná část – Shrnutí. Závěry a doporučení.

Miloslava Černá

Projekt ŠANCE

Pro naši společnost je důležitá každá z činností ve věznicích, která přispívá k sebereflexi a vzdělávání odsouzených. Usnadňuje jim cestu přiblížit se životním stylem majoritě. O to vítanější je aktivita, která svým širokým záběrem zapojuje do akcí i jiné subjekty (např. nevládní neziskové organizace) mající potenciál vyplnit prostor, který přesahuje možnosti působení vězeňské služby. Jedním z takových pozitivních příkladů je projekt Šance.

Vznikl z iniciativy Společenství EQUAL a je financovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Odbor výkonu vazby a trestu GŘ VS ČR se do něho zapojil počátkem roku 2005. Projekt Šance (zaměstnávání osob po výkonu trestu odnětí svobody) by měl vytvořit a pilotně ověřit model kontinuálního integrovaného systému služeb a programů pro přípravu hlavní cílové skupiny (tj. odsouzených) na propuštění z VTOS, na pobyt na svobodě a nalezení zaměstnání. V dubnu 2005 byla podepsána mezi partnerskými organizacemi Smlouva o národní spolupráci, ve které si společnosti rozdělili úkoly a zavázali se na projektu spolupracovat.

Je obecně známo, že v rámci vysokého procenta nezaměstnanosti je nesnadné (zvláště v některých regionech) sehnat práci osobám s nedostačujícím vzděláním či jiným handicapem, a proto se lidem právě propuštěným z výkonu trestu daří získat zaměstnání jen velmi obtížně. Je to situace, která se – ač si to mnozí neuvědomují – odráží na standardu celé naší společnosti. Projekt Šance je jednou z reakcí na současnou neuspokojivou situaci v této oblasti.

Hlavním partnerem projektu je nevládní nezisková organizace Sdružení pro probaci a mediaci v justici. Tam má původ myšlenka vyhovět společenské poptávce a vyvinout řešení, která by jedincům po propuštění z výkonu trestu pomáhala při hledání zaměstnání a přípravě návratu do společnosti. Koalice Šance sdružuje celkem jedenáct subjektů. Kromě VS ČR a Sdružení pro probaci a mediaci v justici (které je zároveň příjemcem dotace) jsou participujícími subjekty např. Úřad práce v Mostě, PMS ČR, nevládní neziskové organizace jako např. Český helsinský výbor, Charita Opava a další.

Základním očekávaným cílem projektu je zkonstruovat a ověřit ucelený reintegrační program, který začne pro vězně šest měsíců před termínem propuštění a poté bude u těchto spolupracujících osob pokračovat dalších šest měsíců po ukončení výkonu trestu. Program v současné době startuje ve věznicích Bělušice a Jiřice. Tentýž program bude zahájen i ve Věznici Vinařice, ovšem až s ročním prodloužením. Z řad zaměstnanců vězeňské služby zde budou působit čtyři experti. Plánuje se, že se akce dotkne 45 klientů, kteří jej ověří v těchto třech věznicích.

Mezi očekávané výstupy projektu by měl patřit systém multidisciplinární spolupráce mezi odborníky a organizacemi, které se věnují hlavní cílové skupině, strategie změny postojů a motivace zaměstnavatelů (i zaměstnanců) a nástroje pro dosažení stability v oblasti zaměstnanosti propuštěných vězňů; dále např. kurz komunikačních dovedností, kurz orientace na trhu práce, PC kurz, kurz právního minima. Produkty pak budou metodika a minimální standardy reintegračního programu, manuály pro práci s cílovými skupinami, příručka pro osoby opouštějící věznice, příručka a servis pro zaměstnavatele i doplňkové kurzy pro odborníky a další. Ve výsledku práce na projektu bude otevřena možnost využívání výstupů i dalším skupinám osob opouštějícím ústavní péči. Ukončení je stanoveno na 31. srpna roku 2008.

Projekt Šance je jednou ze smysluplných aktivit, které mají dobré vyhlídky na zúročení do budoucna a které je žádoucí podporovat. Chcete-li získat podrobnější informace, hledejte je na www.equal.spj.cz

Mgr. Iva Vojtková, OVVA

Motivační programy

ČESKÉ BUDĚJOVICE • Ve Vazební věznici České Budějovice proběhlo první setkání dvanácti odsouzených v rámci projektu Motivační programy ZZ (Získej Zaměstnání), který je spolufinancován Evropskou unií a státním rozpočtem České republiky a je realizován Sdružením pro probaci a mediaci v justici (SPJ) ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR (PMS). Cílem projektu je zvýšit šanci osob připravujících se na podmíněné propuštění nalézt a udržet si vhodné zaměstnání, minimalizovat rizika opakování jejich trestné činnosti, vést je k odpovědnosti a chránit společnost. Na mezinárodní konferenci Probation 2004 v Londýně obdržel program v kategorii prosazování nových metod cenu Community Justice Awards.

Po Věznici Kynšperk nad Ohří, kde program probíhal od října do ledna 2005, je českobudějovická věznice druhá, kde se projekt realizuje.

Jeho obsahem je dvanáct dvouhodinových setkání. V první polovině programu se lektori snaží účastníky s pomocí pracovního sešitu krok za krokem naučit rozpoznat a konstruktivně řešit problémy, posílit silné stránky jejich osobnosti a zaměřit se na snížení rizika recidivy. V průběhu druhých šesti setkání jsou posilovány dovednosti důležité pro získání a udržení si zaměstnání, hledají se možnosti využití

volného času v období hledání zaměstnání a nacvičuje se komunikace při jednání s úřady a institucemi. Účast je dobrovolná.

Strukturované motivační programy byly převzaty od švýcarské probační služby kantonu Curych, jež obdobný program úspěšně realizuje již od roku 1999 a jejíž odborníci u nás vyškolili několik lektorů.

Program je založen na kognitivně-behaviorální metodě. Jedním z lektorů je Roman Pešek, pracovník českobudějovického Kontaktního centra Háječek, který tuto metodu dlouhodobě používá ve své terapeutické praxi. Jako druhý lektor zde působí pracovník PMS Josef Raušer. Za VV České Budějovice se na projektu podílí speciální pedagog Mgr. Josef Neubauer.

V rámci programu je odsouzeným nabídnuta možnost kontaktu s agenturami zabývajícími se zprostředkováním zaměstnání. Ve Věznici České Budějovice by se sedmého sezení měla zúčastnit pracovnice agentury Mesada, která odsouzeným v případě jejich podmíněného propuštění nabídne pomoc při hledání zaměstnání.

Po absolvování programu jsou účastníkům předány certifikáty, které mohou přiložit soudu ke své žádosti o podmíněné propuštění.

(zr)

Komunikace trochu jinak

NOVÉ SEDLO • Odborná literatura uvádí, že komunikace je opatření, které směřuje k dosažení žádoucího výsledku. Komunikace je také přenos vzájemného porozumění pomocí symbolů. Způsoby komunikace jsou však různé a najít ten správný není vždy jednoduché, zvláště v tak specifickém prostředí, jako je věznice. Odsouzení ze specializovaného oddělení ve Věznici Nové Sedlo se o to pokusili zajímavou metodou – výtvarnou činností.

Postup práce byl jednoduchý. Na postaveném rámu s napnutým plátnem velikosti 50x70 cm malovala akrylovými barvami společně vždy dvojice odsouzených. Rozdělení spoluautorů bylo zcela náhodné, takže se stalo, že spolu tvořili dva odsouzení, kteří měli podobné vlastnosti nebo kteří byli povahově zcela odlišní. Každý z nich maloval jen na jedné straně plátna. Barvy (každý měl dvě jiné) musely prosakovat. „Malíři“ spolu hovořili jen štetcem, svými barvami a abstraktními tvary, které vytvářeli. Verbální komunikace nebyla povolena.

V malování se spoluautoři měli střídát. Právě v tomto střídání se projevuje schopnost umění naslouchat. V každé komunikaci, kdy spolu dvě osoby hovoří, by měla být naslouchání věnována asi polovina času. Velice často tomu tak není, protože buď jedna, nebo obě osoby naslouchat nechtějí. Proto již samotné sledování malování – naslouchání vyprávění spoluautora – bylo pro odsouzené velice těžké. Stávalo se, že se v malování nestřídali stejnoměrně nebo malovali oba zároveň. V tomto případě se pak vůbec nedá hovořit o naslouchání, a už vůbec ne o naslouchání s porozuměním.

Často se také snažili rychle malovat své „povídky“ bez ohledu na toho druhého, aby jim jejich záměr nepokazil. Tím však zcela pominuli další důležitou součást komunikace, a sice

empatii, schopnost vcítit se do role jiného člověka a umět předpokládat jeho hledisko.

Důležitý je i výběr barev, který předem určuje, jakým směrem se bude komunikace ubírat a jaký bude cíl autorů. Rozdílnost názorů a postojů se pak začne projevovat již na samém začátku práce.

Společné malování, stejně jako každé povídání dvou osob, je zcela odlišné, neopakovatelné a jedinečné. A i výsledek této činnosti byl zcela odlišný, neopakovatelný a jedinečný. Vznikly naprosto odlišné obrázky, na kterých bylo zřetelné, že na komunikaci působí celá řada vlivů, např. osobnost, vnímání i interpretace. Jedinci s výrazně odlišnými postoji, názory, znalostmi a zkušenostmi nemohli mezi sebou dosáhnout efektivní komunikace. Společná malba pak přecházela do vzájemného boje a „přetlačování“ barev. Na některých obrazech se projevilo, že výtvarný rozhovor vzbudil značné emoce u jednoho nebo u obou autorů. Jinde se zase naopak rozhovor docela povedl a příjemně si popovídali.

Z výsledku své společné výtvarné činnosti byli autoři velice často překvapeni – odpověď byla jiná, než jakou očekávali. Z toho vyplývá, že jiná byla i představa o způsobu vlastní komunikace než ta, která byla vidět na obrázku. Každý maloval svůj svět, své povídání svým vlastním způsobem.

Práce vedla k hlavnímu cíli. K zamyšlení. K zamyšlení nad tím, jak komunikuji já, jak reaguji na ostatní a jak ostatní reagují na mne. Po skončení práce autoři poměrně snadno odpovídali na otázky: Umíme spolu komunikovat? Jaký způsob komunikace preferujeme? Je naše sebehodnocení v této oblasti správné? Umíme naslouchat? Reagujeme na vyslovená slova? Reagujeme, když chceme druhého „převálcovat“? Je pro nás komunikace bojem? Hodnotili svůj způsob komunikace a svůj pocit z ní. Porovnávali svou verbální komunikaci s výtvarným výsledkem.

Výtvarná činnost přiblížila odsouzeným jejich způsob komunikace, nad kterým se mohli snadněji zamyslet, a nejen to. Hotová díla pak posloužila i k výzdobě návštěvní místnosti věznice.

Ing. Jindřiška Riedlová, externí pracovnice

Byl jsem mezi vyvolenými

Jsem jedním z vězňů ve Věznici Oráčov u Rakovníka. Letos na jaře nám odborní zaměstnanci OVT nabídli možnost zúčastnit se kurzu komunikačních dovedností. Na úvodní přednášku Českého Helsinského výboru na téma Základy právního prostředí ve společnosti a komunikace na rozličných úrovních přišlo tolik vězňů, že ji bylo nutno ještě týž den zopakovat. Na závěr byly odsouzeným rozdány dotazníky, do kterých se závazně zapsali do kurzu. Z těchto zájemců bylo pracovníky ČHV a OVT vytypováno dvanáct odsouzených, kteří mají relativně krátký zbytkový trest, jsou umístěni na výstupním oddělení a jsou schopni kurz úspěšně zvládnout. Mezi těmito „vyvolenými“ jsem byl já a každý pátek po dobu tří týdnů se spolu s ostatními zdokonaloval v komunikaci.

Na úvodním setkání nás velmi přátelsky přivítali lektori ČHV, pan PhDr. Petr Kríž

a Mgr. Kateřina Matulová. Vzájemně jsme se seznámili a dohodli se, že si budeme říkat křestními jmény. A pak už jsme začali probírat jednotlivé typy komunikace a dozvěděli se mnoho nového o tom, co komunikace v životě každého z nás znamená.

Druhé setkání bylo pro nás nezapomenutelným zážitkem. Pomocí videokamery jsme natáčeli různé typy komunikačních situací – na úřadě, v soukromé firmě a tak podobně – a poté jsme si záběry promítali na televizní obrazovce. Naši lektori poukazovali na chyby, kterých jsme se dopouštěli při verbálních či neverbálních projevech, dokázali přesně zdůvodnit každou chybu. Bylo to velmi poučné a zábauné zároveň.

I při třetím setkání byla nažhavana videokamera, aby vězně snímala v různých komunikačních situacích, například při reklamaci v obchodě s videokazetami nebo u rodinného krku

po dvaceti letech manželství. Správné a kultivované řešení konfliktních situací jsou pro mnohé z nás zvláště důležité, a tak jsme pozorně naslouchali instrukcím, které nám naši lektori předávali.

Za sebe i za celou naši skupinu mohu konstatovat, že kurz nám přinesl spoustu nových pohledů na život, naučil nás mnoho užitečného při jednání s úřady i při komunikaci s lidmi, s nimiž se v běžném životě setkáváme. Za to bych chtěl poděkovat všem, kteří s projektem komunikace za mřížemi přišli a umožnili jej dotáhnout do konečné podoby, především lektorům ČHV, vedení OVT a Věznice Oráčov. Akce je určitě přínosem pro každého propuštěného odsouzeného. Škoda jen, že není realizován častěji a pro více vězňů najednou.

Odsouzený Václav Zitta, Věznice Oráčov, výstupní oddělení

Koleda, koleda, jarní trávo...

ODOLOV • Tak nějak začíná velikonoční koleda, kterou se učí děti v mateřské škole. Je to neklamné znamení toho, že už je tu opět jaro se svými svátky. Ty letošní byly, alespoň tady v Krkonoších, plné sluníčka a pravého jarního počasí.

Oslavy Velikonoc však na některých místech probíhaly již dříve. Tradiční velikonoční odpoledne pro stacionáře, speciální a zvláštní školy se pod záštitou speciální školy v Červeném Kostelci uskutečnilo 7. 4. 2006. Více než 400 účastníků si v červenokostelecké sokolovně naplno užívalo velikonočního veselí. Odpoledne plné hudby, soutěží a her bylo tradičně zakončeno předáváním dárků. I v letošním roce byly mezi nimi dřevěné hračky vyrobené odsouzenými ve věznici v Odolově, které skládily obdiv nejen pro svou nápaditost, ale také variabilitu modelů a funkčnost. Výsledky naší práce se tak postupně dostávají do povědomí nejen v blízkém okolí, ale i do vzdálenějších koutů naší vlasti. Mezi účastníky velikonočního odpoledne byly totiž kromě okolních zařízení rovněž ústavy z Jičína, Slatiňan, Skřivan, Kvasin, Rábů a další.

A tak jako se stalo tradicí pořádat každoročně toto veselí, stalo se i pro odolovskou věznici tradicí přispívat výsledky své práce k radosti a spokojenosti těch, kteří to nejvíce potřebují a zároveň také ocenění.

Petra Gregová

Maturita za mřížemi

VALDICE • Dne 4. dubna 2006 kolem půl deváté ráno přijíždí do největší české věznice ve Valdicích u Jičína ředitel Soukromé střední podnikatelské školy – Altman, s. r. o., aby dohlédl na průběh písemné části maturitní zkoušky z českého jazyka. V databázi studentů jím řízené školy je totiž vedeno v rámci dálkového studia několik zdejších odsouzených.

Myšlenky vzdělávat vězněné osoby nejsou nikterak nové. Sahají do dob rakouského mocnářství. V 70. letech 19. století byl vybudován v c. k. trestním ústavu Kartouzy objekt, v němž se nacházela ústavní škola s knihovnou. Byla určena pro ty, kteří vykazovali nedostatečné znalosti z učebních předmětů obecné školy. V tradici organizování kurzů základního vzdělání pak pokračovala i tzv. první republika. Trvalo však celé století od založení kartouzské ústavní školy, než odsouzenici získali možnost vyučit se v průběhu svého věznění některému z učebních oborů. Učňovské školství dnes tvoří páteř vzdělávání v podmínkách výkonu trestu nejen v České republice, ale potažmo i na starém kontinentu.

Naproti tomu získat úplné střední vzdělání za zdmi věznice není ani v zemích Evropské unie

žádnou samozřejmostí. Lze říci, že představuje jistý nadstandard. Ostatně studium na podnikatelské škole Altman je placené a ani valdičtí studenti nemají v tomto směru žádnou výjimku.

V devět hodin je vše připraveno na zahájení písemné zkoušky. Právě se dostavil poslední ze čtyř maturantů, dnes již bývalý vězeň. V průběhu třetího ročníku byl podmíněčně propuštěn na svobodu, avšak projevil zájem dokončit studium, které zahájil v době svého nedobrovolného pobytu ve Valdicích. Díky pochopení vedení Věznice Valdice mu bylo umožněno složit „zkoušku dospělosti“ společně se svými bývalými spolužáky.

Ředitel školy seznamuje nedočkavě vyhlízející studenty s tématy slohových prací. Ve třináct hodin odevzdává poslední z uchazečů o získání úplného středního vzdělání své vypracované téma. Akt maturitní zkoušky, prvý v téměř 150leté historii valdické věznice, byl dokonán.

Na celkové hodnocení si počkejme do června. Teprve ústní část maturit rozhodne o úspěchu či neúspěchu tříletého úsilí. O tom snad někdy příště...

Mgr. Roman John

Keramika z rukou odsouzených

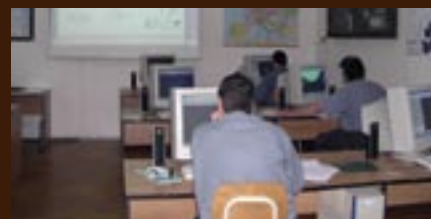
KARVINÁ • Programy zacházení pro odsouzené ve Věznici Karviná jsou koncipovány odbornými pracovníky podle jednotlivých individuálních zvláštností odsouzených a obsahují v přiměřené míře specifické vzdělávací, zájmové, sportovní a speciálněvýchovné aktivity.

Nové vědomosti mohou odsouzení získávat ve vzdělávacích aktivitách, např. v kurzech anglického, francouzského a českého jazyka, základů na PC či v kroužku historie a zeměpisu.

Speciálněvýchovné aktivity jsou zaměřeny na rozvoj zejména sociálních dovedností, společenského chování, rozšiřování právního vědomí a zvládání stresu.

Tradičně bohatá je nabídka zájmových činností. Do třinácti zájmových kroužků je zapojena převážná část odsouzených. Oblíbené jsou zejména kroužky sportovní, šachový, hudební, výtvarný, filmový a modelářský. V současné době mají odsouzení velký zájem o činnost v nově vybudované keramické dílně, kde pod vedením vychovatelky-terapeutky vznikají zajímavé a pěkné výrobky, které tímto čtenářům Českého vězeňství představujeme.

Marcela Struhlová

PRAHA-PANKRÁC, RÝNOVICE • Již pátý ročník celostátní soutěže studentů v počítačovém kreslení a modelování proběhl 19. dubna 2006 ve Střední průmyslové škole v Děčíně. Pořadatelem soutěže byla firma 3E Praha Engineering, a.s.

Kromě šedesáti středoškoláků z civilních škol se jí na dálku zúčastnilo i osmnáct odsouzených z Věznice Rýnovice a jeden z Vazební věznice Praha-Pankrác.

Pouhých deset minut dostali soutěžící na prostudování zadání a hodinu a půl na vytvoření modelu na počítači – kresbu odlitku klínu v kategorii 3D a ozdobné dlaždice s profilem skautské lilie v kategorii 2D. V obou věznicích na regulérnost soutěže dohlíželi zástupci pořadatele. Hodnocení bylo veřejné a až do sčítání bodů za jednotlivé práce neměla komise ponětí, zda jsou soutěžící z věznic nebo z řad studentů.

Krásné páté místo v kategorii 3D a osmé v kategorii 2D obsadili žáci ŠVS v Rýnovicích, soutěžící z VV Praha-Pankrác skončil na pěkném 28. místě.

Odsouzení si tak v silné konkurenci ověřili, že ve znalostech počítačové grafiky se mohou srovnávat s ostatními a že, pokud se budou v tomto oboru po propuštění na svobodu ucházet o zaměstnání, mají šanci obstát.

Bc. Jana Jodlová,
Bc. Monika Králová

Auto plné hraček

HEŘMANICE • Pracovníci heřmanické věznice se v polovině dubna jako již několikrát předtím vydali autem plným hraček potěšit děti z mateřské školy v Havířově. Hračky vyrobili odsouzení, kteří ve svém volném čase pracují v dřevomodelářském kroužku pod vede-

ním pedagožky volného času Marty Řehové, obrázky s dětskými motivy zase odsouzení z výtvarného kroužku. Jiskřičky, které zářily v očích obdarovaných dětí, svědčily o tom, jakou měly z dárků radost.

Mgr. Jaromír Válek

Vyrábíme kostičky

HORNÍ SLAVKOV • Na žádost Střediska výchovné péče Karlovy Vary oddíl specializovaného zacházení vyrobil „diagnostický set“ dřevěných kostek, které středisko využívá při psychologickém a speciálněpedagogickém vyšetření, při němž se pozoruje míra a forma kooperace mezi členy rodinných systémů s výskytem výchovného problému.

Odsouzení, kteří mají již poměrně značné zkušenosti s podobnou výrobou, kostky vyrobili v rámci rukodělných aktivit pod vedením lektora-instruktora Romana Váchy.

Vedoucí střediska výchovné péče byla s prací odsouzených spokojená. V dopise, který zaslala řediteli věznice, všem vyjádřila své poděkování.

Martin Štolfa, vychovatel-terapeut

Ergoterapie v atriu

KARVINÁ • Mezi strohými budovami justičního areálu v Karviné je malé atrium, o které se starají odsouzení v rámci ergoterapie. Výsazování rostlin, ošetrování a péče o tento malý, oku lahodící kousek zeleně je pro odsouzené spíše odměnou než povinností.

Doufáme, že malá oáza zelené svěžesti, obklopená budovami vzbuzujícími respekt a obavy, přinese klid a příjemný pocit i návštěvníkům.

Marcela Struhalová

Pojďme, děti, budeme si hrát

RÝNOVICE • Malá dílnička, zbytky dřeva, barvy a šikovné ruce odsouzených. Jen tak málo stálo odsouzeným na specializovaném oddělení pro drogově závislé ve Věznici Rýnovice k výrobě hraček. Během dopoledního programu, který zahrnuje pracovní činnosti, vyráběli dřevěné hodiny, puzzle, kostky, skládačky, loutky, ale i pejsky na kolečkách. Radost dětí z mateřské školy nedaleko Liberce, kam je věznice koncem dubna věnovala, byla obrovská. Paní učitelky ocenily, že mohou hračky využít také k výuce barev, rozvoji tvořivosti, soustředění a dalších dovedností. Tyto speciální didaktické pomůcky bývají často pro školky i školy finančně nedostupné. Fotografie šťastných dětí jsou pro odsouzené velkou motivací.

(mk)

Média a trestní

Konferenci na téma „Veřejnost jako partner? – Média a justice v napětovém poli“ uspořádalo 5.–6. května 2006 ve švýcarském Oberschanu Evropské fórum pro aplikovanou trestní politiku za účasti delegátů ze Švýcarska, Německa, Francie, Belgie, Lucemburska, České republiky, Běloruska a Ukrajiny. Konferenci zahájil náměstek ministra spravedlnosti kantonu St. Gallen dr. Hans-Rudolf Arta. Během dvou dnů zazněla řada referátů, o nichž se bohatě diskutovalo. Obsah konference zachycuje zkrácený záznam dvou přednášek, ale žádnou formou nelze zprostředkovat zážitek z prostředí švýcarských Alp a z návštěvy věznice Saxerriet, jejíž ředitel se ujal organizačního a technického zabezpečení se švýcarskou samozřejmostí a precizností.

Věznice Saxerriet

MÉDIA

Média na konferenci zastupoval Viktor Dammann, specialista na soudnictví ve švýcarském deníku Blick (náš český Blesk vydává stejná mezinárodní společnost). S nadhledem 26 let reportérské praxe zasvěcoval přítomné do tajů tvorby bulváru.

Zprávu, kterou běžné noviny otisknou vcelku a bez emocí, rozřeže bulvár na výkřiky, jednotlivé věty nebo detaily fotografií, které na titulní straně slibují cosi převratného. Cení se jakékoli slovo, které rozjítí city a představivost. V případech soudniček dává

bulvár čtenáři možnost zahrát si na detektiva. Nakousnutý příběh, částečně zakrytá fotografie s nápisem „zítra uvidíte, kdo je vrah“, zajišťují napětí, které je součástí byznysu. Vydavatelé sní o tom, že o jejich bulvár se budou lidé u trafiky prát.

politika

Evropské fórum pro aplikovanou trestní politiku vzniklo v roce 1998 a jeho cílem bylo otevření dialogu mezi lidmi, kteří se ve své každodenní praxi prakticky podílejí na realizaci trestní politiky, například právníci, kriminologové, policisté, pracovníci věznic, sociální pracovníci, pedagogové, psychologové duchovní a studenti. Současní členové fóra reprezentují Belgii, Českou republiku, Francii, Lucembursko, Maďarsko, Německo a Švýcarsko. Fórum však stále navazuje další kontakty a usiluje získání aktivních členů z dalších zemí Evropy. Více informací včetně stručného záznamu všech referátů z konference v Oberschanu, které vyjdou také tiskem, získáte na www.europaforum-kriminalpolitik.net.

Vděčným tématem jsou vraždy. Bulvár se snaží v průběhu procesu s obviněným získat informace z různých zdrojů. Policisté jsou často mlčenliví, proto se bulvár orientuje na příbuzné a sousedy obviněných. Zlatým dolem informací jsou oběti trestného činu. Každý detail se pak rozdělí na několik dílů. Přestože se proces táhne a zdánlivě není o čem psát, bulvár přizívuje čtenářský zájem až do vyřčení rozsudku.

Zatím se propírají vztahy obviněného se zavražděnou manželkou, vzpomínky jeho učitelů

nebo hostinského, ke kterému chodil na pivo. Když byl například obviněným zvěrolékař, objevovaly se titulky „Prasata, drogy, nevěra a nenávisť“ – „Je to vrah“ – „Nikdy více na svobodu“. Bulvár rozněcuje hněv čtenářů a hraje na strunu pádné odplaty. Tak vzniká napětí, nátlak na přísné rozhodnutí soudu. Ve Švýcarsku rozhoduje porotní soud, bulvár se proto před procesem vrhá na porotce a snaží se z nich vymámit, jak budou hlasovat. Celou stránku bulváru pak pokrývá schéma, jak funguje porota. V barevných rastroch se objevují snímky z místa činu, soudní budovy a věznice. Stránka pak vrcholí fotogalerií porotců, přičemž u každého je symbolem palce obráceného nahoru nebo dolů naznačeno, jak bude podle zjištění redakce hlasovat. Vhodným doplňkem je pak upoutávka na nějakou pikantní informaci ze životopisu některého z porotců, která se objeví na další stránce nebo až v dalším čísle.

Témata, která bulvár „prodávají“, jsou: násilí (hlavně na dětech a ženách), rodinné konflikty a sexuální delikty veřejně činných osob. Mezi majstrštyky patří senzační odhalení 25 let starého deliktu, který se rodina snažila utajit. Pro výběr strhujícího námětu však nelze definovat ustálené zásady. Někdy jde na odbyt téma vytvořené podle zásady „udělat z komára velblouda“. Po několik čísel například čtenáři Blicku se zájmem sledovali případ, kdy řidič ferrari v zácpě na dálnici při hádce s jiným řidičem utrhł na druhém vozu anténu. I zde se hrálo na smysl čtenářů pro fair play.

Ve věznicích sedí tisíce vězňů, to jsou tisíce příběhů, z nichž bulvár umí udělat své téma. Tisíce příběhů vychází v novinách, ale v jednání lidí to změní jen málo. Přesto i bulvár má podíl na prevenci kriminality a přispívá k informovanosti veřejnosti o praktickém zacházení s vězni. Jako příklad pozitivní prezentace práce věznic uvedl V. Dammann článek pod titulkem „Vězeňský chlebiček pro policii – a chutná!“. Šlo o reportáž o vězeňské pekárně, která dodává pečivo na policejní stanici. S úsměvem se veřejnost dovídá, jak odsouzení pečou chleba těm, kdo je pomohli dopadnout při trestném činu.

JUSTICE

Hlavní referát z pohledu justice přednesl nejvyšší představitel vězeňství v Sasku, ministeriáldirigent Harald Preusker. Úvodem zdůraznil, že výkon trestu již nesmí sloužit k odplatě a ke

Harald Preusker

špatnému nakládání s vězni. Přesto ze strany veřejnosti podpora resocializačního zaměření výkonu trestu odnětí svobody klesá. Ve vztahu k pachatelům na iracionální úrovni výrazně převažují myšlenky odplaty. Naproti tomu je na racionální úrovni nepopíratelné, že represe nepřinášejí potřebný nápravný efekt. Také v této souvislosti stále stoupá význam médií jako zdroje informací.

Média hrají roli při schvalování rozpočtu určeného na resocializačně orientované zacházení s pachateli ve věznicích i v zařízeních určených k prevenci a postpenitenciární péči. Média přitom hrají dvojí roli. Jeden cíl ladí s názorem většiny občanů, kteří mají sklon k represivnímu přístupu. Druhý prezentuje resocializaci jako nezbytnou společenskou obět. Přitom jde o peníze. Resocializace je iracionální věc a většina lidí si nemůže představit, co to vlastně je. Média mají šanci přispět k potřebné vzdělanosti společnosti, která by měla mít reálnější představu o kriminalitě a práci justičních orgánů. Špatná informovanost se projevuje především v tom, že obraz kriminality se redukuje na nejtěžší případy vražd, násilí a sexuálních deliktů.

Jako lék na zkreslené vnímání tohoto celospolečenského problému navrhuje H. Preusker zprostředkování dobře prezentované a komplexní informovanosti občanů. Je třeba pěstovat pochopení veřejnosti pro budování resocializačně zaměřeného zacházení s pachateli, které je prospěšnější než přísnější a delší tresty. K tomu může přispět jen výchova profesionálních novinářů a odstranění byrokratických překážek při komunikaci mezi médii a justicí.

Také ostatní referáty podpořily závěrečné myšlenky H. Preuskera v tom, že představitelé justice i tiskoví mluvčí soudů a věznic by se měli stávat spíše partnery než protivníky zástupců médií.

PaedDr. Lubomír Bajcura

Viktor Dammann

Věznice Saxerriet

Kantonální vězeňský ústav Saxerriet je součástí východošvýcarského vězeňského konkordátu a spadá do působnosti justičního a policejního departmentu kantonu St. Gallen. Trest odnětí svobody v něm odsouzení vykonávají klasickou formou a formou umístění do polotevřeného nebo otevřeného vězeňského ústavu. Věznice vznikla roku 1925 jako pobočka kantonální věznice St. Jakob, která fungovala v St. Gallen v letech 1839–1956. V šedesátých letech se věznice v Saxerrietu začala rozrůstat. V roce 1993 byl schválen projekt rozsáhlé přestavby a po jejím ukončení roku 2002 má věznice kapacitu 130 odsouzených. Ve výrobní zóně pracuje 45 odsouzených, většina odsouzených je zaměstnána na statku o rozloze 173 ha (123 ha zemědělské plochy a 20 ha lesa), další pracují v údržbě a ve vězeňské kuchyni.

Cela odsouzeného ve věznici Saxerriet

Ředitel Martin Vinzens u počítačově řízeného obráběcího stroje

Věznice Saxerriet se dne 5. května 2006 stala hostitelkou konference Evropského fóra pro aplikovanou trestní politiku. Z oken jednacího sálu byl krásný výhled na obzor ukončený strmými alpskými velikány se sněhem na vrcholcích, pod nimiž se na pastvinách prohánělo asi dvacet koní.

Po obsáhlém referátu o formách zacházení s odsouzenými provedl delegáty konference osobně ředitel věznice Martin Vinzens. Podle jeho názoru by kapacita ideální věznice neměla přesáhnout 200 vězňů, aby mohl být vytvořen prostor pro vytváření rozmanitých forem individuálního zacházení. Kromě velikosti je důležité také sladit architektonické pojetí s cíli výkonu trestu, což se v Saxerrietu podařilo v obdivuhodné míře. Od ukončení rekonstrukce dosud nebyla kapacita věznice překročena. V době naší návštěvy v ní vykonávalo trest 111 odsouzených, přičemž všechny cely jsou samozřejmě určeny pouze pro jednu osobu. Ubytovny jsou postaveny z litého betonu. Stěny na chodbách a ve všech prostorech, kde se pohybují vězni, jsou jen hlazené, neomítnuté. Pouze kanceláře zaměstnanců věznice mají omítku. I tím jsou dány nenápadné, ale jasné psychologické hranice. Vybavení cel je strohé, účelné, ale nijak neponižuje lidskou hodnotu vězněných osob. Záleží jen na pracovních výsledcích odsouzeného, bude-li mít na cele televizi nebo další vlastní věci, které smí užívat. Každá cela má WC a umývadlo. Osm cel na oddělení pro kázeňské tresty zelo prázdnotou, za pevnými plechovými dveřmi bylo jen betonové lůžko s molitanovou matrací a turecký záchod.

Nikde kolem věznice jsme neviděli žádné zdi nebo ploty typické pro středoevropské věznice. Přesto nás ředitel Vinzens ujistil, že bezpečnost věznice je stejně dokonale zajištěna, jako všechno, co jsme dosud viděli. Na přímou otázku po technickém zabezpečení reagoval jinak velmi otevřený a hovorný ředitel nápadně nesdílňě. Prozradil jen, že kdesi kolem věz-

nice, kde vidíme jen trávu a nic víc, jsou pod zemí indukční perimetry, které bezpečně reagují na přiblížení osoby. Vězni se bojí opustit vymezený prostor. „Neviditelné hranice jsou nejdůležitější“, řekl ředitel. Domysleli jsme si, proč nás nezavedl do operačního střediska, za jehož okny bylo vidět několik lidí u počítačů a podobné moderní techniky. Začali jsme si všimnat na různých místech umístěných kamer a teprve pak do našeho vědomí dorazil pocit, že opravdu jsme ve věznici. Na naše smysly však během prohlídky působila spousta silnějších vjemů, které nabývaly převahy nad pocitem uvěznění – příroda, květiny, hospodářská zvířata, čapí hnízdo na střeše jednoho

z chlévů... Vězně v Saxerrietu asi sotva přepadne klaustrofobie.

Podle článku 37 švýcarského zákona o výkonu trestu odnětí svobody je cílem uvěznění výchovně působit na vězně a připravovat je k návratu do občanského života. Jde především o zabránění nebo snížení recidivy, což se daří až na úroveň kolem 20 %. Tentýž článek dále postuluje jako obecný cíl výkonu trestu resocializaci. Ředitel Vinzens zdůraznil, že žádnou terapii nelze ukládat bez jasné identifikace příčiny kriminálního selhání. V Saxerrietu utvořili např. skupinu patnácti sexuálních deviantů, jimiž se zabývá tým vedený psychiatrem, který je přímo odpovědný řediteli. Psychotherapie je

Pohled na administrativní budovu věznice Saxerriet

orientována na spáchaný delikt, nikoli například na depresi vězňů. A prostřednictvím zacílení na delikt se pak řeší další problémy konkrétní osobnosti.

Mezi vězni v Saxerrietu bylo v době naší návštěvy devět odsouzených za zabití, jeden za vraždu, 11 za ublížení na zdraví, 34 neplatilo výživné, ostatní se dopustili krádeží, podvodů a dalších trestných činů. Vězňů-cizinců bylo relativně málo, 15 odsouzených pocházelo ze zemí bývalé Jugoslávie, dále zde byli tři Alžírčané, jeden až dva odsouzení pocházeli ze země, s nimiž Švýcarsko sousedí.

Od ubytoven nás ředitel věznice nejprve vedl do výrobní zóny. Obráběcí stroje byly samozřejmě řízeny počítačovými programy, Švýcarsko se orientuje na nanotechnologie. Věznice zavedla již roku 1997 systém kontroly kvality ISO 9002 v provozech kovo, mechanika, zámečnictví a tiskárna. O rok později byl přijat systém ochrany životního prostředí ISO 14001.

Největším zážitkem pak byla procházka statkem. V Saxerrietu mají 40 krav, 85 telat, dále chovají sedm krav a 13 telat skotského plemene Galloway na maso, starají se o více než sto koní, na kterých se mohou při hipoterapii vozit školní děti nebo i další zájemci. Zákazníci volně přijíždějí do prostoru statku, nakupují zeleninu, květiny a masné výrobky, které odsouzení vyrábějí v řeznictví a balí do vakuovaných sáčků. Vězeňská prodejna nabízí různé druhy uzenin z hovězího a vepřového masa. Chová se tu 75 prasat a 250 podsvinčat. Viděli jsme také 15 ovcí a oslci s oslátkem, tato zvířata však už nebyla určena pro hospodářské využití.

Když ředitel Vinzens referoval o zacházení s vězni, dozvěděli jsme se, že je nadšeným propagátorem využívání péče o zvířata a rost-

liny jako podpůrného programu zacházení. Citoval v té souvislosti knihu amerických autorů Edwarda O. Wilsona a Stephena R. Kellera *The Biophilia Hypothesis*, která vyšla roku 1993. Vztah k přírodě není nějakým samostatným programem, prolíná jinými programy. Podle ředitele Vinzense totiž při zacházení s vězni nejde prioritně o vytváření nějakého sociálněpedagogického biotopu, ale o cílený rozvoj individuality. Afinita k přírodě a pozitivní vztah ke všemu živému jsou společné u lidí všech kultur. Pečuje-li člověk o zvířata, vstupuje do vztahu, který má terapeutické

účinky v několika rovinách. Působí na tělo (prospěšný pohyb, snížení napětí muskulatury, stabilizace pulzu atd.), na duši a ducha (aktivizace, posílení sebehodnocení a sebekontroly, eliminace stresu), ovlivňuje sociální vztahy (snížení napětí, orientace na praktické a reálné řešení problémů).

Návštěva ve švýcarské věznici je pro pracovníky českého vězeňství nesmírně inspirující. Lze jen doporučit k nahlédnutí internetovou stránku www.saxerriet.sg.ch, kde je přehledně prezentována práce švýcarských kolegů.

PaedDr. Lubomír Bajcura

Chovná jezdecká klisna s hříbátkem

Tele skotského plemene Galloway

ZAJÍMAVOSTI

SEŠIL SI RTY, ABY NEMOHL VYPOVÍDAT

SRBSKO • Jehlou a nití si sešil rty a zavíracím špendlíkem znehybnil jazyk vězeň v Srbsku, aby nemusel vypovídat před soudem.

Sedmadvacetiletý Zoran Rašković, zvaný Božina, vězněný v centrální bělehradské trestnici, je jedním ze šesti lidí obviněných z bankovní loupeže v srbském městě Mladenovac v roce 2003. Lupiči po ní uprchli v přepočtu s asi třemi miliony korun. O případu informoval bulvární list Blic.

Vězeňský dozorce objevil Raškoviče se sešitými rty a přivolal lékaře. Vězeň ztratil něco krve a byl příliš zslablý, než aby mohl týž den stanout před soudem. Jehla a zavírací špendlíky byly do vězení zcela zjevně propašovány. „Rašković chtěl tímto způsobem pravděpodobně protestovat proti nespravedlivě dlouhému věznění před soudním procesem“, prohlásila jeho právní zástupkyně Sanja Radenkovičová.

ARNIE STAVÍ CELY SMRTI

USA • Pro vrahy jen smrt. Žádné slitování. To je krédo kalifornského guvernéra Arnolda Schwarzeneggera. V centrální věznic v San Quentinu se proto bude za 233 milionů dolarů přistavovat další křídlo se 768 celami smrti. Přitom právě Kalifornie je americký stát, kde čeká na popravu nejvíce vězňů. Teď je k hrdelnímu trestu odsouzeno 647 lidí. Na udělení milosti mohou zapomenout. Arnie neudělil dosud ani jednu, a nevybočil tak z kalifornského trendu. Od znovuzavedení trestu smrti v roce 1976 nedostal v tomto státě milost ještě ani jeden odsouzenec. V průměru čekají vězni na smrtící injekci 16 let. Každý rok přibude do cel smrti dalších 30 odsouzených. Někteří kandidáti ukončí své čekání předčasně. Od roku 1978 jich spáchalo 12 sebevražd a 31 zemřelo přirozenou smrtí.

Koncem roku 2005 byl popraven Stanley „Tookie“ Williams. Kalifornie praktikuje trest smrti s krátkou přestávkou již od roku 1893, ale žádný případ dosud nevyvolal tolik rozruchu jako jeho. Byly za něho sepsány petice, pořádaly se demonstrace. Ve frontě na smrt čekal 24 let. Byl spoluzakladatelem losangeleského gangu Crips – jednoho z nejnásilnějších pouličních gangů – , který má jen v LA na svědomí téměř 300 vražd, 3000 pokusů o zabití a těžkých napadení, přes 2000 loupeží, řadu únosů, znásilnění, zastrašování svědků, vydírání a značný podíl na obchodu s drogami. S. T. Williams byl v roce 1981 odsouzen za čtyři vraždy k trestu smrti. V roce 1988 byl vzat do samovazby, v níž strávil dlouhých šest let. Vyšel z ní, podle svých slov, jako hluboce věřící člověk. Pro mnoho lidí na celém světě se stal celebritou. Ve spolupráci s novinářkou B. Becnelovou napsal sérii knih o nebezpečích života v gangu. Pětkrát byl nominován na Nobelovu cenu míru a několikrát na tutéž cenu za literaturu. Na své webové stránce se omluvil za založení gangu americkým a jihoafrickým dětem. Nikdy se však nepřiznal k vraždám, za něž byl odsouzen.

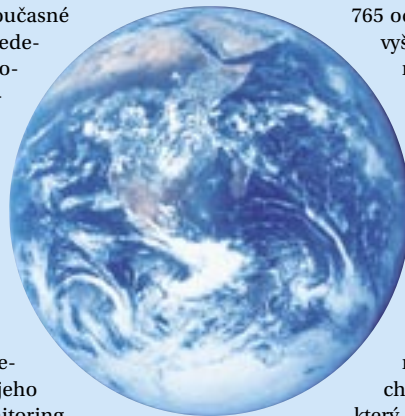
VĚZNICE ZAKÁZALA ZKROČENOU HORU

USA • Za promítání oscarového filmu s homosexuální tematikou Zkročená hora (The Brokeback Mountain) trestancům vedení věznice v americkém Norfolku nedaleko Bostonu disciplinárně potrestalo dozorce. Úřady ve státě Massachusetts totiž prohlásily, že film není pro vězně vhodný vzhledem k „příliš explicitním sexuální scénám“. Odmítly však obvinění, že film zakázaly kvůli příběhu o milostném vztahu mezi dvěma kovboji.

Snímek tchajwanského režiséra Anga Leeho už kvůli „proklamování homosexuality“ zakázaly Čína i Bahamy.

ELEKTRONICKÁ POUTA SE OSVĚDČUJÍ

SRN • Elektronická pouta se prý bezvýhradně osvědčují při testu v Horních Rakousích, kde je v současné době „na svobodě“ jedenáct podmíněně propuštěných odsouzených. Do roku 2007 jich má být dvacet, v celém Rakousku pak až 200. Náramek na noze odsouzeného komunikuje signálem GPS s centrálním počítačem vězeňské služby. Systém přezkušuje každých sedmáct sekund místo jeho pobytu. Denní monitoring přijde na 25 eur. První zkušenosti z Horních Rakous hovoří o vysoké motivaci vězňů s elektronickými „pouty“ – všichni dodržují pravidla a všichni pracují. Ani s technikou dosud nejsou problémy.

SUPERMAX JE POMALÁ SMRT V COLORADU

USA • Ve Skalistých horách v americkém státě Coloradu leží dvanáct let stará věznice, z níž ještě nikdo neutekl. Je to žalář, odkud nikdo nevychází živý. Jeho na doživotí odsouzené obyvatelé – vrahy, atentátníky, teroristy – zde čeká pomalá smrt. Říkají mu Supermax, supermaximální věznice, údajně nejstřeženější na světě.

Vězni jsou sledováni kamerami a jsou od sebe přísně odděleni, takže se vůbec nestýkají. Kromě jedné hodiny denně, kdy chodí na vycházku na dvůr ohraničený zdí, kde je každý sám, tráví veškerý čas na celách – samotkách – v úplné izolaci. Cely jsou klimatizované, zvukotěsné s malým okénkem s výhledem do nebe. Měří tři a půlkrát dva metry. Dveře jsou z masivní oceli, jídlo se podává malými dvířky. WC a umývadlo z ne-rezové oceli se při ucpání automaticky zavstaví. Sprchový kout je bez nebezpečných výstupků, časový spínač znemožňuje zaplavení cely. Odsouzený spí na posteli s tenkou matrací, má k dispozici stůl a psací stůl z betonu, zrcadlo, zapalovač zabudovaný ve zdi

a černobílou televizi, na níž však může sledovat jen náboženské, uklidňující a výukové pořady.

Jedním ze čtyř stovek vězňů, kteří zde stráví zbytek života, je i sedmatřicetiletý Francouz marockého původu Zacarias Moussaoui, který byl nedávno jako jediný odsouzen federálním soudem na doživotí bez možnosti propuštění za podíl na teroristických útocích z 11. září 2001.

HORKÉ SAO PAULO

BRAZÍLIE • Sao Paulo a jeho okolí v půlce května opět zachvátila vlna násilí. Zemřelo při ní jedenáct lidí a dalších dvaatřicet utrpělo zranění. Ozbrojené střety vypukly poté, co místní gang podnikl asi dvacet útoků proti policejním stanicím. Důvodem bylo podle úřadů rozhodnutí vězeňské správy přemístit 765 odsouzených do věznice s nejvyšší ostrahou. Přestřelky trvaly několik hodin, zemřelo při nich čtrnáct policistů, šest útočníků a jeden civilista. Současně vypukly také vzpoury ve dvadvaceti brazilských věznicích, při nichž padlo do rukou vězňů přes sto sedmdesát rukojmích. Válku v ulicích zřejmě vyvolal v současné době uvězněný Marcos Camacho, jeden z vůdců nechvalně známého gangu PCC, který v roce 2001 zorganizoval největší vězeňskou vzpouru v brazilských věznicích.

VE VĚZNICI V JELENÍ HOŘE SE ZABARIKÁDOVAL DOZORCE

POLSKO • Ve strážní věži soudní věznice v polské Jelení Hoře se v polovině dubna z neznámých důvodů zabarikádoval jeden z dozorců a začal střílet.

Třiačtyřicetiletý seržant nastoupil ranní službu na strážní věži jako obvykle. Kolem 11. hodiny se ale z věže ozvalo pět výstřelů ze samopalu kalašnikov a strážce přestal komunikovat se svými veliteli. „Muž se zabarikádoval ve věži, několikrát vystřelil do vzduchu. Nikoho přitom nezranil. Bezpečnostní síly uzavřely ulice v okolí věznice“, oznámila mluvčí policie v Jelení Hoře Edyta Bagrowská. Příslušník vězeňské stráže měl v minulosti konflikty s nadřízeným. Musel si vzít dovolenou a po návratu do služby na počátku dubna ho vyšetřil psycholog. Žádné psychické problémy ale nezjistil. S ozbrojeným mužem vyjednávali policejní odborníci, připraveni zasáhnout byli ale i odstřelovači. „Pokud někdo dává signály střelením do vzduchu, a nikoli do lidí, znamená to, že nechce zabít. Existuje šance, aby zachránil svůj život i životy jiných,“ domnívá se Jerzy Dziewulski, bývalý příslušník protiteroristické jednotky.

(Převzato z domácího i zahraničního tisku.)

Příběhy psané

TAJEMSTVÍ Jizerských hor

Mnoho je pomníků, křížů a malovaných tabulek obětem různých tragédií. Některé denně míjejí desítky kolemjdoucích, jiné stojí u méně používaných cest, ale jsou i takové, které se skrývají v houštinách, uprostřed lesů, v těžko přístupném terénu. Žádné cesty k nim nevedou, a je tedy nesnadné je najít. Patří mezi ně i pomníček Porscheho smrti v Jizerských horách. Připomíná místo, kde smrti napomohla ne nešťastná náhoda, ale vražda.

Ten den, 25. června 1874, začal docela obyčejně: Statkář Václav Porsche z Harcova u Liberce časně ráno vstal, oznámil manželce Anně Marii, že odchází do Jizerských hor za Novou louku za obchodem, a vzal si dvě stě zlatek. Rozloučil se a pěšky odešel do hor. Večer na něj rodina marně čekala. O půlnoci poslal tchán dělníky, aby jeho zete hledali v tmavých horách. Druhý

den již po něm pátralo mnoho lidí. Zdálo by se opovázlivým spoléháním na náhodu vydat se do hlubokých lesů hledat osamělého, ztraceného člověka. Ale Jizerské hory nebyly v předminulém století neobydlenou a neschůdnou pustinou. Nebýt cyklistů a běžkařů byly by dnes jistě liduprázdňější a divočejší než tehdy! Také lidé se před sto lety znali navzájem víc, a tak se objevilo několik svědků, kteří Václava Porscheho spatřili předešlého dne při jeho cestě do lesů. Kolem deváté hodiny prý prošel Bedřichovem, na Novou louku se svezl s povozníkem Ullrichem, nedaleko odtud ho potkal bedřichovský hostinský Jantsch a konečně již za Novou loukou u Gregorova kříže na křižovatce Hejnické cesty jej viděl dřevorubec Ulrich.

A tak již v časném dopoledni nalezl týž dřevorubec na rozlehlé pasece na břehu Nisy Porscheho tak, jak odešel předešlého dne z domova – v hnědých, bíle pruhovaných kalhotách, černé vestě s červenými proužky a v zeleném kabátě s bílými puntíky. Opodál ležela hůl. Václav Porsche byl mrtev. Úkladně zavražděn a oloupen o peníze a hodinky. Lesníci z Nové louky hlídali mrtvolu až do pozdního odpoledne. Soudní komise pak zjistila úkladné zastřelení. Na druhém, hustě zarostlém břehu Nisy, asi 35 kroků od mrtvého, našli barchetový hadřík na ucpávání nábojů. Dosud voněl střelným prachem. Dřevorubci vypověděli, že toho dne slyšeli v lesích pod Hřbátkem padnout rychle za sebou dvě rány z pušky. To bylo vše. Víc se o vraždě vyšetřit nedalo, třebaže tchán zavražděného vypsál odměnu pět set zlatých za dopadení vraha. Četníci zatkli z bezradnosti známého pytláka z Hraničné Emilianu Ulbricha, ale pro nedostatek důkazů ho zase propustili.

Zanedlouho se k smrti utrápil lesní Suchánek z Nové louky. Onoho červnového dne byl také v těch místech a zdálo se mu, že ho celý kraj podezírá, že on sám Porscheho zabil a okradl. Těžké podezření zhoršilo jeho plicní chorobu natolik, že brzy nato zemřel.

V říjnu téhož roku se na zarůstající pasece objevil černý obelisk. Dlouhý nápis dodnes připomíná vraždu v jizerskohorských lesích:

Zde na tomto místě byl 25. června 1874 dopoledne mezi 10. a 11. hodinou, když procházel touto pasekou za obchodem s kůrou a dřevem, úkladně zastřelen ranou do krku ze vzdálenosti 30–40 kroků dosud neznámým vrahem a oloupen o hodinky a hotovost Václav PORSCHE, statkář z Doubí, bydlící ve Starém Harcově.

Zemřel bez smrtelného zápasu v 31. roce života a zanechal pět nezaopatřených dětí a truchlící manželku, která očekávala šesté dítě. Byl pohřben na hřbitově ve Starém Harcově.

Lepší onen svět Ti budíž odměnou za věrný a šlechetný pozemský život. Tento pomník mu postavil jeho tchán Bavřinec Stracke, statkář a obchodník dřevem ve Starém Harcově, v říjnu 1874.

zločinem

A pak už jen ubíhaly roky. Celých čtrnáct let stál tmavý kámen Porscheho smrti na pramenech Černé Nisy v Jizerských horách, než celý kraj vzrušila zpráva, že Porscheho vrah byl dopaden.

V lednu 1889 prozradil četníkům jistý člověk, že jeho příbuzný Prediger z Desné se před mnoha lety vrátil z lesa se spoustou peněz. Četníci zatklí Predigera hned v zaměstnání v brusírně kamenů. Devětatřicetiletý, téměř negramotný brusič skla nevalné pověsti a otec dvou nezaopatřených dětí se po krátkém zapírání a vytáčení v pláči a vzlykání přiznal.

Téhož roku v únoru se pak v Liberci odehrál při soudním procesu příběh dávné vraždy ještě jednou. V tísnivém prostředí nabitě soudní síně a při mimořádných bezpečnostních opatřeních. Lidé ani za čtrnáct let nezapomněli na nevinného Porscheho a jeho šest malých dětí. Prediger, člověk nevysoké shrbené postavy a s modrými očima v bledé tváři, přerývaně, s přeháněním a zapíráním líčil, jak Václav Porsche zemřel.

Dne 24. června 1874 se Prediger vydal kolem osmé hodiny večerní s pytláckou bandou z Desné na lov do Jizerských hor. Vedl je bezohledný pytlák Josef Pörner, zvaný Volatej Pepek čili Krop-Seff (týž, kterého o čtyři roky později postřílel hajný Kluch, když ohrožoval zbrání hraběte Clam-Gallase v jeho vlastních lesích). Třetí byl Antonín Nitsche. Pytláci došli v noci na horu Jizeru a tam také v lese přenocovali. Za svítání šli přes Holubník k Nové louce s puškami pod zapnutými vestami. U Černé Nisy zalehli a čekali na zvěř.

V mlžném lese se náhle objevil ve vzdálenosti sto kroků muž. Považovali jej za lesního a Volatej Pepek hrubě vykřikl, aby se klidil z lesa. Muž cosi zabručel a pokračoval v chůzi. Když přišel na třicet kroků, Volatej Pepek vystřelil. Porsche šel klidně dál. „Teď střílej ty!“ vykřikl Pörner a Prediger vystřelil. Muž se zhroutil. Byl okamžitě mrtev. Pytláci ho oloupili o peníze, slíbili si mlčení a uprchli. Za uloupené peníze si na podzim vystrojili Prediger i Volatej Pepek svatby.

Prediger sváděl vinu za vraždu i za loupež na Pörnera. Před soudem ještě vypověděl, že sám se cítil od toho dne nešťastným a nic prý se mu nedařilo.

Prediger odpykal dávnou vraždu samojediný: Volatej Pepek již nebyl naživu a Nitsche se po vraždě vystěhoval do Brazílie a byl neznámý. S odůvodněním, že se jedná o devětkrát trestaného pytláka, odsoudil soud Predigera pro zákeřnou vraždu a pomoc při loupeži k dvaceti letům káznice, zostřené každoročním půstem v den výročí vraždy.

Do Jizerských hor se již nikdy nevrátil: zemřel ve vězení.

Přesně na den po sto třiceti letech od Porscheho smrti jsem se s přítelem vydala do Jizerských hor pomníček hledat. Klopýtali jsme přes výmoly, prodírali se mlázím, vyhýbali se zabahně-

ným skrytým túňkám, ale místo zločinu se nám najít nepodařilo. Hory svá tajemství nevydávají snadno. Následující léto jsme se k břehům potoka vrátili a tentokrát jsme obelisk našli. Stáli jsme před ním a vnímali atmosféru tamní přírody. Radost z nálezů se mísila s dojetím. Trápily Predigera po těch čtrnáct let, kdy byl ještě na svobodě, opravdu výčitky svědomí? Bylo pro něj úlevou, když ho dostihla světská moc? Těžko dnes najdeme na tyto otázky odpovědi. Odesl je čas, stejně jako čas proměnil tvář krajiny u pramenů Černé Nisy. Tíse jsme vzpomínali na zbytečně zmařený život mladého člověka, na událost, která zasáhla do života mnoha lidí. Až po chvíli jsme si všimli malé skleničky u kamene.

Byl v ní notýsek, do něhož poutníci, kteří tu byli před námi, zapsali, co všechno zažili, než tento téměř zapomenutý pomníček našli. I my jsme se k nim připojili a přidali pozdravy všem těm, kteří přijdou po nás. Dávný příběh tak vlastně žije dál.

Por. Bc. Ludmila Bezoušková

*Článek vznikl díky laskavému souhlasu RNDr. Miloslava Nevrlého uveřejnit příběh z jeho díla *Knihy o Jizerských horách* (2. vyd. Ústí nad Labem: Severočeské nakladatelství, 1981. 368 s.).*

Ilustraci přispěl akademický malíř Vojtěch Kolařík, fotografii pomníčku poskytl pan Herbert Endler z Patronu – Spolku přátel drobných památek Jizerských hor.

Aby dobro zvítězilo a zlo bylo potrestáno

PRAHA-RUŽYŇÉ • Prkna, která znamenají svět, si vyzkoušely odsouzené ženy, členky dramatického kroužku, které jsou umístěny ve Vazební věznici Praha-Ružyně, úsek oddělení výkonu trestu Řepy. Vloni nastudovaly známou pohádku Mrazík a již několikrát ji hrály dětem i dospělým pro radost.

To byl také hlavní důvod, proč se do toho pustily. Od jejich záměru je neodradily ani drobné potíže, které bylo nutné mnohdy velmi kreativně řešit. Například poradit si s tím, že se děj odehrává v krajině pokryté sněhem. Ženy to vymyslely bravurně. Z papíru vyrobily sněh, sánky nahradil invalidní vozík, který

jim zapůjčily řádové sestry Domova sv. Karla Boromejského. Samozřejmě kostýmy, kulisy a vše ostatní si odsouzené ženy vyrobily samy. Do díla se zapojily všechny. A tak kousek po kousku zdolávaly jednotlivé scény, kdy režiséry, herci a výtvarníky byly ony samy za koordinace svých vychovatelů.

Premiéru mělo pohádkové představení na začátku prosince loňského roku a bylo určeno klientům a personálu Domova sv. Karla Boromejského. O deset dní později řepský soubor hrál Mrazík na Mikulášské besídce pro děti ze Speciální mateřské školy v Praze-Čimicích.

Naposledy se odsouzené ženy s pohádkovým příběhem o Ivánkovi a Nástěnce vypravily v polovině března za dětmi z Mateřské školy v Praze-Vokovicích. Všichni byli zvědaví, jak budou děti na vězeňský divadelní soubor reagovat. Šlo totiž o první představení pro tuto mateřskou školu, protože spolupráce s ní byla navázána zcela nedávno. Ale i zde děti po celou dobu s napětím a mnohdy i zatajeným dechem sledovaly celé představení. Odměnou celému souboru a vychovatelkám byl bouřlivý potlesk, takže odjížděly s hřejivým pocitem, že vykonaly dobrou práci a přinesly mnoho radosti. Odsouzené ženy ukázaly, že přestože v životě pochybily, umí přinášet radost dalším.

A co řepský divadelní soubor chystá dále? Opět krásnou a známou pohádku, tentokrát o Popelce. Celý soubor předává divákům poselství pohádek, aby dobro zvítězilo a zlo bylo potrestáno.

Erika Sasková, vychovatelka úseku oddělení výkonu trestu Řepy

PREMIÉRA měla úspěch

HEŘMANICE • Po určité časové odmlce zahájil v heřmanické věznici opět svou činnost dramatický kroužek. Jeho vedení se na žádost odsouzených ujali pedagožka volného času Martina Řehová a speciální pedagog Mgr. Jaromír Válek. Společně nacvičili pásmo humorných scének a písniček v duchu lidového přísloví „mluviti stříbro, mlčeti zlato“, které mělo premiéru koncem tohoto roku. Nervozita byla patrná, někteří v duchu jiní nahlas si kladli otázky – uspějeme, neuspějeme, přijdou diváci, nepřijdou? Ale všechny obavy byly zbytečné. Představení zhlédlo třiasmdesát diváků, a o tom, že byli spokojeni, svědčil bouřlivý potlesk, kterým odměnili účinkující.

(mř)

Všehrdské muzicírování

VŠEHRDY • Významným činitelem při formování člověka ve výkonu trestu odnětí svobody je bezesporu náplň volného času. Ten je chá-

pán jako prostor pro konání nejrůznějších činností – sportovních, vzdělávacích, zájmových, umělecky zaměřených nebo pracovních. Z hle-

diska jednotlivce může být zařazení do některé z aktivit malým odpočinkem nebo relaxací, obyčejnou zábavou, možností realizovat nejrůznější nápady, uvolněním od momentálního napětí, osvojením si základů vzdělání či jen pouhým zapomenutím na reálnou skutečnost.

Jednou z aktivit, které všehrdská věznice svým klientům nabízí, je hudební kroužek. Přestože se obsazení hudebních seskupení vzhledem k využívání podmiňným propuštěním často stývá, takže téměř každý měsíc je počet zapojených muzikantů jiný, má kroužek dobré výsledky. Velkým přínosem pro jeho činnost jsou Romové. Nejen že disponují skvělým hlasovým fondem, ale mají i schopnost hrát na jakýkoli hudební nástroj – od kytary až po obyčejné rumba-koule. Improvizovat a umět se okamžitě včlenit do hry však dokážou jen v romské hudbě. Nacvičit typicky českou píseň je proto někdy tvrdým oříškem. Stejně jako vytvořit „smíšenou“ hudební skupinu. Přesto se všehrdským bezejmenným hudebním skupinám daří vystupovat několikrát v roce na vězeňských akcích, jako jsou např. Všehrdské jaro, velikonocní a vánoční programy, nebo muzicírovat pro zdejší Školské vzdělávací středisko při zahájení či ukončení školního roku.

Mgr. Ilona Kalauzová, speciální pedagog

VELIKONOCE ve Stráži pod Ralskem

STRÁŽ POD RALSKEM • Křesťanské Velikonoce oslavují Kristovo zmrtnýchvstání, které otevírá cestu k životu pro každého člověka. Tyto svátky si každoročně připomínají také odsouzení v našich věznicích. Ve věznici Stráž pod Ralskem, kde si odpykává svůj trest na 900 vězňů, začala doba těchto svátků nejružnějšími aktivitami odsouzených, konanými pod vedením zaměstnanců věznice. Cílem bylo seznámit odsouzené jak s křesťanským pojetím těchto svátků, tak s mnohde udržovanou lidovou tradicí Velikonoc.

Díky tomu se mohli vězni podílet již v týdnu před velikonočními svátky pod vedením sociálních pracovníků Čmugrové a Hájkové na výrobě kraslic a dalších dekorací k výzdobě věznice a vězeňské kaple. Na Velký pátek se pro zájemce konala bohoslužba slova a modliteb, jejíž ústředním motivem byly velikonoční pašije. Bohoslužbu sloužil vězeňský kaplan, diakon Církve bratrské Martin Škoda. Odsouzení se v následné besedě mohli seznámit s pojmy a symboly, ja-

kými jsou pro křesťany např. velikonoční beránek, Popeleční středa, Bílá sobota a další.

Během víkendu a pondělí se odsouzení zúčastnili dalších aktivit pod vedením speciálních pedagogů. Ing. Horáček, Bc. Sýkora a Mgr. Pazdera pro ně připravili např. filmovou projekci o velikonoční tradicích a zvycích v historii i současnosti, soutěž v plnění pomlázky či vědomostní kvíz o ceny. Výchovatel terapeut Mgr. Roztočil v rámci aktivity programu zacházení Aplikovaná religionistika seznamoval odsouzené s tím, jak jsou Velikonoce vnímány v křesťanském prostředí i mezi nekřesťanskými národy.

Velikonoční pondělí otevřela bohoslužba římskokatolického kněze P. Jiřího Augustina Prokopa z Jablonného v Podještědí, která se pro zájemce z řad odsouzených uskutečnila v kapli věznice. Odsouzení měli po jejím skončení možnost důvěrných rozhovorů s P. Augustinem i kaplanem věznice.

Martin Škoda

O státu a církvi

KYNŠPERK nad Ohří • Kaplan kynšperské věznice Luděk Šíp se v druhé polovině března zúčastnil setkání zástupců církve Bratrské jednoty baptistů, kterému byl přítomen i ministr kultury Vítězslav Jandák a odborníci na tuto problematiku v čele s prof. Erazimem Kohákem.

Účastníci jednání, jehož předmětem byl mj. vztah státu a církvi, hodnotili jeho současný stav a možnosti dalšího vývoje. Vězeňský kaplan v této souvislosti poukázal na příklad dobré spolupráce státu a církvi ve Vězeňské službě ČR, kde se duchovní služba stala neoddělitelnou součástí její činnosti.

Petra Bělíková

Ozvěny smyčců

HEŘMANICE • Pod hlavičkou Vězeňské duchovenské péče se koncem dubna konal v heřmanické věznici koncert mužského smyčcového orchestru evangelické církve z Českého Těšína.

Tento soubor zde vystupuje pravidelně již osm let, zpravidla v době Velikonoce a Vánoc, a hudebníci často prokládali skladby mluveným slovem. Přispěl k tomu i vzácný host letošního koncertu farář Českobratrské církve evangelické Mgr. Stanislav Kaczmarczyk z největšího sboru ve Slezsku. K osobnímu svědectví o své nové životní cestě víry se nechali vybičnout i dva odsouzení.

Hned další den proběhlo tradiční „klubové posezení“, kterého se zúčastnilo patnáct odsouzených. Jeden z nich například vyprávěl o dobrodružství, která lze zažít při létání na rogalu. Jeho humorné i smutné příhody střídaly folkové písně za doprovodu kytary.

Ing. Jan Kočnar, kaplan

Armáda spásy pomáhá odsouzeným

KARVINÁ • Zástupci Armády spásy v Havířově, která již dlouhá léta spolupracuje s vězeňským kaplanem, navštívili v polovině dubna karvinskou věznici, aby u příležitosti velikonočních svátků předali potřebným odsouzeným hygienické balíčky. Zároveň pro ně připravili velice pěkný program, který odsouzení prožili v příjemné atmosféře svátečního rozjímání.

Armáda spásy prokazuje svou křesťanskou víru praktickým způsobem. Všude na světě poskytuje profesionální a zároveň hluboce lidskou péči potřebným lidem bez ohledu na je-

jich rasu, pohlaví a vyznání. Duchovní práce je soustředěna do tzv. sborů, v jejichž čele stojí důstojníci Armády spásy. Jednotlivá sociální zařízení jsou vedena zahraničními i českými odborníky. Sociální práce zahrnuje např. péči o bezdomovce, staré a nemocné občany, matky s dětmi, děti a mládež, ale i další formy pomoci podle aktuálních potřeb. V současné době je v rámci tohoto zařízení realizován projekt s názvem Integrační program Armády spásy pro sociálně vyloučené osoby.

Marcela Struhálová

Pohár putuje do Mírova

VALDICE • V dnech 17.–19. května se ve Valdicích na hřišti pod Zebínem konal finálový turnaj o titul Přeborníka VS ČR v kopané.

Kvalifikaci v letošním roce odehrálo 22 týmů, které pořadatel – Generální ředitelství VS ČR – rozlosoval do šesti skupin, z nichž postoupil vítěz do finálového turnaje. Ze šesti semifinálových turnajů, jejichž průběh značně ovlivnila dlouhá zima a nepříznivé počasí, se probjovala družstva věznic Stráž pod Ralskem, Mírov, Rýnovice, Heřmanice a vazebních věznic Olomouc a Brno. Obhájece titulu Věznice Znojmo a pořadatel Věznice Valdice postupovali přímo.

Týmy byly vylosovány do dvou čtyřčlenných skupin, kde se utkaly systémem každý s každým. O umístění na 5.–8. místě rozhodovaly vzájemné zápasy podle umístění v základních skupinách. Mužstva na 1. a 2. místě v základní skupině odehrála křížovým systémem semifinálová utkání. Vítězové těchto zápasů (V Mírov a V Heřmanice) se utkali ve finále, poražení (V Znojmo a VV Brno) pak odehráli zápas o konečné 3. místo. Zápasy VV Brno vs. V Heřmanice a V Znojmo vs. VV Brno rozhodovaly pokutové kopy, v nichž Brno oba rozstřely ze značky pokutového kopu prohrálo.

Nejlepším hráčem turnaje byl vedoucími jednotlivých mužstev zvolen nstrm. Václav Knop z Mírova, nejlepším brankářem strm. Leoš Holina ze Stráže pod Ralskem a nejlepším střelcem se stal Lukáš Masopust z Mírova, autor čtyř branek. Dvě z nich vstítil ve finálovém zápase, který skončil výsledkem 2:0. Jednotlivé zápasy rozhodovali rozhodčí se zkušenostmi z nejvyšších soutěží, což se odrazilo na kvalitě

Leoš Holina

Lukáš Masopust

Václav Knop

KONEČNÉ POŘADÍ

1. Věznice Mírov
2. Věznice Heřmanice
3. Věznice Znojmo
4. Vazební věznice Brno
5. Vazební věznice Olomouc
6. Věznice Valdice
7. Věznice Stráž pod Ralskem
8. Věznice Rýnovice

Tým Věznice Mírov

Zleva mjr. Pokorný, pplk. Mrhal, plk. Václavek, genmjr. Kula, plk. Kocourek

zápasů. Stínem přeboru bylo zranění hráče družstva V Valdice nstrm. Tomáše Repky, který si při jednom ze skluzů poškodil meniskus.

Turnaje se zúčastnilo více než 150 hráčů, pořadatelů, funkcionářů a hostů, mezi nimiž byl i generální ředitel Vězeňské služby ČR genmjr. Mgr. Luděk Kula, náměstek Generálního ředitelství Zboru vězenské a justičnej stráže SR plk. Mgr. Milan Jašurek, 1. náměstek Generálního ředitelství VS ČR plk. PhDr. Zdeněk Kreuzzieger a ředitel sekce Kabinetu ministra spravedlnosti JUDr. Pavel Škvára, MBA. Řadu týmů přijeli osobně podpořit jejich ředitelé a další funkcionáři věznic a vazebních věznic.

Medaile, diplomy, ceny, pamětní listy a pohár pro Přeborníka VS ČR pro rok 2006 předal družstvům i jednotlivcům náměstek GR VS ČR plk. Mgr. Milan Václavek.

Poděkování patří všem sportovcům za dosažené výsledky a výkony a organizátorům z GR VS ČR a Věznice Valdice, kteří se podíleli na uspořádání tohoto již 8. ročníku finálového turnaje a přispěli k jeho vysoké sportovní i společenské úrovni.

Bc. Josef Witschel, mjr. Bc. Zbyněk Šoltys

Přeborníkem je Bartůněk

VALDICE • Ani letos nechyběl na přeboru VS ČR v branném závodě jednotlivců, který se již po šestadvacáté konal na valdické střelnici, sportovní duch a chuť ověřit si svoji vytrvalost. Třiačtyřicet závodníků, z toho čtyři ženy a tři hosté z Bratislavy, se utkalo ve třech disciplínách o titul Přeborník Věžeňské služby ČR.

Ze startu vybíhali vždy dva závodníci v minutových intervalech. Základem hodnocení byl čas, takže jakékoli zdržení na střelnici nebo v granátišti znamenalo ztrátu. Zároveň se připočítával trestný čas jedna minuta za každou ránu mimo terč při střelbě a nezasažení cíle ručním granátem. Na dodržování pravidel dohlížel velitel přeboru pplk. Ing. Bc. Ivo Mrhal a hlavní rozhodčí Mgr. Pavel Stindl. Ti byli s průběhem a výkony sportovců spokojeni. Nejspokojenější však byl vítěz přeboru pprap. Petr Bartůněk z Věžnice Rýnovice (na snímku vlevo →), který svou zdatností, vytrvalostí a přesností vybojoval titul Přeborník VS ČR.

(lk)

CELKOVÉ UMÍSTĚNÍ

1.	pprap.	Bartůněk	Petr	Rýnovice	M 2
2.	pprap.	Pospíšil	Vladimír	Nové Sedlo	M 1
3.	npor.	Daňo	Štefan	Bratislava	M 2

I. KATEGORIE

1.	pprap.	Pospíšil	Vladimír	Nové Sedlo
2.	strm.	Křivánek	Josef	Brno
3.	nstrm.	Kupka	Martin	Valdice

II. KATEGORIE

1.	pprap.	Bartůněk	Petr	Rýnovice
2.	npor.	Daňo	Štefan	Bratislava
3.	por.	Antoš	Tomáš	Brno

III. KATEGORIE

1.	mjr.	Ing. Homola	Josef	Bratislava
2.	kpt.	Pater	Ladislav	Opava
3.	npor.	Bc. Duba	Vladimír	Brno

ŽENY

1.	ppor.	Uhrová	Eva	Horní Slavkov
2.	pprap.	Říhová	Martina	Brno
3.	pprap.	Krejčíková	Renata	Horní Slavkov

Víceboj zdatnosti VS ČR

Nejlepší byli Tupý a Chocholoušová

PRACOV • O titul přeborníka VS ČR ve víceboji jednotlivců bojovalo ve dnech 9.–12. května 2006 v Zotavovně Pracov celkem 31 příslušníků a tři příslušnice Vězeňské služby České republiky, kteří absolvovali celkem sedm sportovních disciplín: šplh, plavání na 100m, skok daleký, běh na 100 a 3000m, střelbu z pistole vz. 82 a ze samopalu vz. 61.

(LB)

CELKOVÉ POŘADÍ – MUŽI

1. místo: *ppor. Břetislav Tupý, VV České Budějovice*
2. místo: *strm. Josef Křivánek, VV Brno*
3. místo: *nprap. Dušan Prokeš, V Všehrdu*

KATEGORIE ŽEN

1. místo: *pprap. Jaroslava Chocholoušová, VV Liberec*
2. místo: *pprap. Renata Krejčíková, V Horní Slavkov*
3. místo: *pprap. Martina Říhová, VV Brno*

I. VĚKOVÁ KATEGORIE – MUŽI

1. místo: *strm. Josef Křivánek, VV Brno*
2. místo: *pprap. Vladimír Pospíšil, V Nové Sedlo*
3. místo: *nstrm. Martin Kupka, V Valdice*

II. VĚKOVÁ KATEGORIE – MUŽI

1. místo: *ppor. Břetislav Tupý, VV České Budějovice*
2. místo: *nprap. Dušan Prokeš, V Všehrdu*
3. místo: *nstrm. Zdeněk Nový, V Světlá nad Sázavou*

III. VĚKOVÁ KATEGORIE – MUŽI

1. místo: *kpt. Jan Kuttner, V Horní Slavkov*
2. místo: *kpt. Vladimír Pater, V Opava*
3. místo: *npor. Josef Hertel, V Opava*

Přebornice z Liberce

PRACOV • Ve druhém květnovém týdnu se do jižních Čech sjeli nejvšestrannější sportovci Vězeňské služby ČR, aby změřili své síly v tradičním víceboji.

V kategorii žen si nejlépe vedla sympatická strážná eskortní směny z Vazební věznice Liberec pprap. Jaroslava Chocholoušková (32), která si odnesla trofej nejčestnější – titul Přebornice Vězeňské služby ČR ve víceboji. Ve skoku do dálky, šplhu a plavání nenašla přemožitelku, ve střelbě ze samopalu vz. 61 a v běhu na 100 a 3000 metrů byla druhá a ve střelbě z pistole vz. 82 třetí.

Vaše výsledky jsou nepřehlédnutelné, věnovala jste se nějakému sportu závodně?

Ano, závodně jsem sportovala už od svých 11 let a můj sportovní záběh byl opravdu široký. Věnovala jsem se atletice, gymnastice, plavání a sjezdovému lyžování. Výkonnostní sport jsem opustila až v devatenácti letech, kdy přišly jiné povinnosti.

Připravovala jste se na přebory nějak speciálně nebo svoji fyzickou kondici udržujete průběžným tréninkem?

Žádnou speciální přípravu jsem neabsolvovala a svoje sportovní aktivity bych asi stěží mohla nazvat tréninkem. Sport je však nedílnou součástí mého života, a proto se snažím trávit svůj volný čas alespoň rekreačním sportováním. V posledních letech jsem si velice oblíbila in-line bruslení, často jezdím na kole a v zimě na lyžích. Letošní zima lyžařům opravdu přála, a tak jsem se snažila ideálních sněhových podmínek maximálně využít.

Jak se vám daří skloubit službu se sportem?

Abych řekla pravdu, někdy bývá skutečně obtížné najít dostatek volného času na sportování. Nejdříve musím zvládnout své úkoly doma, průběžně se teoreticky připravovat k plnění služebních povinností a pak teprve přichází na řadu sport. Bohužel stavební dis-

pozice liberecké věznice neumožňují příslušníkům kondiční trénink přímo v areálu. Naštěstí nám i v otázce kondiční přípravy vychází vedení věznice vstříc a hradí nám z fondu FKSP příspěvky na permanentní vstupenky do posilovny nebo plaveckého bazénu. Během letošní sezony jsme měli k dispozici také denní permanentky na ještědský lyžařský areál.

To je jistě časově velmi náročné. Jak se na vaše aktivity tváří rodina?

Celá rodina je také poměrně sportovně zaměřená, velice rád sportuje i syn, kterého ve sportovních aktivitách bohužel omezuje zdravotní indispozice. V poslední době se mnou můj partner začal jezdit na in-line bruslích, takže můžeme volný čas trávit společně.

Pomáhá vám sport i při výkonu služebních povinností?

Mnozí příslušníci často podceňují svou kondiční přípravu a předepsané fyzické testy pak zvládají pouze s obtížemi. Myslím si, že dobré fyzické kondici by mělo být v rámci VS věnováno podstatně víc pozornosti.

Dáte nám nahlédnout do svých profesních a sportovních cílů či přání?

Už čtvrtým rokem usiluji v rámci VS o zařazení k psovodům. Liberecká věznice bohužel nemá psy cvičené pro vyhledávání omamných látek a u eskortních psů jsou ze zcela pochopitelných důvodů preferováni muži-psovodi.

V příštím roce bych se chtěla pokusit o přijetí na Pedagogickou fakultu Severočeské univerzity v Ústí nad Labem, kde bych chtěla studovat katedru tělovýchovy a sportu. Pokud se mi podaří úspěšně absolvovat talentové přijímací zkoušky, byla bych velice ráda, kdyby mi bylo vysokoškolské studium vedením liberecké věznice umožněno. Jsem totiž přesvědčena o tom, že i vězeňská služba potřebuje sportovně založené příslušníky.

Mgr. Václav Mitáš

Prověrka práce služebních psů

PRAHA-PANKRÁC • Do Vazební věznice Praha-Pankrác se koncem března sjelo celkem devět psovodů z jiřické, vinařické a plzeňské věznice, z Policie ČR a vojenské policie. Samozřejmě nechyběli ani domácí z pankrácké vazební věznice. Konal se zde již III. ročník soutěže ve služební kynologii, ve vyhledávání omamných a psychotropních látek a prověřovala se vycvičenost služebních psů, a to dvou německých ovčáků, dvou belgických ovčáků Malinois, dvou labradorských retrieverů, velkého knírače, amerického staffordšířského teriéra a zlatého retrievera.

Služební akci zahájil ředitel Vazební věznice Praha-Pankrác plk. JUDr. Jaroslav Gruber spolu se svým I. zástupcem pplk. Bc. Miloslavem Sekerkou.

Na čtyřech pracovištích byla pro služební psy založena pokaždé jiná omamná a psychotropní látka. V ložnici odsouzených kokain, v motorových vozidlech heroin, v oddělení pošty hašiš a v dopisní obálce extáze. Soutěž byla uzpůsobena praktickým podmínkám tak, aby se co nejvíce přiblížila samotnému výkonu služby.

Vedoucí akce por. Viliam Majdan dbal na to, aby podmínky soutěže byly stejné pro všechny závodníky. Na regulérnost dohlížel rozhodčí ppor. Daniel Teplý z Policie ČR.

Všem soutěžícím se dařilo, pouze někteří zaváhali u motorových vozidel, která byla rozdílná, a záleželo tak trochu na závodnickém štěstí a losu.

Psovodi měli silnou motivaci – sponzorské dary od firmy Chovex s. r. o., které předala její zástupkyně paní Romana Martínková. Jednalo se hlavně o poháry a pytle s granulovaným krmivem BENTO KRONEN pro psovody a jejich psy, kteří se umístili na prvních třech místech. Nicméně žádný ze soutěžících neodjel s prázdnou. Ceny vítězům předal Jaroslav Gruber a Miloslav Sekerka.

(vm)

VÝSLEDKY:

1. místo nstrm. Pavel ROUČEK se služebním psem LEXEM z Věznice Jiřice;
2. místo strm. Stanislav VÁCLAVEK se služebním psem BENEM z VV Praha-Pankrác;
3. místo prap. Jaroslav KUDLÁČEK se služebním psem BADEM z Policie ČR.

Nejlíp čenichal Cid

SLOVENSKO • V pořadí již druhé mistrovství ve vyhledávání omamných a psychotropních látek v lázeňském středisku Santovka nedaleko Levic na Slovensku uspořádal 9. až 12. května 2006 Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky.

Měření sil psovodů a služebních psů se zúčastnili také příslušníci Vězeňské služby České republiky kpt. Pavel Pochman se služebním psem Argo z Věznice Oráčov a prap. Jan Petříček se služebním psem Cid z Věznice Stráž pod Ralskem. Vedoucím české výpravy byl por. Viliam Majdan z Vazební věznice Praha-Pankrác. Mistrovství se zúčastnili i psovodi Policajného zboru Slovenskej republiky a Colnej správy Slovenskej republiky.

Českou výpravu, kterou vedl por. Viliam Majdan, přivítal Mgr. Ladislav Šuchter, který zastupoval organizátora akce, a ředitel Věznice Želiezovce pplk. Mgr. Vojtech Gálik.

Akce začala losováním pořadových čísel. Naším psovodům osud celkem přál a s pořadím byli spokojeni. Prap. Petříček startoval jako třetí a kpt. Pochman měl pořadové číslo patnáct, z celkových dvaadvaceti zúčastněných. Soutěž začala prohlídkou motorových vozidel ve vojenském útvaru v Levicích, kde byla založena droga (marihuana). Oba naši závodníci obdrželi 100 bodů. Odpoledne psi pročenichali bezdýnky na hřišti, kde byl heroin, a český tým si připsal dalších sto bodů.

Následující den přišla na řadu prohlídka místností. Tentokrát psovodi a psi hledali kokain. Ani v tomto kpt. Pochman a prap. Petříček nezaváhali a vysloužili si dalších dvě stě bodů.

Odpoledne pak prohlíželi poštovní zásilky balíků, v nichž byla založena droga hašiš. Ani toto nečinilo našim psům problémy. Po úspěšném výkonu ve velkém horku si služební psi zasloužili velkou pochvalu.

Po skončení pachových prací bylo jasné, že o celkovém vítězi rozhodne poslušnost, neboť i slovenští závodníci většinou získali stobodová ohodnocení. Jako první z našeho družstva nastoupil prap. Petříček se svým belgickým ovčákem Malinois Cidem. Jeho poslušnost byla sice velice pěkná a moc se přihlížejícím líbila, ale rozhodčí mu přiřkl jen 87 bodů. Jako druhý nastoupil za Českou republiku kpt. Pochman s německým ovčákem Argem.

Ten získal ještě méně a obdržel 76 bodů. Když se poslušnost blížila ke konci, mezisoučet ukazoval, že náš psovod Petříček má šanci na celkové vítězství mistrovství. Záleželo už jen na bodovém ohodnocení psovoda z Colnej správy Slovenskej republiky pana Okuliara s belgickým ovčákem Malinois. Česká výprava tak s napětím sledovala jeho poslušnost. Tu rozhodčí ohodnotili jednaosmdesátí body, což na celkové prvenství nestačilo, a tak se nakonec z vítězství radovala česká reprezentace, konkrétně prap. Jan Petříček a Cid.

Bylo to velmi vydažené mistrovství, a to nejen proto, že jsme vyhráli, ale i díky přátelskému a vstřícnému chování našich slovenských kolegů.

Por. Viliam Majdan,
mjr. Mgr. Miroslav Krídlo

ZÁVĚREČNÉ POŘADÍ:

1. místo prap. Jan Petříček a sl. pes Cid (belgický ovčák Malinois)
2. místo ppor. Jan Kovalík a sl. pes Qanto (německý ovčák)
3. místo h.c.k. Jozef Okuliar a sl. pes Niky (belgický ovčák Malinois)
4. místo prap. Martin Sermeš a sl. pes Clif (německý ovčák)
5. místo kpt. Pavel Pochman a sl. pes Argo (německý ovčák)

Dětské kresby z Terezína

VALDICE • Ve valdické věznici, v kapli ubytovny D, se ve dnech 30. a 31. března konala výstava dětských kreseb z koncentračního tábora Terezín, kterou uspořádala Hildgonda Rijkseňová z Centra ekumenického setkávání a dialogu v Olomouci. Záštitu nad akcí převzal ředitel věznice plk. JUDr. Karel Kocourek, s organizací vypomohl jeden ze speciálních pedagogů.

Výstava pro odsouzené byla doplněna zajímavým vyprávěním paní Rijkseňové, zpěvy židovských a hebrejských písní a promítnutím filmu o Terezínské pevnosti v souvislosti s osudy Židů na území dnešní České republiky, zejména za války. Vhodným střídáním historie a konkrétních příkladů se hostitelce podařilo vytvořit opravdu působivou atmosféru. Pětadvacet odsouzených sledovalo více než dvouhodinové pásmo s velkým zájmem. Jejich reakce při odchodu z kaple byly vesměs pozitivní. I díky tomu se H. Rijkseňová po dohodě s ředitelem věznice rozhodla, že celou akci zopakuje ještě jednou.

*Dr. František Šveda,
speciální pedagog*

Jednou a dost

BĚLUŠICE • Koncem března přijeli do bělušické věznice v doprovodu předsedkyně sdružení PRAK Evy Carbolové žáci z Prahy 5-Radlic, aby na vlastní oči viděli, jak to vypadá za mřížemi. Zaměstnanci věznice jim pověděli o tom, jak odsouzení tráví svůj čas, jak je to s šikanou mezi vězni, seznámili je s problematikou návykových látek a trestní odpovědnosti, ukázali jim výstroj a výstroj příslušníků Vězeňské služby ČR, psovali jim dokonce předvedli ukázkou práce psů-specialistů při vyhledávání omamných a psychotropních látek.

Besedy s žáky základních škol s odborným výkladem pořádá Věznice Bělušice již osm let. Podle slov pedagogických pracovníků škol, které se jich již zúčastnily, jsou významným přínosem v prevenci kriminality mládeže. Žáci si z návštěvy ve věznici odnášejí hluboké zážitky, které je nutí zamyslet se nad vlastním chováním, mravními hodnotami i možným postižením za nezodpovědné jednání.

Poděkování za organizaci těchto besed patří zejména lektoru-instruktorovi pro celoživotní vzdělávání panu Maňaskovi, který pro zdárný průběh těchto akcí věnuje právě maximální úsilí.

Mjr. Ing. Vávra

Zvídaví studenti

ODOLOV • V poslední době stále častěji přicházejí do odolovské věznice studenti z okolních středních škol na poznávací exkurze. V rámci předmětu Základy společenských věd se zde seznamují s prostředím a problematikou českého vězeňství.

V dubnu 2006 navštívili věznici studenti z gymnázií v Úpici a Hostinném. Na vlastní oči chtěli vidět, jak to skutečně vypadá v české dozorové věznici. Již u hlavního vchodu byli zaskočeni důkladnou prohlídkou. Poté jim speciální pedagogové a sociální pracovníci předali informace o českém systému vězeňství a konkrétně i o odolovské věznici. Po besedě následovala pro studenty patrně nejzajímavější část, prohlídka vězeňského zařízení, při níž viděli jednotlivá oddělení i novou část věznice, která byla právě dokončena

a úspěšně zkolaudována, a prostory pro volnočasové aktivity odsouzených. Prohlídka skončila na oddělení výkonu kázeňských trestů. Tady byli studenti, tak jako pokaždé, evidentně překvapeni obrovským rozdílem mezi tímto oddělením a ubytovnou pro běžný výkon trestu. V průběhu exkurze zaměstnanci věznice museli čelit i spoustě „základních“ otázek, ale všechny pohotově zodpověděli.

Obě skupiny studentů končily exkurzi řízeným rozhovorem se dvěma odsouzenými. I z tohoto setkání si studenti odnesli zajímavé poznatky. Prakticky jejich vrstevníci totiž vyprávěli, proč se dostali do výkonu trestu a jak tam teď tráví čas. Pro gymnazisty bylo jistě poučné slyšet i to, jak si odsouzení představují svůj další život, až opustí brány věznice.

Mgr. Oldřich Čejp, speciální pedagog

Drogy – časovaná bomba

BĚLUŠICE • Hlavním tématem jednání poradního sboru ředitele věznice, které se konalo 18. dubna 2006, byla problematika výskytu drog ve věznici a s tím spojené riziko přenosu různých forem hepatitidy. V široké diskusi se účastníci shodli v názoru, že užívání drog ve společnosti, a ve věznicích obzvláště, se stává časovanou bombou. Z příspěvku psycholožky Mgr. Houdkové vyplynulo, že i přes velmi dobrou spolupráci s okresní hygienicko-epidemiologickou stanicí a K-centrem v Mostě se osvěta v této oblasti mezi vězni prakticky mívá účinkem. Do besedy se postupně zapojili představitelé Okresního soudu v Mostě, Policie ČR, Magistrátu města Mostu i církví. Účastníci na závěr konstatovali, že prevence a trvalý boj proti drogám a kriminalitě s nimi spojené má nesporný význam nejen z hlediska

ochrany zdraví každého jednotlivce, ale i pokud jde o snižování nemalých nákladů na léčbu hepatitidy.

Mjr. ing. Jiří Vávra

Úspěch zaslouží ocenění

BĚLUŠICE • Tři ze sedmi účastníků nástupního kurzu základní odborné přípravy v Institutu vzdělávání VS ČR V ve Stráži p. Ralskem zakončili 14. dubna 2006 závěrečné zkoušky s vyznamenáním. Strážmistři Klišťincová, Holienka a Belžík byli proto po návratu do věznice po zásluze ocenění písemnou pochvalou, kterou jim slavnostně udělil spolu s poděkováním za dobrou reprezentaci bělušické věznice její ředitel plk. JUDr. Otakar Bláha.

Zkoušky probíhají vždy pod přísným dohledem lektora pro celoživotní vzdělávání věznic. Po skončení kurzu mají absolventi předpoklady pro to, aby jako strážní a dozorcí při plnění každodenních služebních povinností úspěšně zúročili vědomosti, které získali ve věznici a v hodinách odborné přípravy. Dnes je tedy již zřejmé, že s výsledky našich příslušníků můžeme být spokojeni. O tom, že se nejednalo o náhodu, svědčila také pochvalná slova jednotlivých pedagogů.

Mjr. Ing. Jiří Vávra

Volby ve věznicích

Voleb do Poslanecké sněmovny PČR, které se konaly ve dnech 2. a 3. června 2006, se zúčastnilo 7 435 vězňů, což je 42 % z jejich celkového počtu.

(ls)

Fotosoutěž

Ředitel Vazební věznice České Budějovice plukovník JUDr. Petr Rakovský vyhlašuje fotografickou soutěž

**PRISON
ČESKÉ BUDĚJOVICE/
BUDWEIS
2006.**

Zúčastní se jí každý, kdo do 31. srpna 2006 zašle na adresu PRISON, P.O. BOX 170, 371 56 České Budějovice, Česká republika maximálně tři fotografie, které budou umělecky vyjadřovat a podporovat principy moderního vězeňství, tj. humanizaci, účinnost a bezpečnost.

Přijímány budou černobílé i barevné fotografie nezachycující obličeje, provedené na papíře ve formátu A 4 bez rámečku a bez viditelného podpisu autora.

Porota jmenovaná pořadatelem soutěže vyhodnotí každou fotografii zvlášť. První tři místa budou odměněna věcnými cenami.

Každý účastník souhlasí s tím, že fotografie do soutěže daruje bez nároku na honorář a že takto mohou být použity i k uspořádání výstavy.

(jh)

Dokázali to, blahopřejeme

ČESKÉ BUDĚJOVICE • Pro ty, kteří po ukončení základní školní docházky pokračovali v denním studiu na středních a později vysokých školách, jsou vzpomínky na vykonání maturity či státní zkoušky spíše samozřejmostí, která patří k mládí. Pro ty, kteří usedli do školních lavic s odstupem několika let, a doplnili si tak vzdělání studiem při zaměstnání, jsou vzpomínky na studium opředeny i neustálým bojem s časem, který bylo třeba rozdělit mezi zaměstnání, školu, rodinu

a ostatní povinnosti. K těm druhým bude od letošního konce školního roku patřit i třináct zaměstnanců VV České Budějovice, kteří se tohoto nelehkého úkolu zhostili a dokončují studium na středních, vyšších odborných a vysokých školách. Za nás všechny jim blahopřejí k úspěšnému zakončení studia. Přejí mnoho úspěchů v pracovním i soukromém životě, a především hodnotné využití nabytých vědomostí.

Bc. Eva Heroutová, lektorka-instruktorka

Valdický kulturák

VALDICE • Společenské zařízení Kulturní dům ve Valdicích je majetkem Vězeňské služby ČR, jehož správu, opravy, údržbu a pronajímání zajišťuje Věznice Valdice. Je využíván pro pořádání společenských a kulturních akcí, valných hromad a služebních akcí, jako je profesní a služební příprava. Oslavy s menším počtem účastníků jsou pořádány ve vinárně, větší akce (plesy, valné hromady) v sále kulturního domu.

V roce 2005 bylo za pronájem kulturního domu vy-

účtováno 163 260 korun, za první tři měsíce letošního roku 90 030 korun.

Ing. Petr Suchý

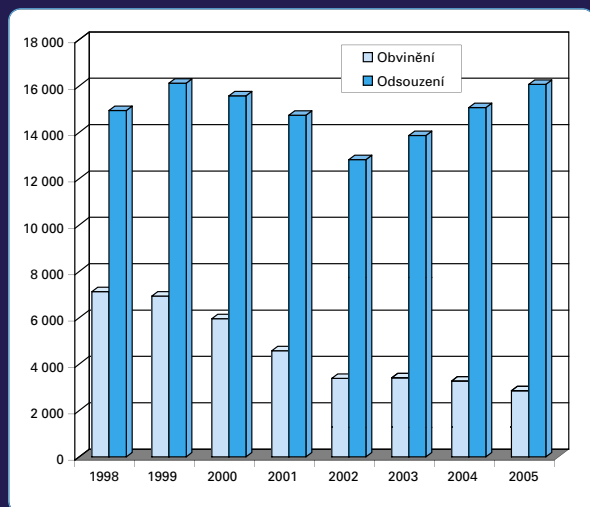
Časopis pro sociální pracovníky

Čtvrtletník Sociální práce/Sociálna práca vydává již od roku 2002 Asociace vzdělavatelů v sociální práci. V současné době hraje roli jediného profesního periodika sociálních pracovníků v ČR a na Slovensku. Časopis se dělí na praktickou (publicistickou) a akademickou část. V praktické, publicistické, části naleznete rozhovory, ankety a příspěvky vztahující se především k praktickým otázkám každodenního profesionálního života sociálních pracovníků. Akademická část nabízí prostor pro kvalitní state relevantní odbornému diskurzu v sociální práci a příbuzných oborech.

Číslo 4/2005 se věnuje probaci a mediaci.

Vězeňství v číslech

Vývoj stavů obviněných a odsouzených

	Obvinění	Odsouzení	Celkem
1998	1 549	1 497	3 046
1999	1 656	1 309	2 965
2000	1 405	1 129	2 534
2001	1 097	1 029	2 126
2002	757	917	1 674
2003	790	913	1 703
2004	792	920	1 712
2005	663	915	1 578

(Zdroj: Ročenka VS ČR 2005)

Dluhy bývalých vězňů za pobyt ve věznicích neklesají

Od počátku sledování vývoje a stavu všech kategorií pohledávek Vězeňské služby ČR, tedy od 31. 12. 1998, dochází stále k jejich nárůstu. Za rok 2005 dosáhl celkem počet dlužníků 66 882 a objem zůstatku neuhrazených pohledávek činil 1 miliardu 206 milionů korun.

Největší nárůst (o 3,76 %, tj. o 26 mil. Kč oproti stavu k 31. 12. 2004) je stále zaznamenáván v kategorii **pohledávek za propuštěnými vězni** – k 31. 12. 2005 činil objem neuhrazených pohledávek 719 milionů korun za 51 926 dlužníků. Tyto dluhy jsou nejhůře vymahatelné vzhledem k samotné struktuře dlužníků, neboť většinou jde o osoby nemajetné, bez trvalého bydliště a zaměstnání. Kromě toho se jedná o nedaňové pohledávky, kdy Vězeňská služba ČR nemůže využívat součinnost různých státních orgánů při zjišťování místa bydliště, majetkových a sociálních poměrů dlužníků. Tyto pohledávky podléhají vymáhání prostřednictvím soudu místně příslušného bydliště dlužníka.

Pohledávky za vězni v aktuálním stavu (tedy vykonávajících výkon vazby nebo trestu)

činily k 31. 12. 2005 celkem 134 miliony korun za 10 263 dlužníky. Oproti roku 2004 došlo v této kategorii ke snížení objemu pohledávek o 66 milionů korun (tj. o 33 %) a v počtu dlužníků o 2377. Snížení objemu nastalo v důsledku platnosti zákona č. 52/2004 Sb., který nestanovuje povinnost úhrady nákladů výkonu trestu např. u nezaviněně nezaměstnaných a u mladistvých do 18. roku věku.

Objem ostatních pohledávek dosáhl výše 353 milionů korun, počet dlužníků byl 4693. Jedná se o pohledávky z obchodních vztahů, případně za zaměstnanci Vězeňské služby ČR.

Příjmy ze všech kategorií pohledávek Vězeňské služby ČR činily celkem 555 milionů korun, z toho v kategorii pohledávek za propuštěnými

vězni dosáhly 16 milionů korun, v kategorii pohledávek za vězni v aktuálním stavu 29 milionů korun a v kategorii ostatních pohledávek 510 milionů korun.

Z celkového objemu pohledávek bylo u všech organizačních jednotek Vězeňské služby ČR v období od 1. 1. do 31. 12. 2005 **upuštěno od vymáhání pohledávek** u 420 dlužníků ve výši 5,85 milionu korun, tj. 0,49 % z celkového objemu pohledávek Vězeňské služby ČR. **Trvale byly odepsány** pohledávky za 5948 dlužníky v celkové výši 51,85 milionu korun, tj. 4,30 % z celkového objemu pohledávek Vězeňské služby k 31. 12. 2005.

(Ze Zprávy o vývoji a stavu pohledávek ve Vězeňské službě ČR k 31. 12. 2005.)

Zaměstnávání odsouzených v roce 2005

Práce odsouzených má velký výchovný význam, protože rozvíjí jejich pracovní návyky a vlastnosti osobnosti a zvyšuje schopnost odsouzených uplatnit se po propuštění na trhu práce, čímž přispívá k jejich opětovnému společenskému začlenění. Má velký význam i z ekonomického hlediska, neboť snižuje výdaje státního rozpočtu.

V současné době však odsouzení většinou nedosahují potřebné pracovní kvalifikace či manuální zručnosti, trvale klesá úroveň jejich praktic-

kých dovedností a pracovních návyků. Obtížně se tak pro ně vytvářejí nebo vyhledávají vhodné pracovní příležitosti. Možnosti zaměstnávání odsouzených jsou v jednotlivých vězeňských zařízeních různé. Nevhodné podmínky jsou především ve vazebních věznicích. Zaměstnávání obviněných je finančně náročné – musí se jim doplácet mzda do výše minimální mzdy a při nevyužití fondu pracovní doby ze strany zaměstnavatele i do výše průměrné mzdy. V roce 2005 tak bylo zaměstnáno pouze 46 obviněných.

Odsouzení jsou zaměstnáváni ve vnitřní režii, u podnikatelských subjektů (vně i uvnitř věznic), v provozovnách střediska hospodářské činnosti a denním studiem.

Z celkového počtu 13 301 odsouzených zahrnutých v evidenci zaměstnávání bylo celkem zaměstnáno 5995 osob, z toho ve vnitřní režii 2146, ve středisku hospodářské činnosti 1170, u podnikatelských subjektů 2357 a denním studiem 322 osob. Míra zaměstnanosti činila 45,1 % a byla zhruba stejná jako v předcháze-

jících letech. V roce 2003 dosáhla 47 % a v roce 2004 to bylo 46 %.

VNITŘNÍ REŽIE

Odsouzení zařazení na pracoviště ve vnitřní režii vykonávají pracovní činnosti spojené se zajištěním běžného chodu věznice. Pracovní doba je stanovena podle množství vykonávané práce. Proto dochází u řady pracovišť ke zkrácení pracovní doby odsouzených a takto „ušetřené“ finanční prostředky z odměn jsou použity pro další odsouzené zařazované na potřebná pracoviště.

Na provoz vlastní výroby a výrobu bylo v roce 2005 vynaloženo asi 37 550 000 Kč, na nákup strojů a zařízení 13 190 000 Kč. Objem výroby dosáhl 51 499 500 korun.

Významné změny se v této oblasti zaměstnávání v letošním roce nepředpokládají. Rozvoj vlastní výroby spočívá především v modernizaci výrobní technologie stávajících pracovišť. Využití této technologie ve dvou-směnném provozu je spojeno s požadavkem na zvýšení počtu řídicích pracovníků, zejména mistrů výroby.

STŘEDISKO HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI

Ve srovnání s rokem 2004 se v loňském roce zvýšil počet vězňů zaměstnaných ve středisku hospodářské činnosti (SHČ) o 147 osob. Hospodářský výsledek za rok 2005 byl 22 367 902

korun, čistý zisk 16 653 622 korun. Středisko má vystaveno 29 živnostenských listů pro živnosti volné a řemeslné a jednu koncesní listinu a má provozovny ve čtrnácti věznicích a vazebních věznicích. Většina z nich nevyrábí produkty, ale zpracovává výrobky a materiál, který není ve vlastnictví provozovny, nebo poskytuje pracovní sílu. Provozovny SHČ pracují na základě smluv o dílo nebo o provedení práce a na základě smluv o zaměstnání. Produkty vězeňské služby vyrábějí tři provozovny – Heřmanice (výroba kovu), Praha-Pankrác (výroba kovu a tiskárna), Jiřice a Mírov (výroba nábytku).

Výrobky zhotovované pro organizační složky státu se staly standardní součástí tržní ekonomiky, a musí být proto konkurenceschopné, a to jak cenou, kvalitou, životností, užitnými vlastnostmi, tak i designem. Z tohoto důvodu bude SHČ VS ČR v letošním roce pokračovat v přípravě na certifikace systému řízení jakosti podle EN ISO 9001:2000 pro pracoviště výroby kancelářského nábytku ve věznicích Jiřice a Mírov. Po certifikaci se výrobní nebo služby poskytující provozy stanou výrobními jednotkami v plném významu.

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY

V průběhu roku 2005 mírně poklesl oproti roku 2004 počet odsouzených zařazených na pracoviště podnikatelských subjektů uvnitř věznice

(o 46 osob), ale vzrostl počet odsouzených, kteří pracovali na pracovištích firem mimo věznice (o 219 osob). Smluvní vztahy s podnikatelskými subjekty však i přes zájem z jejich strany nelze rozšiřovat, protože klesá počet odsouzených, kterým může být na základě stanovených kritérií udělen volný pohyb při plnění pracovních úkolů, případně mohou být zařazeni na nestřežená pracoviště mimo areál věznice.

DENNÍ STUDIUM

Vzdělávání je realizováno především v rámci výuky Středního odborného učiliště Vězeňské služby ČR a je nedílnou součástí resocializačních programů.

Pro rozvoj zaměstnávání odsouzených je třeba:

- rozšířit výrobní kapacity vězeňské služby;
- rozšířit sortiment v oblasti kancelářského nábytku;
- zřídit pracoviště praktického vyučování a vzdělávání nebo zaučení odsouzených zaměřit na požadavky výroby;
- výstavbu výrobních objektů směřovat především do věznic (v souladu s jejich profilací), které mají minimální možnosti zaměstnání ve svých areálech;
- posilovat v regionech informovanost o skutečnostech spojených se zaměstnáváním vězňů.

(Ze zprávy *Výhodnocení zaměstnání odsouzených za rok 2005 a výhled na rok 2006*; 10. 3. 2006)

Jeden den ve Vazební věznici Brno (nejen v číslech)

Vězeňská služba ČR spravuje a střeží vazební věznice a věznice, odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu, střeží, předvádí a eskortuje obviněné a odsouzené, prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobně i na některé skupiny osob ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich nekonfliktní způsob života po propuštění. VS ČR plní i další úkoly, a to např. prostřednictvím justiční stráže zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů a státních zastupitelství, vede evidenci osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu, provádí výzkum v oboru penologie aj. O tom, jak konkrétně jsou naplňovány tyto úkoly v každodenní činnosti a provozu Vazební věznice Brno, hovoří následující údaje, které se týkají průběhu dne 4. května 2006.

- Celkový počet umístěných vězňů ve VV Brno včetně vězeňské nemocnice je 618;
- k soudním jednáním u MS, KS a OS Brno bylo eskortováno 11 vězňů;
- mezikrajová eskorta z Vazební věznice Brno přepravila do věznice Jiřice 88 vězňů, na zpáteční trase do Brna eskortovala 72 mužů a 20 žen;
- byla provedena jedna přímá eskorta za zvýšených bezpečnostních opatření;
- na vycházky v prostorách VV Brno (vězni mají právo minimálně na jednohodinovou vycházku denně) předvedli příslušníci celkem 325 vězňů;
- k lékaři na zdravotní oddělení bylo předvedeno 38 vězňů;
- k odbornému vyšetření ve vězeňské nemocnici bylo předvedeno 36 vězňů;
- do Vazební věznice Brno se dostavilo 40 obhájců a vyšetřovatelů Policie ČR, kterým bylo předvedeno 48 vězňů k provedení potřebných úkonů;

- celkem mimo 304 zaměstnanců VV Brno vstoupilo do objektu 75 osob (obhájci, vyšetřovatelé, soudní znalci, servisní služby aj.);
- do objektu vjelo a zpět vjelo celkem 49 vozidel, z toho bylo 34 služebních, zbývajících 15 vozidel bylo civilních – zejména zásobování, servisní služby atd. (u všech vjížděcích a vyjížděcích vozů je povinnost vykonat prohlídku, a to nejen uvnitř vozu);
- u 15 obviněných se uskutečnila návštěva (každý obviněný má právo dle zákona o výkonu vazby na návštěvu v délce 90 minut každých 14 dnů), návštěv se zúčastnilo celkem 31 příchozích osob;
- všem 618 obviněným a odsouzeným byla v průběhu dne 3x vydána strava, předána korespondence, balíky atd.;
- kvůli rekonstrukci bylo přestěhováno celé oddělení se 14 odsouzenými, včetně zařízení cel a kulturní místnosti;
- po 18. hodině bylo preventivně rozmístěno několik osob z cely na psychiatrickém od-

- dělení, neboť byly zjištěny známky neshod na cele;
- ve 20.20 hod. byli z důvodu rozbití okénka u dveří celý přemístěni zde umístění odsouzení;
- ve 20.45 hodin byl policií dodán do výkonu trestu odnětí svobody 43letý odsouzený, který byl verbálně agresivní a provedený al-test prokázal, že měl v krvi 2,64 promile alkoholu;
- ve 3.40 hodin (5. 5. 2006) byl dodán do výkonu trestu třicetiletý podnapilý muž, který napadl příslušníka PČR při zatýkání, hladina alkoholu v krvi nemohla být zjištěna, neboť se odmítl podrobit testu;
- při všech provedených úkonech byla dodržována pravidla bezpečnosti a humánního zacházení s vězňůmi osobami.

Den byl ukončen konstatováním, že nedošlo k žádné mimořádné události.

PhDr. Soňa Haluzová

Za rok na shledanou

RÝNOVICE • V Rýnovicích se stalo milou tradicí setkávat se každoročně s bývalými zaměstnanci, kteří prací ve věznici či tehdejší nápravném zařízení strávili pěkný kus života. Letos se takové setkání uskutečnilo koncem dubna. Zúčastnilo se ho šestadvacet seniorů a nechyběl ani bývalý náčelník Ladislav Groh. Po úvodním slovu ředitele plk. Bohuslava Baudyš se hosté prohlédli areál věznice – specializovaná oddělení, keramickou dílnu a pracoviště odsouzených, která bývalé zaměstnance zajímala nejvíce, protože, jak sami po svých letitých zkušenostech ve vězeňství konstatovali, práce je pro vězně tou nejlepší terapií. U oběda v restauraci se pak hojně diskutovalo a vzpomínalo. Pro všechny to byl velmi příjemný den. A tak zase za rok!

(mk)

Hepatitida – neviditelný nepřítel

BĚLUŠICE • Výskyt onemocnění virovou hepatitidou se stává v naší věznici palčivým problémem, který poměrně zásadním způsobem ovlivňuje celou řadu oblastí. Z celkového počtu 630 odsouzených umístěných ve věznici na počátku měsíce května bezmála 42 % prodělalo jako toxikomané hepatitidu typu B (57 odsouzených) nebo C (192 odsouzených). Na poměrně malém prostoru je tak značná koncentrace vězňů, kteří si drogu aplikovali nitrožilně. Existuje proto reálná obava, že mohou šířit toto onemocnění i mezi ostatní odsouzené. Způsobů šíření je celá řada. Všeobecně známé je vzájemné tetování společnými nesterilními jehlami, používání společných holicích břitů, zubních kartáček apod. Zrušením diety D4 a jejím nahrazením dietou D2 (v souladu s NGŘ č.79/2006) se také trvale zvyšuje počet toxi-

komanů, kteří zůstávají v naší věznici a rozšiřují řady trvale pracovní nezařaditelných odsouzených.

Onemocnění jedním typem žloutenky bohužel neznámá, že odsouzení nemohou onemocnět i typem jiným. Virová hepatitida nejčastěji začíná chřipkovými příznaky (teplota, bolesti hlavy, svalů, únava, rýma, kašel), vyskytují se i žaludeční, střevní, kloubní či kožní a nervové potíže. Nemusí však dojít ani k typickým příznakům, tj. žlutému zbarvení kůže a sliznic. Může se totiž jednat o formu anikterickou a onemocnění může být tzv. přechozeno.

Již u tří zaměstnanců naší věznice byla hepatitida (typy A, B, C) diagnostikována v souvislosti s pracovní činností. Dva ze tří případů nákazy se vyskytly u pracovníků specializovaného oddělení DROPIN a jeden u zdravotního personálu. Následky těchto onemocnění jsou zá-

važné. Jedná se především o degenerativní poškození jaterní tkáně, které může progredovat do jaterní cirhozy, eventuálně do karcinomu jater. Léčba tohoto onemocnění je dlouhodobá, bez předem známého výsledku. Důležitým preventivním opatřením, jak ochránit naše zaměstnance před nákazou hepatitidy (A, B), je očkování. U nás již absolvovalo očkování 160 zaměstnanců. Náklady spojené s očkováním byly hrazeny z prostředků zdravotní pojišťovny MV a částečně z prostředků FKSP.

Vzhledem k tomu, že v nejbližších letech nelze očekávat výrazné zlepšení v této oblasti, považujeme za důležité seznámit všechny zaměstnance vězeňské služby s touto problematikou a apelovat na maximální opatrnost při výkonu služebních i pracovních činností.

MUDr. Marie Vohaňková, vedoucí lékař

Mjr. Ing. Jiří Vávra

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ č. 3/2006. Časopis vychází šestkrát ročně.

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423;

Vedoucí oddělení pro vztahy s veřejností: Ing. Miroslav Jílek;

Šéfredaktorka: Mgr. Eva Montgomeryová;

Foto: Vězeňská služba České republiky;

Odborní konzultanti: JUDr. Jana Hladíková, plk. Mgr. Milan Hospodka, plk. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D., Ing. Aleš Kadlec,

JUDr. Jaroslava Kubátová, plk. JUDr. Miloslav Mádle, plk. Mgr. Stanislav Prchal, JUDr. Petr Veit, CSc.;

Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4; <http://www.vscr.cz>;
telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072;

Distribuce časopisu, objednávky a předplatné: Martina Redlichová, tel.: 244 024 407, fax: 244 024 403, e-mail: MRedlichova@grvs.justice.cz;

Roční předplatné: 174 Kč vč. DPH;

Výroba: P+B agentura a vydavatelství; Informica Graphics, s.r.o., Jiří Vébr; tiskárna PeMa;

Publikování údajů a článků z Českého vězeňství není dovoleno bez souhlasu redakce.

© Vězeňská služba České republiky, Praha 2006, Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297;

Uzávěrka vydání: 30. března 2006.

Horn	ŘÍMSKÝ 54	BŮRAZNÝ ZÁPOR	1. DÍL TAJENKY	ČISTIČ NA MOTORY	RAKOUSKÉ MĚSTO		PES - NORNIK	SPZ PRAHY	MOŘSKÁ RYBA	BRAMBOR (OBLAST.)		BROMID DRASELNÝ (BEZ INDEXU)	SPZ ROKYCAN	CHEM. ZN. OSMIA	3. DÍL TAJENKY	SLOVENSKÝ HEREC	FRANC. MĚSTO
MUŽ VZKRÁŠENÝ JEŽÍŠEM					HUDEBNÍ ČERNOŠSKÝ ŽÁNR					NOŠE NA ZÁDA							
BÝVALÝ TOTAL POLITIK (ALOIS)					BELGICKÉ MĚSTO					AMERICKÝ TANEČ SLEZSKÉ MĚSTO							
NADŠENÍ, ELÁN					ODRŮDA VÁPENCE ŠPÁNĚLSKÉ MĚSTO							CITOSLOVCE ODPORU	JÁ (LATIN.) ÚD (ZAST.)				
	MAŘ. BOXER (3X VÍTĚZ OH)	DLOUHÁN SOMÁR						CITOSLOVCE DĚŠTĚ GRAFIT				RUSKÝ ŠLECHTIC OKAZALOST (ZAST.)					
IRÁNSKÉ MĚSTO				SOUCÁST CEMENTU (SLOVEN.) MAĎARSKÁ ŘEKA					NECHVAL. ZNÁMÝ RAKOUS. LEDOVEC ZKR. ARABSKÉHO STÁTU							OBDOBÍ	POČETNÍ TABULKA
PLANETKA					POŠKOZENÍ STROMU ZVĚŘÍ NÁŠ TELEVIZNÍ MODERÁTOR					SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA DLOUHOHRAJÍCÍ DĚSKA (ZKR.)			ČLEN RODINY RUSKÉ JEZERO				
BÝV. ČS. ŽOKÉJ (RUDOLF, †1932)							NEOTESANEC							BIBLICKÝ TRPITEL ČASTÍ VOŽU			
ZAPLACENÍ							ZAKLADATEL DADAISMU				POKORNÁ ŽÁDOST						
	PŘÍSLUŠNÍK SEMIT. NÁRODA	SPZ NÁCHODA JÍDLO JAKO CELEK										SPRÁV. OBLAST V MONGOLSKU					
NĚMECKÉ MĚSTO												AMER. GENERÁL Z OBLAN. VÁLKY				PROVĚST OSEV	DRUH PÁPOUŠKA
DŘEVNATÁ ROSTLINA				BILÝ SPORT	KLERIK S NIŽŠÍM SVĚCENÍM								POŽERÁK	STRANA PRVNÍ ÚPLNÝ BERNÍ KATASTR			
ŽENSKÉ JMÉNO (17. S.)												HLODAVEČ					
PTÁK S CHOCHOLKOU (ROD UPUKA)												MLADÝ VŮL					
	KLUB PŘÁTEL MALE STRANY (ZKR.)	THEBSKÁ MYTOLOG. KRÁLOVNA RUSKÁ ŘEKA										VÝKVĚT SPOLEČNOSTI OZN. RUSKÝCH LETÁDEL					
ZRUČNÝ ČLOVĚK (EXPRES.)						VELEHORSKÝ ŠTÍT	SPZ PRAHY		ZÁPADOČESKÉ MĚSTO	KOLA NA POLEVCE	DRAVÝ PTÁK ZN. PASCALU					ODRŮDA CHMELU	VELKÝ FINANČNÍ POVOOD
DUNY (SLOVEN.)								CHRONICKÁ BRONCHITIDA (ZKR.)					DANIEL (DOMÁCKÝ)	DRŽADLO (NÁŘEČ.) OZNAČENÍ DĚLKOVÉ MÍRY			
MAURETÁNSKÉ MĚSTO				JEHLIČNAN UZLIČEK V TKANINĚ				JEDNA (V SANSKRITU) OCTAN GLYCERINU			POTOMEK ZKUSIT (ANGL.)						
HOLohlAVEC (HOVOR.)					POSVÁTÝ KÁMEN V MEXCE TRUP LETADLA (LOD)					SVAZEK GÁZY NĚMEC. TISK. AGENTURA							
	V MÍSTĚ (LAT.)	PAŘÍŽSKÝ LUPIC	OZNAČ. ČESKÝCH LETÁDEL JMÉNO ZPĚVÁKA VOLKA			MPZ KAMERUNU SMĚS HOŘLAVIN (TRASKAVIN)			ALŽÍRSKÉ MĚSTO	ČÁST PAŽITU CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO				SPZ L. MIKULÁŠE OBILNINA (AVENA)			
PRUH NA SVU KALHOT							VÝVOJOVÉ STUPNĚ 2.DÍL TAJENKY						JINAM ZAKOVSKÝ STUPEŇ V JUDU				
SIMPANZ A GORILA				BAŽINATÉ MÍSTO								JMÉNO HERČKY FIALOVÉ CHEM. ZN. BERKELEJA					
CITOSL. SLAVIČÍHO TLUKOTU				SRAŽKA						DOBŘE, PĚKNĚ (FRANC.)						POMŮCKY: ALLE, POL, AMELN, MAL, ALIAL	
ZNAK				VSTOUPIT DO MANŽELSTVÍ						MEZEROVITÝ							

Stavy vězňů ve vazebních věznicích
a věznicích Vězeňské služby ČR dne 6/2/06

Vazební věznice a věznice		OBVINĚNÍ						ODSOUZENÍ										Vězni celkem							
		Dospělí		Mladiství		Úhrnem obvinění		Celkem obvinění		S dohledem		S dozorem		S ostrahou		Se zvýšenou ostrahou				Mladiství		Úhrnem odsouzení		Celkem odsouzení	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
Bělušice						0	0					23		623						646	0	646	646		
Brno		317	19	6	1	323	20	343	20	5		165	8	102	6	18		2		292	14	306	649		
Břeclav		20	0	2	0	22	0	22	83	0	2	0	53	0		0		0	138	0	138	160			
České Budějovice		74	7			74	7	81	2		111	1	23				1		136	2	138	219			
Drahonice						0	0	0	12		190								202	0	202	202			
Heřmanice						0	0	0			79		695						774	0	774	774			
Horní Slavkov						0	0	0			1		809						810	0	810	810			
Hradec Králové		148	6	7		155	6	161	140		54	1	56					250	1	251	412	412			
Jiřice						0	0	0			172		479					651	0	651	651	651			
Karviná						0	0	0			117				48			165	0	165	165	165			
Kuřim						0	0	0			185		378					563	0	563	563	563			
Kynšperk nad Ohří						0	0	0			459							459	0	459	459	459			
Liberec		121	4	1		122	4	126	1		64	3	166	0		0	0	231	3	234	360	360			
Litoměřice		188	8	8		196	8	204	1		80	6	31	4		2		114	10	124	328	328			
Mírov						0	0	0			5		35		327			367	0	367	367	367			
Nové Sedlo						0	0	0			484							484	0	484	484	484			
Odolov						0	0	0			279							279	0	279	279	279			
Olomouc		110	6	2		112	6	118	1		108		45		1			155	0	155	273	273			
Opava						0	0	0	1	16	154	102		74		17	52	207	209	416	416	416			
Oráčov						0	0	0	0	0	39	0	490	0		0	0	529	0	529	529	529			
Ostrava		320	10	16		336	10	346	1		123	8	88	2	2	3		217	10	227	573	573			
Ostrov		100	9	1		101	9	110	1		820	2	16					837	2	839	949	949			
Pardubice						0	0	0	0	0	390	0	194	0	0	0	0	584	0	584	584	584			
Plzeň		126	3	3		129	3	132	38		25	3	958	2	7			1 028	5	1 033	1 165	1 165			
Praha-Pankrác		467	1	6		473	1	474	30		235	1	233	1	13	2		513	2	515	989	989			
Praha-Ruzyně		311	47	2		313	47	360		30	120	50	36	14				156	94	250	610	610			
Příbram						0	0	0	3		57		797					857	0	857	857	857			
Rýnovice						0	0	0			94		439					533	0	533	533	533			
Stráž pod Ralskem						0	0	0	3		618		276					897	0	897	897	897			
Světlá nad Sázavou						0	0	0			245			176		13	4	0	438	438	438	438			
Teplice		97	3			97	3	100	1	1	32	2	14					47	3	50	150	150			
Valdice						0	0	0			24		418		732			1 174	0	1 174	1 174	1 174			
Vinařice						0	0	0					885					885	0	885	885	885			
Všehrady						0	0	0	147	0	366	0		0	0	0	58	0	571	0	571	571			
Znojmo		10				10	0	10			183		9					192	0	192	202	202			
Úhrnem		2 409	123	54	1	2 463	124	2 587	470	47	5 858	432	8 348	279	1 148	30	119	5	15 943	793	16 736	19 323			
Celkem		2 532		55		2 587		2 587	517		6 290		8 627		1 178		124		16 736		16 736	19 323			

Radost pohledět

Je až s podivem, co dokážou šikovné ruce a tvůrčí představivost. Svě o tom vědí členové keramického kroužku Věžnice Rýnovice, kteří ve svém volném čase přetvářejí obyčejnou hlinu v díla, jež budí zasloužený obdiv. A to nejen spoluvězňů a zaměstnanců věznice, ale i občanů Jablonce nad Nisou, protože užitek i dekorativní keramika z vězeňské dílny je každoročně vystavována na městské radnici.

Bc. Monika Králová

